

**Αριθμός εγγράφου:** 4997/22

**Περίληψη εγγράφου:**

Εξορθολογισμός ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλες διατάξεις.

**Είδος:** ΝΟΜΟΙ **Περιοχή:** ΟΛΑ ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

**Έτος:** 2022 **ΦΕΚ:** 219

[Ν. 4997/22](#) (ΦΕΚ 219 Α/25-11-2022) : Εξορθολογισμός ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλες διατάξεις.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

**Το πρωτότυπο κείμενο, ΜΕ ΤΟ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ είναι διαθέσιμο σε μορφή pdf, για την προβολή του οποίου μπορείτε να ανατρέξετε στην επιλογή "ΚΕΙΜΕΝΟ ΣΕ ΜΟΡΦΗ PDF".**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΕΚΤΑΚΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΡΟΣ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ**

Άρθρο 3 Έκτακτη οικονομική ενίσχυση των ευάλωτων συνταξιούχων Χριστουγέννων 2022

Άρθρο 4 Έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού - Καταβολή προνοιακών παροχών Δεκεμβρίου 2022

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

Άρθρο 5 Μόνιμη μείωση ασφαλιστικών εισφορών

Άρθρο 6 Παραγραφή αξιώσεων Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 1 και προσθήκη παρ. 2 και 3 στο άρθρο [95 του ν. 4387/2016](#)

Άρθρο 7 Ρύθμιση οφειλών προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης - Αντικατάσταση υποπαρ. ΙΑ.1 παρ. ΙΑ άρθρου πρώτου [ν. 4152/2013](#)

Άρθρο 8 Ποινική αντιμετώπιση οφειλετών των φορέων κοινωνικής ασφάλισης μετά τη ρύθμιση των οφειλών τους

Άρθρο 9 Κίνητρα μετατροπής συμβάσεων μερικής απασχόλησης σε πλήρους απασχόλησης

Άρθρο 10 Υπολογισμός και καταβολή ασφαλιστικών εισφορών ξεναγών μέσω Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης - Αντικατάσταση άρθρων [6](#) και [7 ν. 710/1977](#)

Άρθρο 11 Ασφάλιση ασκούμενων δικηγόρων και δικαστικών επιμελητών για παροχές σε είδος και σε χρήμα - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου [48 ν. 3996/2011](#)

Άρθρο 12 Μείωση ποσοστού εισφοράς επικουρικής ασφάλισης προς το Επικουρικό Ταμείο Αρωγής Συντακτών Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Εύβοιας και το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Συντακτών Πελοποννήσου - Ηπείρου Νήσων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου [25 ν. 4498/2017](#)

Άρθρο 13 Καταβολή ασφαλιστικών εισφορών αναβατών του πρώην Ταμείου Πρόνοιας και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιπποδρομιών - Προσθήκη παρ. 3 έως 5 στο άρθρο [37 του ν. 4756/2020](#)

Άρθρο 14 Σύνταξη με αυτοσύμβαση οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία σε εκτέλεση προσυμφώνων, χωρίς υποχρέωση προσκόμισης ασφαλιστικής ενημερότητας του πωλητή - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου [18 ν. 1587/1950](#)

Άρθρο 15 Ρύθμιση ασφαλιστικών οφειλών των ταξιδιωτικών πρακτορείων και γραφείων οργανωμένων ταξιδιών

Άρθρο 16 Τακτοποίηση χρόνου υπηρεσίας και ασφάλισης υπαλλήλων Δήμου Περιστερίου

Άρθρο 17 Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης ρητινεργατών για το έτος 2021

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

Άρθρο 18 Διαδικασία αναπροσαρμογής συντάξεων με βάση τον τιμάρημο και την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος

Άρθρο 19 Αύξηση βασικής σύνταξης πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων

Άρθρο 20 Ηλικιακές προϋποθέσεις για χορήγηση μειωμένης σύνταξης σε ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και τις 31.12.2012

Άρθρο 21 Καθορισμός του αρμόδιου οργανισμού για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης μεταξύ του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλων ασφαλιστικών οργανισμών - Τροποποίηση παρ. 1 έως 3 άρθρου [2 ν.δ. 4202/1961](#)

Άρθρο 22 Προσδιορισμός ακαθάριστου συνολικού ποσού επικουρικής σύνταξης Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο [120 του ν. 4623/2019](#)

Άρθρο 23 Υπολογισμός χρόνου υπηρεσίας προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας στο διπλάσιο - Αντικατάσταση παρ. 5 άρθρου [40 π.δ. 169/2007](#) και παρ. 3 άρθρου [22 ν. 3865/2010](#)

Άρθρο 24 Συνταξιοδότηση των υποχρεωτικώς προώρως αποχωρούντων επικεφαλής ανωτάτων δικαστηρίων, δικαστικών αρχών της χώρας και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους - Τροποποίηση παρ. 14 άρθρου 11 και περ. γ' παρ. 16 άρθρου [56 π.δ. 169/2007](#) και περ. ε' υποπαρ. 2 παρ. Β' άρθρου πρώτου [ν. 4093/2012](#)

Άρθρο 25 Εθνική Σύνταξη υπηρετούντων υπαλλήλων του ελληνικού δημοσίου στην αλλοδαπή - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου [7 ν. 4387/2016](#)

Άρθρο 26 Σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο - Προσθήκη άρθρου 11Α στον [ν. 4387/2016](#)

Άρθρο [27](#) Αξιοποίηση ασφαλιστικού χρόνου από συνταξιούχους με ψυχική ή νοητική αναπηρία - Τροποποίηση περ. α' παρ. 1 άρθρου [23 ν. 4488/2017](#)

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Άρθρο 28 Προθεσμία και αρμοδιότητα για την άσκηση προσφυγής κατά των αποφάσεων των Διοικητικών Επιτροπών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης

Άρθρο 29 Ισολογισμοί Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και λοιπών φορέων - Τροποποίηση άρθρου [73 ν. 4635/2019](#)

Άρθρο 30 Νομική υποστήριξη ιατρών Ειδικού Σώματος Ιατρών - Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο [104 του ν. 4961/2022](#)

Άρθρο 31 Σύσταση Αποκεντρωμένου Τμήματος Κοινωνικής Ασφάλισης Καρπάθου - Τροποποίηση περ. δ' παρ. 11 άρθρου [34 π.δ. 8/2019](#)

Άρθρο 32 Προσδιορισμός και είσπραξη μισθωμάτων Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου [49 ν. 4756/2020](#)

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

Άρθρο 33 Απόδοση ασφαλιστικών εισφορών στο Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου [43 ν. 4826/2021](#)

Άρθρο 34 Εξόφληση επιδοτούμενων ασφαλιστικών εισφορών υπέρ του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Προσθήκη άρθρου 43Α στον [ν. 4826/2021](#)

Άρθρο [35](#) Χορήγηση ασφαλιστικής ενημερότητας από το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο [44 του ν. 4826/2021](#)

Άρθρο 36 Ρυθμίσεις για τον επικεφαλής, τους ειδικούς εμπειρογνώμονες και τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη της Μονάδας Εμπειρογνώμωνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων - Τροποποίηση παρ. 4, 6 και 9 άρθρου [80 ν. 4826/2021](#)

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ**

Άρθρο 37 Προαιρετική συμμετοχή υπαλλήλων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου στο Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων - Προσθήκη παρ. 2 και 3 στο άρθρο [17 του π.δ. 422/1981](#)

Άρθρο 38 Όργανα διοίκησης του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων - Αντικατάσταση άρθρου [3 π.δ. 422/1981](#)

Άρθρο 39 Διοικητής του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων - Αντικατάσταση άρθρου [4 π.δ. 422/1981](#)

Άρθρο 40 Ιδιαίτερο γραφείο Διοικητή του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων

Άρθρο 41 Διοικητικό Συμβούλιο του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων - Αντικατάσταση άρθρου [7 π.δ. 422/1981](#)

Άρθρο 42 Διαχείριση περιουσίας Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ**

Άρθρο 43 Επέκταση ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας - Τροποποίηση άρθρου [142 ν. 3655/2008](#)

Άρθρο 44 Επέκταση της άδειας μητρότητας στην υιοθεσία - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου [44 ν. 4488/2017](#)

Άρθρο 45 Ρυθμίσεις που αφορούν στον υπολογισμό, την καταχώριση και την εξαγωγή των Ετήσιων Μονάδων Εργασίας από το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» - Τροποποίηση άρθρων [73](#) και [79 ν. 4808/2021](#)

Άρθρο 46 Προδήλωση ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας

Άρθρο 47 Απαγόρευση διακρίσεων στην πρόσβαση στην εργασία εις βάρος οροθετικών στον ιό της ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας (HIV)

Άρθρο 48 Έκτακτα και επείγοντα μέτρα για την προστασία των θέσεων εργασίας στις περιοχές της Περιφέρειας Κρήτης που επλήγησαν από τις πλημμύρες της 15ης.10.2022

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Άρθρο 49 Μη αναζήτηση αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών

Άρθρο 50 Συμψηφισμός, παραγραφή και ρύθμιση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης - Τροποποίηση άρθρου [45 ν. 4520/2018](#)

Άρθρο 51 Πιλοτικό Πρόγραμμα Πρώιμης Παρέμβασης

Άρθρο 52 Ηλεκτρονικό Μητρώο Παρόχων Υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Αιτήσεων για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος

Άρθρο 53 Πιλοτικό Πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας

Άρθρο 54 Καταβολή αμοιβής επαγγελματιών αναδόχων από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης - Προσθήκη περ. ηβ) στην παρ. 1 άρθρου [4 του ν. 4520/2018](#), προσθήκη περ. στ) στην παρ. 2 και υποπερ. ιστιστ) στην παρ. 3 του άρθρου [21 του ν. 4520/2018](#)

Άρθρο 55 Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου - Τροποποίηση άρθρου [15 ν. 4520/2018](#)

Άρθρο 56 Πιστοποίηση και επιχορήγηση φορέων κοινωνικής φροντίδας - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου [5 ν. 2646/1998](#)

Άρθρο 57 Αρμοδιότητα για διακοπή λειτουργίας δομών κοινωνικής φροντίδας λόγω έκτακτων περιπτώσεων και χρηματοδότηση σε περίπτωση επιβεβλημένης διακοπής λειτουργίας - Τροποποίηση άρθρου [75 ν. 3463/2006](#) και άρθρου 186 ν. 3852/2020

Άρθρο 58 Ατομικό σχέδιο οικογενειακής αποκατάστασης και επαγγελματική αναδοχή - Τροποποίηση άρθρων [5, 14, 16, 24](#) και [26 ν. 4538/2018](#)

Άρθρο 59 Χρηματοδότηση φορέων παροχής προστασίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων με αναπηρία - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου [61 ν. 4921/2022](#)

Άρθρο 60 Διαπίστωση αναπηρίας και ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών - Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 8 άρθρου [4](#) και παρ. 5 άρθρου [5 ν. 3699/2008](#)

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ**

Άρθρο 61 Σύσταση διηρημένων ιδιοκτησιών σε οικισμούς του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας

Άρθρο 62 Παραχώρηση ρυμοτομούμενων τμημάτων στη Δημοτική Ενότητα Ελευσίνος του Δήμου Ελευσίνας

Άρθρο 63 Καθορισμός τιμήματος για τη μεταβίβαση κυριότητας κατοικιών που έχουν ανεγερθεί μέσω κοινών στεγαστικών προγραμμάτων του πρώην Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας

Άρθρο 64 Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης σε άλλα όργανα - Προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο [10 του ν. 4921/2022](#)

Άρθρο 65 Περιστασιακή απασχόληση αναζητούντων εργασία - Τροποποίηση άρθρου [92 ν. 4461/2017](#)

Άρθρο 66 Κατάργηση Κυβερνητικού Επιτρόπου στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου [81 ν. 4921/2022](#)

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄: ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 67 Αποζημίωση επιχειρήσεων παιδικών κατασκηνώσεων

Άρθρο 68 Διόρθωση σφαλμάτων

Άρθρο 69 Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης αναπηρίας όρασης σε συνταξιούχους που ασκούν επάγγελμα ή παρέχουν μισθωτή εργασία

Άρθρο 70 Πιλοτικό πρόγραμμα για πρόσωπα στο φάσμα του αυτισμού

Άρθρο 71 Δαπάνες προγραμμάτων Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.

Άρθρο 72 Αποσπάσεις προσωπικού του καταργηθέντος Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης - Τροποποίηση περ. α) παρ. 5 άρθρου [32 ν. 4921/2022](#)

Άρθρο 73 Περιορισμοί στις μετατάξεις, αποσπάσεις και μετακινήσεις από φορείς του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου [36 ν. 4778/2021](#) και άρθρου [19 ν. 4659/2020](#)

Άρθρο 74 Εθνικός Συντονιστής για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Ανηλίκων

Άρθρο 75 Προσωντολόγιο των υποψήφιων εκπαιδευτικών παλαιού κλάδου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης 18 - Τροποποίηση περ. ιη) παρ. 8 άρθρου [14 ν. 1566/1985](#)

Άρθρο 76 Παράταση ατομικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου για την καθαριότητα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Άρθρο 77 Ρυθμίσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση - Εξουσιοδοτική διάταξη - Προσθήκη παρ. 6α στο άρθρο [13Α του ν. 4186/2013](#)

Άρθρο 78 Ρυθμίσεις για τα στελέχη της εκπαίδευσης - Μεταβατικές διατάξεις - Προσθήκη παρ. 5Α και τροποποίηση παρ. 12 στο άρθρο [232 του ν. 4823/2021](#)

Άρθρο 79 Μίσθωση εγκαταστάσεων Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας για τη στέγαση Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας

Άρθρο 80 Προσωρινή απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών στην αγροτική οικονομία - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου δέκατου έκτου [ν. 4783/2021](#)

Άρθρο 81 Παράταση της ειδικής διαχείρισης της ΛΑΡΚΟ Γ.Μ.Μ.Α.Ε. για την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου [21 ν. 4664/2020](#)

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄: ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 82 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 83 Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 84 Καταργούμενες διατάξεις

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄: ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

Άρθρο 85 Έναρξη ισχύος

## **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄**

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**

#### **ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**

##### **Άρθρο 1**

###### **Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι: α) η οικονομική ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, β) ο εξορθολογισμός ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών διατάξεων, γ) η βελτίωση της οργάνωσης φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, δ) η καθιέρωση πιλοτικών προγραμμάτων για παιδιά και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και ε) η προστασία της μητρότητας και η προώθηση της ισότητας και της κατάργησης των διακρίσεων στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων.

##### **Άρθρο 2**

###### **Αντικείμενο**

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι:

α) Η πρόβλεψη έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης προς χαμηλοσυνταξιούχους και δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, του επιδόματος ανασφάλιστων υπερηλίκων και του επιδόματος παιδιού, και της διαδικασίας για τη λήψη της ενίσχυσης αυτής,

β) η ρύθμιση ζητημάτων σε σχέση με τις εισφορές και τις οφειλές ασφαλισμένων προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.),

γ) η ρύθμιση συνταξιοδοτικών ζητημάτων,

δ) η επέκταση της ειδικής παροχής μητρότητας,

ε) η καθιέρωση πιλοτικού προγράμματος πρώιμης παρέμβασης για παιδιά με αναπηρία ή αναπτυξιακή καθυστέρηση ή διαταραχή ή με αυξημένη πιθανότητα εμφάνισης αυτών και προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας,

στ) η ρύθμιση οργανωτικών ζητημάτων του e-Ε.Φ.Κ.Α., του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), της Μονάδας Εμπειρογνομημόνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Μ.Ε.Κ.Υ.), του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.), του

Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) και της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), και  
στ) η ρύθμιση προνοιακών και ασφαλιστικών ζητημάτων.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄**

### **ΕΚΤΑΚΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΡΟΣ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ**

#### **Άρθρο 3**

##### **Έκτακτη οικονομική ενίσχυση των ευάλωτων συνταξιούχων Χριστουγέννων 2022**

1. Χορηγείται έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε όσους κατά τον μήνα Νοέμβριο 2022 λαμβάνουν:

α) οριστική ή προσωρινή κύρια σύνταξη ή προκαταβολή κύριας σύνταξης, λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου,

β) προσυνταξιοδοτική παροχή,

γ) αναπηρικά επιδόματα που καταβάλλονται από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.),

δ) συνταξιοδοτικές παροχές της παρ. 3 του άρθρου [4 του ν. 4387/2016](#) (Α' 85).

2. Η έκτακτη οικονομική ενίσχυση της παρ. 1 χορηγείται, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Το ετήσιο ατομικό φορολογητέο, πραγματικό ή τεκμαρτό, εισόδημά τους για το φορολογικό έτος 2021 δεν υπερβαίνει τις εννέα χιλιάδες εξακόσια (9.600) ευρώ και το ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο, πραγματικό ή τεκμαρτό, εισόδημά τους για το φορολογικό έτος 2021 δεν υπερβαίνει τις δεκαέξι χιλιάδες οκτακόσια (16.800) ευρώ. Ως φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα, για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος, θεωρείται το άθροισμα των φορολογητέων εισοδημάτων του υπόχρεου και του/της συζύγου ή μέρους συμφώνου συμβίωσης που προκύπτει από τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων του φορολογικού έτους 2021, η οποία έχει υποβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

β) Η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας, όπως αυτή προσδιορίστηκε για τον υπολογισμό του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) και προκύπτει από την πράξη διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του έτους 2022, του υπόχρεου, του/της συζύγου ή μέρους συμφώνου συμβίωσης και των εξαρτώμενων, κατά τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ([ν. 4172/2013](#), Α' 167), τέκνων που αναγράφονται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους 2021, να μην υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ.

γ) Κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο μητρώο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και έχουν υποβάλει, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, δήλωση φορολογίας εισοδήματος για το φορολογικό έτος 2021 ως φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας.

3. Το ύψος της ενίσχυσης ανέρχεται ανά δικαιούχο που πληροί τα κριτήρια της παρ. 2 στο ποσό των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, ανεξάρτητα του αριθμού εξαρτώμενων μελών αυτού. Αν ο δικαιούχος λαμβάνει σύνταξη και από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. και από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), η ενίσχυση καταβάλλεται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α.. Αν και οι δύο σύζυγοι ή τα μέρη συμφώνου

συμβίωσης είναι δικαιούχοι της ενίσχυσης, η ενίσχυση των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ καταβάλλεται και στους δύο δικαιούχους.

4. Η ενίσχυση καταβάλλεται μέχρι την 31η.12.2022.

5. Η έκτακτη οικονομική ενίσχυση της παρ. 1 είναι αφορολόγητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη φορολογική διοίκηση και στο Δημόσιο εν γένει, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

6. α) Ο e-Ε.Φ.Κ.Α. αποστέλλει στην Α.Α.Δ.Ε. αρχείο με τους Αριθμούς Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) και Αριθμούς Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.) του συνόλου των δυνητικών δικαιούχων των περ. α) έως γ) της παρ. 1.

β) Η Διεύθυνση Υποστήριξης Λειτουργίας Πληροφοριακών Συστημάτων Οικονομικών Λειτουργιών (Δ.Υ.Λ.Π.Σ.ΟΙ.Λ.) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής (Δ.Ε.Π.) του Γ.Λ.Κ., αποστέλλει στην Α.Α.Δ.Ε. αρχείο με τους Α.Φ.Μ. και Α.Μ.Κ.Α. των δικαιούχων συνταξιοδοτικών παροχών της περ. δ) της παρ. 1.

7. Η Α.Α.Δ.Ε., κατόπιν διασταύρωσης των υποβληθέντων, κατ' εφαρμογή της παρ. 6, στοιχείων, με τα στοιχεία που τηρούνται στα πληροφοριακά της συστήματα:

α) πραγματοποιεί κεντρικά έλεγχο για την πλήρωση των προϋποθέσεων της παρ. 2, καθώς και έλεγχο των προϋποθέσεων σώρευσης της παρ. 3, και παράγει αρχείο με τους δικαιούχους της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης,

β) χορηγεί στον e-Ε.Φ.Κ.Α. και στη Δ.Υ.Λ.Π.Σ.ΟΙ.Λ. αρχείο με τα στοιχεία των δικαιούχων που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2.

8. Μετά τη λήψη του αρχείου από την Α.Α.Δ.Ε., ο e-Ε.Φ.Κ.Α. και η Δ.Ε.Π. σε συνεργασία με τη Δ.Υ.Λ.Π.Σ.ΟΙ.Λ. προβαίνουν στην καταβολή του τελικού ποσού της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης. Το αρχείο του πρώτου εδαφίου αποστέλλεται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. στον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τη διενέργεια των απαιτούμενων ελέγχων μη συρροής κατά την εφαρμογή του άρθρου 4.

9. Το ποσό της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ειδικότερα, οι σχετικές πιστώσεις για την καταβολή της έκτακτης ενίσχυσης στους δικαιούχους των περ. α), β) και γ) της παρ. 1 βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το οποίο προβαίνει σε έκτακτη επιχορήγηση προς τον e-Ε.Φ.Κ.Α. για λοιπούς σκοπούς, μετά από ισόποση ενίσχυσή του από τις πιστώσεις του Ειδικού Φορέα 1023-711-000000 «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών. Για τους δικαιούχους της περ. δ) της παρ. 1, η καταβολή της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης καλύπτεται από πιστώσεις του Ειδικού Φορέα 1023-711-000000 «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών.

#### **Άρθρο 4**



**Έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού - Καταβολή προνοιακών παροχών Δεκεμβρίου 2022**

1. Για τον μήνα Δεκέμβριο 2022, οι προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου [4 του ν. 4520/2018](#) (Α' 30) προσαυξάνονται κατά διακόσια πενήντα (250) ευρώ. Η προσαύξηση αυτή θεωρείται ότι αποτελεί αντικείμενο των αιτήσεων, επί των οποίων εκδόθηκαν οι εγκριτικές αποφάσεις χορήγησης των προνοιακών παροχών του πρώτου εδαφίου και καταβάλλεται άπαξ, ανεξαρτήτως αν οι δικαιούχοι λαμβάνουν περισσότερες της μίας από τις προνοιακές παροχές του πρώτου εδαφίου. Η καταβολή της προσαύξησης πραγματοποιείται μέχρι την 20ή.12.2022.

Την ανωτέρω προσαύξηση λαμβάνουν και:

α) τα άτομα με αναπηρία που θα κριθεί ότι δικαιούνται αναδρομικής καταβολής της προνοιακής παροχής σε χρήμα για τον μήνα Δεκέμβριο 2022, μετά την τακτική καταβολή της μηνιαίας προνοιακής παροχής του μηνός αυτού και β) οι ανάδοχοι γονείς ατόμων ενταγμένων σε γενικά ή ειδικά αναπηρικά προνοιακά προγράμματα, οι οποίοι λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου [12 του ν. 4538/2018](#) (Α' 85). Αν οι δικαιούχοι της ενίσχυσης της παρούσας πληρούν και τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης του άρθρου 3, λαμβάνουν μόνο την ενίσχυση του άρθρου 3.

2. Για τον μήνα Δεκέμβριο 2022, η μηνιαία σύνταξη ανασφάλιστων υπερηλίκων [του ν. 1296/1982](#) (Α' 128) και το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων του άρθρου [93 του ν. 4387/2016](#) (Α' 85) χορηγούνται με προσαύξηση ύψους διακοσίων πενήντα (250) ευρώ. Η προσαύξηση αυτή θεωρείται ότι αποτελεί αντικείμενο των αιτήσεων, επί των οποίων εκδόθηκαν οι εγκριτικές αποφάσεις χορήγησης της σύνταξης και του επιδόματος του πρώτου εδαφίου και καταβάλλεται άπαξ. Η προσαύξηση καταβάλλεται στους δικαιούχους μέχρι την 20ή.12.2022, υπό την προϋπόθεση ότι η ισχύς των εγκριτικών αποφάσεων χορήγησης της σύνταξης και του επιδόματος δεν έχει ανασταλεί. Αν η προσαύξηση δεν καταβληθεί, λόγω αναστολής της ισχύος της οικείας εγκριτικής απόφασης, αποδίδεται στους δικαιούχους μετά από την τυχόν άρση της ανωτέρω αναστολής. Αν οι δικαιούχοι της ενίσχυσης της παρούσας πληρούν και τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης του άρθρου 3, λαμβάνουν μόνο την ενίσχυση του άρθρου 3.

3. Αν οι δικαιούχοι της προσαύξησης της παρ. 1 πληρούν και τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση της προσαύξησης της παρ. 2, λαμβάνουν μόνο την προσαύξηση της παρ. 1.

4. Για τον μήνα Δεκέμβριο 2022, η μηνιαία εισοδηματική ενίσχυση των ωφελούμενων μονάδων του άρθρου 2 της υπό στοιχεία Δ13/οικ.53923/23.7.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας (Β' 3359), υπέρ των οποίων είναι σε ισχύ, κατά την 20ή.11.2022, εγκριτική απόφαση χορήγησής της, προσαυξάνεται στο διπλάσιο. Η προσαύξηση αυτή θεωρείται ότι αποτελεί αντικείμενο των αιτήσεων, επί των οποίων εκδόθηκαν οι εγκριτικές αποφάσεις χορήγησης της εισοδηματικής ενίσχυσης του πρώτου εδαφίου, η ισχύς των οποίων δεν έχει ανασταλεί, και καταβάλλεται άπαξ και κατά παρέκκλιση του ανώτατου μηνιαίου ορίου του εγγυημένου ποσού και των ανώτατων μηνιαίων ορίων ανά ωφελούμενη μονάδα του άρθρου 2 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης.

Η προσαύξηση δεν καταβάλλεται στις περιπτώσεις που η ισχύς της οικείας εγκριτικής απόφασης έχει ανασταλεί, αποδίδεται δε στους δικαιούχους μετά από την τυχόν άρση της ανωτέρω αναστολής. Η καταβολή της προσαύξησης πραγματοποιείται μέχρι την 20ή.12.2022.

5. Στους δικαιούχους του επιδόματος παιδιού του άρθρου [214 του ν. 4512/2018](#) (Α' 5) καταβάλλεται πρόσθετη έκτακτη δόση για το έτος 2022, η οποία αντιστοιχεί στο μηνιαίως χορηγούμενο ποσό του επιδόματος προσαυξημένο κατά το ήμισυ. Η έκτακτη δόση καταβάλλεται μέχρι την 20ή.12.2022 στους δικαιούχους του επιδόματος για το πέμπτο δίμηνο του έτους 2022. Αντίστοιχη έκτακτη δόση καταβάλλεται στους λοιπούς νέους δικαιούχους του επιδόματος του έτους 2022, μετά από την έγκριση της αίτησής τους. Η χορήγηση της έκτακτης δόσης θεωρείται ότι αποτελεί αντικείμενο των αιτήσεων, επί των οποίων εκδόθηκαν οι εγκριτικές αποφάσεις χορήγησης του επιδόματος στους δικαιούχους και καταβάλλεται άπαξ για κάθε εξαρτώμενο παιδί. Αν, μετά την καταβολή της έκτακτης δόσης, μεταβληθεί η κατηγορία ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος των δικαιούχων για το έτος 2022: α) εφόσον προκύψει αχρεώστητη, εν όλω ή εν μέρει, καταβολή του επιδόματος, η καταβληθείσα έκτακτη δόση επιστρέφεται αναλόγως ή β) εφόσον προκύψει ότι αναδρομικά δικαιούνται μεγαλύτερο ποσό επιδόματος, η καταβληθείσα έκτακτη δόση αυξάνεται αναλόγως, και το υπολειπόμενο ποσό αυτής αποδίδεται στους δικαιούχους μαζί με την καταβολή του ανωτέρω αναδρομικώς οφειλόμενου ποσού του επιδόματος.

6. Η προσαύξηση των παροχών του παρόντος άρθρου είναι αφορολόγητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ([ν. 4172/2013](#), Α' 167), δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη φορολογική διοίκηση και στο Δημόσιο εν γένει, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

7. Για τον μήνα Δεκέμβριο 2022, η τακτική καταβολή των παροχών των περ. α) έως ζ) της παρ. 1 του άρθρου [4 του ν. 4520/2018](#), περί των παροχών και υπηρεσιών που χορηγεί και διαχειρίζεται ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς και η καταβολή του επιδόματος γέννησης του άρθρου [1 του ν. 4659/2020](#) (Α' 21), περί χορήγησης του επιδόματος γέννησης, της οικονομικής ενίσχυσης ανάδοχων γονέων του άρθρου [12 του ν. 4538/2018](#) (Α' 85), περί των παροχών και διευκολύνσεων σε ανάδοχους γονείς, του επιδόματος στέγασης του άρθρου [3 του ν. 4472/2017](#) (Α' 74) και του μηνιαίου χρηματικού βοηθήματος της υπό στοιχεία Γ1α/Οικ.4588/29.12.1983 απόφασης της Υφυπουργού Υγείας και Πρόνοιας (Β' 774) περί του προγράμματος προσωρινής περιθάλψεως ομογενών από το εξωτερικό και επαναπατριζομένων, πραγματοποιείται μέχρι την 20ή.12.2022, κατά παρέκκλιση της παρ. 6 του άρθρου [4 του ν. 4520/2018](#).

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**

### **ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

#### **Άρθρο 5**

#### **Μόνιμη μείωση ασφαλιστικών εισφορών**

Από την 1η Ιανουαρίου 2023 οι κρατήσεις των μισθωτών εργαζομένων υπέρ των κλάδων ή λογαριασμών της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), οι οποίες συνεισπράττονται από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) μαζί με τις ασφαλιστικές εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων, καθορίζονται ως ακολούθως:

- α) υπέρ ανεργίας του άρθρου [32 του ν.δ. 2961/1954](#) (Α' 197), περί πόρων της Δ.ΥΠ.Α., σε ποσοστό δυο κόμμα σαράντα τοις εκατό (2,40%) επί των αποδοχών, το οποίο κατανέμεται κατά ένα κόμμα δύο τοις εκατό (1,2%) στον εργοδότη και κατά ένα κόμμα δύο τοις εκατό (1,2%) στον εργαζόμενο,
- β) υπέρ του Λογαριασμού Προστασίας Εργαζομένων από την Αφερεγγυότητα του Εργοδότη του άρθρου [16 του ν. 1836/1989](#) (Α' 79), περί Λογαριασμού Προστασίας Εργαζομένων από την Αφερεγγυότητα του Εργοδότη, σε ποσοστό μηδέν κόμμα δεκαπέντε τοις εκατό (0,15%) επί των αποδοχών που αφορά εργοδοτική εισφορά,
- γ) εισφορά της περ. α) της παρ. 4 του άρθρου [34 του ν. 4144/2013](#) (Α' 88), περί Ενιαίου Λογαριασμού για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών, σε ποσοστό μηδέν κόμμα δεκαέξι τοις εκατό (0,16%) επί των αποδοχών, το οποίο κατανέμεται κατά μηδέν κόμμα μηδέν έξι τοις εκατό (0,06%) στον εργοδότη και κατά μηδέν κόμμα δέκα τοις εκατό (0,10%) στον εργαζόμενο και
- δ) εισφορά της περ. β) της παρ. 4 του άρθρου [34 του ν. 4144/2013](#), σε ποσοστό μηδέν κόμμα τριάντα πέντε τοις εκατό (0,35%) επί των αποδοχών, που αφορά εισφορά εργαζόμενου υπέρ πρώην Οργανισμού Εργατικής Εστίας (π. Ο.Ε.Ε.) του άρθρου 3 [του ν. 678/1977](#) (Α' 246) και της περ. Γ' του άρθρου [7 του ν. 3144/2003](#) (Α' 111).

## Άρθρο 6

### Παραγραφή αξιώσεων Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 1 και προσθήκη παρ. 2 και 3 στο άρθρο [95 του ν. 4387/2016](#)

1. Στο άρθρο [95 του ν. 4387/2016](#) (Α' 85), περί της θέσπισης εικοσαετούς παραγραφής των αξιώσεων για την καταβολή εισφορών προς τους φορείς που εντάσσονται στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου αντικαθίστανται, β) προστίθενται παρ. 2 και 3, και το άρθρο 95 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 95

#### Παραγραφή αξιώσεων Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέ Κοινωνικής Ασφάλισης

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, η αξίωση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και των φορέων που εντάσσονται σε αυτόν για την είσπραξη απαιτήσεων από μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές και των πάσης φύσεως προσθέτων τελών, τόκων, προσαυξήσεων, προστίμων και επιβαρύνσεων, καθώς και των λοιπών ποσών που συνεισπράττονται με αυτές, υπόκειται σε δεκαετή παραγραφή που αρχίζει από την πρώτη μέρα του επόμενου έτους εκείνου εντός του οποίου παρασχέθηκε η ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία, ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίο οι απαιτήσεις αυτές βεβαιώθηκαν. Η παραγραφή διακόπτεται στις περιπτώσεις της παρ. 1 του άρθρου [138 του ν. 4270/2014](#) (Α' 143), περί του καθορισμού των περιπτώσεων διακοπής της παραγραφής των χρηματικών απαιτήσεων του Δημοσίου, καθώς και με την κοινοποίηση πράξης βεβαίωσης, εν ευρεία ή εν στενή έννοια, προς τον υπόχρεο.

2. Για απαιτήσεις που προέρχονται από ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία που παρασχέθηκε μετά από την 1η.1.2026 η παραγραφή της παρ. 1 ορίζεται πενταετής.

3. Απαιτηση, η οποία σύμφωνα με το παρόν έχει υποπέσει σε παραγραφή, δεν λαμβάνεται υπόψη κατά την έκδοση αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής που επέχει θέση ασφαλιστικής ενημερότητας.».

2. Η παρ. 1 δεν επηρεάζει αξιώσεις που είχαν παραγραφεί πριν από την έναρξη ισχύος του [v. 4387/2016](#).

3. Οφειλές για τις οποίες παρήλθε ο χρόνος παραγραφής της παρ. 1 του άρθρου [95 του v. 4387/2016](#), όπως διαμορφώνεται με την παρ. 1 του παρόντος, χωρίς να έχει μεσολαβήσει γεγονός που διακόπτει την παραγραφή, θεωρούνται παραγεγραμμένες, ακόμη και αν έχει κοινοποιηθεί ατομική ειδοποίηση ή έχει γίνει καταβολή έναντι της βεβαιωθείσας οφειλής ή η οφειλή έχει υπαχθεί σε ρύθμιση μετά το πέρας του χρόνου παραγραφής. Χρηματικά ποσά που έχουν καταβληθεί για την εξόφληση οφειλών που έχουν παραγραφεί, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, δεν αναζητούνται.

4. Έλεγχοι εργοδοτών που διενεργούνται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ή που θα διενεργηθούν προς διερεύνηση καταγγελίας που έχει υποβληθεί μέχρι την 30ή.6.2022 και καλύπτουν περιόδους μισθωτής απασχόλησης από 1ης.1.2006 έως και τις 31.12.2011 ολοκληρώνονται χωρίς βεβαίωση απαιτήσεων εις βάρος του εργοδότη. Από τα ευρήματα των ελέγχων του πρώτου εδαφίου ως προς τα πραγματικά στοιχεία **ασφάλισης ενημερώνεται η ασφαλιστική ιστορία των ασφαλισμένων μισθωτών.**

5. Μη μισθωτοί ασφαλισμένοι, οι απαιτήσεις κατά των οποίων από μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές έχουν υποπέσει σε παραγραφή σύμφωνα με το άρθρο [95 του v. 4387/2016](#), όπως διαμορφώνεται με τον παρόντα νόμο, δικαιούνται, μετά από αίτησή τους, η οποία υποβάλλεται ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησης, να ζητήσουν τον συνυπολογισμό, τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξής τους, του συνόλου ή μέρους του ασφαλιστικού χρόνου, για τον οποίο οι αξιώσεις του ε-Ε.Φ.Κ.Α. και των φορέων που εντάσσονται σε αυτόν για την είσπραξη απαιτήσεων από μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές έχουν παραγραφεί. Στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου, οι αιτούντες οφείλουν να καταβάλουν για τον ασφαλιστικό χρόνο, για τον οποίο αιτούνται να εξαιρεθεί από την παραγραφή, το σύνολο των οφειλομένων ασφαλιστικών εισφορών και των πάσης φύσεως προσθέτων τελών, τόκων, προσαυξήσεων, προστίμων και επιβαρύνσεων, καθώς και των λοιπών ποσών που συνεισπράττονται με αυτές. Για την έναρξη καταβολής της σύνταξης εφαρμόζεται το άρθρο [61 του v. 3863/2010](#) (Α' 115), περί της έναρξης καταβολής σύνταξης σε οφειλέτη. Η παρούσα εφαρμόζεται και επί διαδοχικής ασφάλισης, ακόμα και αν ο τελευταίος ασφαλιστικός φορέας, ο οποίος απονέμει τη σύνταξη, είναι φορέας ασφάλισης μισθωτών.

(Βλ. και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([v. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

## **Άρθρο 7**

**Ρύθμιση οφειλών προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης - Αντικατάσταση υποπαρ. ΙΑ.1 παρ. ΙΑ άρθρου πρώτου [v. 4152/2013](#)**

Η υποπαρ. ΙΑ.1. της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου [του ν. 4152/2013](#) (Α' 107), περί της δυνατότητας πάγιας ρύθμισης των οφειλόμενων εισφορών στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, αντικαθίσταται ως εξής:

«1 . Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και τους λοιπούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, μετά των πάσης φύσεως προσαυξήσεων, προσθέτων τελών, τόκων λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής, προστίμων και λοιπών συνδεδεμένων με αυτές επιβαρύνσεων, δύνανται, μετά από αίτηση των οφειλετών, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται:

α) σε δύο (2) έως είκοσι τέσσερις (24) ισόποσες μηνιαίες δόσεις ή

β) σε δύο (2) έως σαράντα οκτώ (48) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, εφόσον πρόκειται για οφειλές που βεβαιώνονται μετά από ουσιαστικό έλεγχο. Το ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης της ρύθμισης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πενήντα (50) ευρώ.

2. Αίτηση για υπαγωγή στην παρούσα ρύθμιση υποβάλλεται:

α) Μέσω των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) για ληξιπρόθεσμες οφειλές του e-Ε.Φ.Κ.Α., πλην αυτών του πρώην Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), και για βεβαιωμένες στο Κ.Ε.Α.Ο. οφειλές, καθώς και για ληξιπρόθεσμες οφειλές των λοιπών φορέων κοινωνικής ασφάλισης, για τις οποίες η αρμοδιότητα είσπραξης ανήκει κατά νόμο αποκλειστικά στο Κ.Ε.Α.Ο..

β) Στον οικείο φορέα για ληξιπρόθεσμες οφειλές του πρώην Ν.Α.Τ. και για ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους λοιπούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, για τις οποίες η αρμοδιότητα είσπραξης δεν ανήκει κατά νόμο αποκλειστικά στο Κ.Ε.Α.Ο..

3. Αρμόδια όργανα για την έκδοση της απόφασης υπαγωγής στην παρούσα ρύθμιση είναι:

α) Οι προϊστάμενοι των περιφερειακών υπηρεσιών του Κ.Ε.Α.Ο. για οφειλές της περ. α) της παρ. 2.

β) Ο προϊστάμενος της αρμόδιας οργανικής μονάδας του οικείου φορέα για οφειλές της περ. β) της παρ. 2.

4. Για την υπαγωγή στη ρύθμιση πρέπει να καταβληθεί η πρώτη (1η) δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα υπαγωγής στη ρύθμιση. Οι επόμενες δόσεις καταβάλλονται έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε επόμενου μήνα από τον μήνα υπαγωγής στη ρύθμιση.

5. Με την υπαγωγή στη ρύθμιση σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης, πλην του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης, κατά τη διάρκεια αυτής και εφόσον τηρούνται οι όροι αυτής:

α) Χορηγείται στον οφειλέτη αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας κατά τις ισχύουσες διατάξεις,

β) παραγράφεται το αξιόποινο και παύει η ποινική δίωξη σε βάρος του οφειλέτη, κατά το άρθρο [1 του α.ν. 86/1967](#) (Α' 136), και η σχετική δικογραφία τίθεται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Για την τυχόν απώλεια της ρύθμισης, που επέρχεται σύμφωνα με την παρ. 8, ο φορέας κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούται να ενημερώσει αμελλητί, με σχετική βεβαίωση του χρόνου απώλειας της ρύθμισης και του υπολειπόμενου οφειλόμενου χρέους, τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, ο οποίος με πράξη του ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο και συνεχίζει την ποινική διαδικασία. Ο διανυθείς χρόνος από την παύση της ποινικής διαδικασίας μέχρι τον χρόνο απώλειας της ρύθμισης δεν υπολογίζεται στον χρόνο παραγραφής της πράξης, κατά παρέκκλιση των

χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα ([v. 4619/2019](#), Α' 95), περί αναστολής της παραγραφής. Σε περίπτωση ρύθμισης από οφειλέτη, που έχει απωλέσει ρύθμιση στο παρελθόν για την ίδια οφειλή, αναστέλλεται η ποινική δίωξη σε βάρος του οφειλέτη, κατά το άρθρο [1 του α.ν. 86/1967](#), και αναστέλλεται η παραγραφή του ποινικού αδικήματος, κατά παρέκκλιση των χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα,

γ) αναστέλλεται η εκτέλεση ποινής που έχει επιβληθεί ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, αυτή διακόπτεται,

δ) αναστέλλεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων. Εάν ο οφειλέτης απωλέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται, και

ε) αναστέλλεται ο χρόνος παραγραφής των οφειλών.

6. Για την καταβολή των δόσεων δεν απαιτείται ιδιαίτερη ειδοποίηση του οφειλέτη.

7. α) Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης επιτρέπεται η καθυστέρηση πληρωμής μιας (1) δόσης ανά δωδεκάμηνο και η καταβολή αυτής γίνεται υποχρεωτικά μέχρι την ημερομηνία καταβολής της επόμενης δόσης με προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής, η οποία ανέρχεται σε ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

β) Η μη εμπρόθεσμη καταβολή και δεύτερης δόσης εντός του δωδεκαμήνου ή η δημιουργία νέας οφειλής έχουν ως συνέπεια για το σύνολο της οφειλής:

βα) την απώλεια των ευεργετημάτων της ρύθμισης,

ββ) την κατάσταση ως απαιτητού του συνόλου του υπολοίπου της οφειλής και των προσαυξήσεων,

βγ) την επιδίωξη της είσπραξης του με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα.

γ) Ειδικά η μη εμπρόθεσμη καταβολή και δεύτερης δόσης εντός του δωδεκαμήνου έχει ως συνέπεια και την απαγόρευση υπαγωγής της οφειλής σε νέα ρύθμιση.

8. Το ποσό της κύριας οφειλής που υπάγεται στην παρούσα ρύθμιση επιβαρύνεται από τον μήνα υπαγωγής στη ρύθμιση με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, προσαυξημένο κατά πέντε (5) εκατοστιαίες μονάδες, ετησίως υπολογισμένο. Για τις οφειλές που έχουν ήδη υπαχθεί στην παρούσα ρύθμιση το επιτόκιο επαναπροσδιορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο για τον υπολειπόμενο αριθμό των ανεξόφλητων δόσεων.

9. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύναται να καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.».

## **Άρθρο 8**

### **Ποινική αντιμετώπιση οφειλετών των φορέων κοινωνικής ασφάλισης μετά τη ρύθμιση των οφειλών τους**

1. Σε όλες τις περιπτώσεις ρύθμισης οφειλών προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως του ειδικότερου νομοθετικού πλαισίου που τις διέπει, επέρχονται οι παρακάτω συνέπειες, ως προς την ποινική μεταχείριση του οφειλέτη με την υπαγωγή στη ρύθμιση και εφόσον τηρούνται οι όροι της:

α) παραγράφεται το αξιόποινο, παύει η ποινική δίωξη σε βάρος του οφειλέτη, κατά το άρθρο [1 του α.ν. 86/1967](#) (Α' 136), και η σχετική δικογραφία τίθεται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Για την τυχόν απώλεια της ρύθμισης, ο φορέας κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούται να

ενημερώσει αμελλητί, με σχετική βεβαίωση του χρόνου απώλειας της ρύθμισης και του υπολειπόμενου οφειλόμενου χρέους, τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, ο οποίος με πράξη του ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο και συνεχίζει την ποινική διαδικασία. Ο διανυθείς χρόνος από την παύση της ποινικής διαδικασίας μέχρι τον χρόνο απώλειας της ρύθμισης, δεν υπολογίζεται στον χρόνο παραγραφής της πράξης, κατά παρέκκλιση των χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα ([v. 4619/2019](#), Α' 95), περί αναστολής της παραγραφής. Σε περίπτωση ρύθμισης από οφειλέτη, που έχει απωλέσει ρύθμιση στο παρελθόν, για την ίδια οφειλή, αναστέλλεται η ποινική δίωξη σε βάρος του οφειλέτη, κατά το άρθρο [1 του α.ν. 86/1967](#), και αναστέλλεται η παραγραφή του ποινικού αδικήματος, κατά παρέκκλιση των χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα, και β) αναστέλλεται η εκτέλεση ποινής που έχει επιβληθεί ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, αυτή διακόπτεται.

2. Η παρ. 1 δεν ισχύει σε περιπτώσεις οφειλών προς το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.).

## **Άρθρο 9**

### **Κίνητρα μετατροπής συμβάσεων μερικής απασχόλησης σε πλήρους απασχόλησης**

1. Θεσπίζεται πρόγραμμα επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών για επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες, από 1ης.1.2023 μέχρι και τις 31.12.2023, μετατρέπουν συμβάσεις εργασίας μισθωτών εργαζομένων με μερική απασχόληση σε συμβάσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης με βάση τα οριζόμενα στο παρόν.

2. Το πρόγραμμα αφορά κάθε είδους επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, οι οποίες στις 9.9.2022 απασχολούν μισθωτούς εργαζομένους με σύμβαση εργασίας μερικής απασχόλησης σε ποσοστό ανώτερο του πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου των μισθωτών εργαζομένων και επιλέξιμες για μετατροπή είναι οι συμβάσεις μερικής απασχόλησης που έχουν συναφθεί μέχρι και τις 9.9.2022.

3. Οι πάσης φύσεως ασφαλιστικές εισφορές, ασφαλισμένου και εργοδότη, για τον μισθωτό εργαζόμενο, του οποίου η σύμβαση εργασίας μετατράπηκε από μερικής απασχόλησης σε πλήρους απασχόλησης, επιδοτούνται κατά σαράντα τοις εκατό (40%) από τον κρατικό προϋπολογισμό για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους, το οποίο εκκινεί από την πρώτη ημέρα της μετατροπής.

4. Προϋπόθεση για την επιδότηση των παρ. 1 έως 3 είναι η διάρκεια των από μετατροπή συμβάσεων πλήρους απασχόλησης να έχει διάρκεια τουλάχιστον ενός (1) έτους και να μην καταγγελθεί από τον εργοδότη πριν από την πάροδο ενός (1) έτους από τη μετατροπή. Οι από μετατροπή συμβάσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης δεν μπορούν να τεθούν σε αναστολή κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος του ενός (1) έτους. Κατά τη διάρκεια του ίδιου χρονικού διαστήματος δεν επιτρέπεται η μεταβολή των όρων των από μετατροπή συμβάσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης, εκτός εάν είναι ευνοϊκότεροι για τους εργαζομένους που απασχολούνται με τις συμβάσεις αυτές.

5. Ως ημερομηνία σύναψης και μετατροπής των συμβάσεων εργασίας της παρ. 1 λογίζεται η ημερομηνία υποβολής της σχετικής δήλωσης στο Πληροφοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ (Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ).

6. Ανεξαρτήτως του ύψους του καθαρού μηνιαίου μισθού, το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου, περιλαμβανομένων των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών σε δώρα και

επίδομα αδείας, δεν παρακρατείται και δεν αποδίδεται από την επιχείρηση εργοδότη και το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη, περιλαμβανομένων των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών σε δώρα και επίδομα αδείας, δεν καταβάλλεται από την επιχείρηση εργοδότη, αλλά τα ποσοστά αυτά ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη καλύπτονται κατά την υποβολή της σχετικής Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους.

7. Ειδικά για ασφαλισμένους του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου, περιλαμβανομένων των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών σε δώρα και επίδομα αδείας, δεν παρακρατείται, αλλά αποδίδεται από την επιχείρηση εργοδότη και το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη, περιλαμβανομένων των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών σε δώρα και επίδομα αδείας, καταβάλλεται από την επιχείρηση εργοδότη, αλλά τα ποσά που αναλογούν στα ποσοστά αυτά ασφαλιστικών εισφορών εργαζομένου και εργοδότη καλύπτονται, μετά από την υποβολή της σχετικής Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης, από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για όλο το χρονικό διάστημα της παρ. 1. Τα ποσά αυτά, μετά από την ολοκλήρωση της μεταφοράς των αντίστοιχων ποσών από τον κρατικό προϋπολογισμό προς το Τ.Ε.Κ.Α., εγγράφονται ως πιστωτικό υπόλοιπο στο Τ.Ε.Κ.Α. υπέρ της επιχείρησης εργοδότη και συμψηφίζονται με ασφαλιστικές εισφορές επόμενων μισθολογικών περιόδων.

8. Η ωφελούμενη με το παρόν επιχείρηση εργοδότης πρέπει:

α) να είναι κατά την ένταξη και να παραμείνει καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος επιδότησης φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερη ή να έχει ρυθμίσει τις βεβαιωμένες τυχόν οφειλές της προς το Δημόσιο και τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και η ρύθμιση να τηρείται, και

β) να διατηρήσει κατά μέσο όρο τον ίδιο αριθμό εργαζομένων για το χρονικό διάστημα του ενός (1) έτους της παρ. 1. Για τον υπολογισμό του αριθμού εργαζομένων λαμβάνονται υπόψη οι ενεργές θέσεις εργασίας στην επιχείρηση εργοδότη την 9η.9.2022, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν τεθεί σε αναστολή. Δεν προσμετρώνται οι λύσεις σύμβασης εργασίας λόγω συνταξιοδότησης, θανάτου ή οικειοθελούς αποχώρησης και οι λήξεις συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου.

9. Οι διασταυρώσεις όλων των ανωτέρω στοιχείων κατόπιν αιτήσεων-υπεύθυνων δηλώσεων των επιχειρήσεων εργοδοτών πραγματοποιούνται απολογιστικά από το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ με τα στοιχεία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών. Αν μετά από διασταυρώσεις συναχθεί ότι η επιχείρηση εργοδότης δεν πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις, η επιχείρηση εργοδότης εκπίπτει των ωφελημάτων του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή, καταλογίζονται στην επιχείρηση εργοδότη, με απόφαση του Διοικητή του e-Ε.Φ.Κ.Α., οι ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες καλύφθηκαν από τον κρατικό προϋπολογισμό σύμφωνα με το παρόν, προσαυξημένες κατά εκατό τοις εκατό (100%) και, με απόφαση του Διοικητή του Τ.Ε.Κ.Α., εισφορές που συμψηφίσθηκαν με ασφαλιστικές εισφορές επόμενων ασφαλιστικών περιόδων, σύμφωνα με την παρ. 7, προσαυξημένες κατά εκατό τοις εκατό (100%).

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([v. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))



## Άρθρο 10

### **Υπολογισμός και καταβολή ασφαλιστικών εισφορών ξεναγών μέσω Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης - Αντικατάσταση άρθρων [6](#) και [7](#) [v. 710/1977](#)**

1. Το άρθρο [6 του v. 710/1977](#) (Α' 283), περί κοινωνικής ασφάλισης των ξεναγών, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι ασκούντες το επάγγελμα του ξεναγού κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου (ξεναγοί) υπάγονται στην ασφάλιση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) για κύρια σύνταξη και υγειονομική περίθαλψη (παροχές σε είδος και σε χρήμα) και στην ασφάλιση, κατά περίπτωση, του e-Ε.Φ.Κ.Α. ή του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) για επικουρική ασφάλιση. Ο σχετικός χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και, κατά περίπτωση, του πρώην Ε.Τ.Ε.Α.Μ. ή του Τ.Ε.Κ.Α..

2. Για την ασφάλιση των ξεναγών στον e-Ε.Φ.Κ.Α. και στο Τ.Ε.Κ.Α., σύμφωνα με την παρ. 1, καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές μισθωτού σύμφωνα με το άρθρο [38 του v. 4387/2016](#) (Α' 85) και το άρθρο [31 του v. 4756/2020](#) (Α' 235), καθώς και οι εισφορές του άρθρου [34 του v. 4144/2013](#) (Α' 88).

3. Ως εργοδότες του ξεναγού θεωρούνται οι επιχειρήσεις τουριστικών γραφείων, οι λοιπές επιχειρήσεις, το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ. που απασχολούν τον ξεναγό. Όταν ο ξεναγός παρέχει υπηρεσίες σε μεμονωμένους περιηγητές ή σε εν γένει φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν περιλαμβάνονται στο προηγούμενο εδάφιο, απογράφεται ο ίδιος ως εργοδότης στο Ενιαίο Μητρώο Εργοδοτών του e-Ε.Φ.Κ.Α. σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 7 του Κανονισμού Διαδικασιών Ασφάλισης (υπό στοιχεία Αριθμ. Φ21/544/28.3.2002 απόφαση Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Β' 414) για την εφαρμογή της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ.) και υπέχει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις.

4. Οι ξεναγοί οφείλουν, για κάθε παρεχόμενη υπηρεσία σχετική με το επάγγελμά τους, να εκδίδουν, από διπλότυπο μη θεωρημένο, απόδειξη πληρωμής, της οποίας αντίγραφο παραδίδουν στον εργοδότη τους ή διατηρούν οι ίδιοι, όταν υπέχουν τις υποχρεώσεις των εργοδοτών σύμφωνα με την παρ. 3, μέχρι τη δέκατη ημέρα του επόμενου μήνα από την απασχόλησή τους. Οι ξεναγοί και οι εργοδότες τους οφείλουν να διατηρούν αντίγραφο των αποδείξεων πληρωμής για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών. Οι μηνιαίες αποδοχές των ξεναγών προκύπτουν από τις αποδείξεις πληρωμής που εκδίδουν κατά τη διάρκεια κάθε μηνιαίας μισθολογικής περιόδου απασχόλησης.

5. Οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί των μηνιαίων αποδοχών των ξεναγών, όπως αυτές προκύπτουν σύμφωνα με την παρ. 4. Ως προς το ανώτατο όριο μηνιαίων ασφαλιστέων αποδοχών ο σχετικός έλεγχος διενεργείται σε ετήσια βάση σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 7. Τα δώρα λόγω εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και το επίδομα αδειας υπόκεινται σε ασφαλιστικές εισφορές αυτοτελώς μέχρι του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών μισθωτού της παρ. 2 του άρθρου [38 του v. 4387/2016](#).

6. Η προβλεπόμενη εισφορά ασφαλισμένου βαρύνει τον ξεναγό και η εργοδοτική εισφορά, όπου τέτοια προβλέπεται, βαρύνει τον εργοδότη του. Υπόχρεος για την παρακράτηση της εισφοράς ασφαλισμένου και την καταβολή αυτής καθώς και της εργοδοτικής εισφοράς στον e-Ε.Φ.Κ.Α. είναι ο εργοδότης του πρώτου και δευτέρου εδαφίου της παρ. 3, κατά περίπτωση. Κάθε εργοδότης υποχρεούται να υποβάλει Α.Π.Δ. σύμφωνα με τα άρθρα [1](#) έως [7 του v. 2972/2001](#) (Α' 291) και τα

άρθρα 15 έως 36 του Κανονισμού Διαδικασιών Ασφάλισης για την εφαρμογή της Α.Π.Δ.. Οι ως άνω ασφαλιστικές εισφορές καταβάλλονται εντός των προθεσμιών του άρθρου [26 του α.ν. 1846/1951](#) (Α' 179).

7. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής Α.Π.Δ. ή σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών:

α. επιβάλλονται οι προβλεπόμενες προσαυξήσεις λόγω εκπρόθεσμης υποβολής ή λόγω εκπρόθεσμης καταβολής,

β. επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία του e-Ε.Φ.Κ.Α. διοικητικές ή άλλες κυρώσεις,

γ. λαμβάνονται σε βάρος των υπόχρεων εργοδοτών όλα τα μέτρα για την είσπραξη ασφαλιστικών οφειλών.».

2. Το άρθρο [7 του ν. 710/1977](#), περί όρων και προϋποθέσεων για κατάταξη των ξεναγών σε ασφαλιστικές κλάσεις, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι ημέρες ασφάλισης των προσώπων της παρ. 1 του άρθρου 6 υπολογίζονται ανά μηνιαία μισθολογική περίοδο απασχόλησης και προκύπτουν από το πηλίκο της διαίρεσης των μηνιαίων αποδοχών της παρ. 4 του άρθρου 6 δια του κατώτατου ημερομισθίου εργατοτεχνίτη, το οποίο ισχύει στις 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους. Οι ημέρες ασφάλισης που προκύπτουν δεν μπορεί ανά μηνιαία μισθολογική περίοδο απασχόλησης να υπερβαίνουν τις εικοσιπέντε (25).

2. Μέχρι τον Φεβρουάριο κάθε έτους διενεργείται ετήσια εκκαθάριση του ατομικού λογαριασμού των ξεναγών για τον προσδιορισμό του συνολικού αριθμού ημερών ασφάλισης του προηγούμενου έτους. Ο συνολικός αριθμός ημερών ασφάλισης του προηγούμενου έτους προκύπτει από το πηλίκο της διαίρεσης των ετήσιων αποδοχών του προηγούμενου έτους δια του κατώτατου ημερομισθίου εργατοτεχνίτη, το οποίο ισχύει στις 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους. Εάν από την εκκαθάριση προκύπτουν ημέρες ασφάλισης επιπλέον εκείνων που έχουν προσδιοριστεί κατ' εφαρμογή της παρ. 1, οι επιπλέον ημέρες ασφάλισης δεν ανάγονται σε ημερολογιακό μήνα απασχόλησης, αλλά εγγράφονται στο ετήσιο σύνολο ημερών ασφάλισης του ατομικού λογαριασμού ασφάλισης των ξεναγών. Το ετήσιο σύνολο ημερών ασφάλισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριακόσιες (300).

3. Οι ετήσιες αποδοχές της παρ. 2 προκύπτουν για κάθε έτος από το άθροισμα όλων των μηνιαίων αποδοχών της παρ. 4 του άρθρου 6 εκείνου του έτους. Το άθροισμα αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών της παρ. 2 του άρθρου [38 του ν. 4387/2016](#) (Α' 85). Ασφαλιστικές εισφορές ασφαλισμένου που τυχόν έχουν καταβληθεί για ετήσιες αποδοχές που υπερβαίνουν το ανώτατο αυτό όριο επιστρέφονται στους δικαιούχους ως αχρεωστήτως καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές ασφαλισμένου.».

3. Οι παρ. 1 και 2 έχουν εφαρμογή για περιόδους απασχόλησης από 1η.1.2023.

4. Η περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 15 του Κανονισμού Διαδικασιών Ασφάλισης για την εφαρμογή της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (υπό στοιχεία Φ21/544/28.03.2002 απόφαση Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Β' 414), τροποποιείται ώστε να προβλεφθεί καταληκτική προθεσμία ως προς την προσωρινή εξαιρέση των ξεναγών από την υποχρέωση να υποβάλουν και να διαφυλάσσουν Αναλυτική Περιοδική Δήλωση, και η περ. δ) διαμορφώνεται ως εξής:

«δ) Οι ξεναγοί για μισθολογικές περιόδους έως 31.12.2022.».

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

## Άρθρο 11

### **Ασφάλιση ασκούμενων δικηγόρων και δικαστικών επιμελητών για παροχές σε είδος και σε χρήμα - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου [48 ν. 3996/2011](#)**

1. Η παρ. 3 του άρθρου [48 του ν. 3996/2011](#) (Α' 170), περί του καθορισμού των καταβαλλόμενων ασφαλιστικών εισφορών των ασκούμενων δικηγόρων και των ασκούμενων δικαστικών επιμελητών, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι ασκούμενοι δικηγόροι, από την εγγραφή τους στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση των πρώην Τομέων Υγείας Δικηγόρων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Εθνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και καταβάλλουν μηνιαίως:

(α) για την περίοδο από 1ης.1.2017 έως τις 31.12.2019, την ασφαλιστική εισφορά πρώτης πενταετίας του άρθρου [41 του ν. 4387/2016](#) (Α' 85), όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του με το άρθρο [37 του ν. 4670/2020](#) (Α' 43), για παροχές σε είδος και σε χρήμα,

(β) για την περίοδο από 1ης.1.2020 και εφεξής, την ασφαλιστική εισφορά, σύμφωνα με τον πίνακα της παρ. 3 του άρθρου [41 του ν. 4387/2016](#), για παροχές σε είδος και σε χρήμα, εφόσον δεν υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση άλλου ασφαλιστικού οργανισμού για παροχές σε είδος και σε χρήμα.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται αναλόγως και για τους ασκούμενους δικαστικούς επιμελητές από την εγγραφή τους στον οικείο Σύλλογο Δικαστικών Επιμελητών.».

2. Καταβληθείσες εισφορές, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, επιστρέφονται κατά το μέρος που υπερβαίνουν την εισφορά που προβλέπεται στην παρ. 1. Τυχόν καταλογισθείσες εισφορές, κατά το μέρος που υπερβαίνουν την εισφορά που προβλέπεται στην παρ. 1, διαγράφονται.

## Άρθρο 12

### **Μείωση ποσοστού εισφοράς επικουρικής ασφάλισης προς το Επικουρικό Ταμείο Αρωγής Συντακτών Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Εύβοιας και το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Συντακτών Πελοποννήσου - Ηπείρου - Νήσων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου [25 ν. 4498/2017](#)**

Στην παρ. 1 του άρθρου [25 του ν. 4498/2017](#) (Α' 172), περί του καθορισμού των ασφαλιστικών εισφορών προς τα αλληλοβοηθητικά ταμεία «Επικουρικό Ταμείο Αρωγής Συντακτών Θεσσαλίας Στερεάς Ελλάδας Εύβοιας» (Ε.Τ.Α.Σ.) και «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Συντακτών Πελοποννήσου Ηπείρου Νήσων» (Τ.Ε.Α.Σ.), προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Για τους ασφαλισμένους στα Ε.Τ.Α.Σ. και Τ.Ε.Α.Σ. καταβάλλονται οι εξής εισφορές: Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς επικουρικής ασφάλισης ορίζεται σε ποσοστό τρία κόμμα πέντε τοις εκατό (3,5%) για τον ασφαλισμένο και τρία κόμμα πέντε τοις εκατό (3,5%) για τον εργοδότη επί των πάσης φύσεως τακτικών μηνιαίων αποδοχών του εργαζομένου. Από την 1η.1.2023 το ποσοστό της μηνιαίας εισφοράς του πρώτου εδαφίου ορίζεται σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) για τον εργοδότη. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς ασφάλισης πρόνοιας ορίζεται σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί των πάσης φύσεως τακτικών μηνιαίων αποδοχών του εργαζομένου.».

## **Άρθρο 13**

### **Καταβολή ασφαλιστικών εισφορών αναβατών του πρώην Ταμείου Πρόνοιας και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιπποδρομιών -Προσθήκη παρ. 3 έως 5 στο άρθρο [37 του ν. 4756/2020](#)**

Στο άρθρο [37 του ν. 4756/2020](#) (Α' 235), περί της ρύθμισης καταβολής ασφαλιστικών εισφορών του πρώην Ταμείου Πρόνοιας και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιπποδρομιών (ΤΑ.Π.Ε.Α.Π.Ι.), προστίθενται παρ. 3 έως 5 και το άρθρο 37 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 37

Ρύθμιση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών του πρώην Ταμείου Πρόνοιας και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιπποδρομιών (ΤΑ.Π.Ε.Α.Π.Ι.)

1. Για το διάστημα από 1ης.01.2016 έως και 31.12.2016, οι παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι του πρώην Ταμείου Πρόνοιας και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιπποδρομιών (ΤΑ.Π.Ε.Α.Π.Ι.) προπονητές, κατατάσσονται στην πρώτη ασφαλιστική κατηγορία του πρώην Ο.Α.Ε.Ε. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο [5 του π.δ. 258/2005](#) (Α' 316), όπως αυτή είχε διαμορφωθεί για το έτος 2016.

2. Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν τις εισφορές που αντιστοιχούν στο ανωτέρω διάστημα είτε εφάπαξ είτε σε δόσεις, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τον αριθμό των μηνών για τους οποίους προέκυπτε υποχρέωση ασφάλισης. Οι εισφορές καταβάλλονται χωρίς τόκους, προσαυξήσεις και πρόστιμα λόγω εκπρόθεσμης καταβολής, εφόσον καταβληθούν ή ρυθμιστούν ως άνω μέχρι την 30ή.6.2021.

3. Οι παρ. 1 και 2 ισχύουν και για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους του πρώην ΤΑ.Π.Ε.Α.Π.Ι. αναβάτες, με καταληκτική ημερομηνία καταβολής ή υπαγωγής σε ρύθμιση των οφειλών που αντιστοιχούν στο διάστημα της παρ. 1, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2, την 31η.12.2022.

4. Για το διάστημα από 1ης.1.2017 έως και τις 31.12.2022, οι παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι του πρώην ΤΑ.Π.Ε.Α.Π.Ι. αναβάτες, υπάγονται στον πρώην Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (π. Ο.Α.Ε.Ε.) για κύρια ασφάλιση και για παροχές σε χρήμα και σε είδος. Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν τις εισφορές που αντιστοιχούν στο ανωτέρω διάστημα είτε εφάπαξ είτε σε δόσεις, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τον αριθμό των μηνών για τους οποίους προέκυπτε υποχρέωση ασφάλισης. Οι εισφορές καταβάλλονται χωρίς τόκους, προσαυξήσεις και πρόστιμα λόγω εκπρόθεσμης καταβολής, εφόσον καταβληθούν ή ρυθμιστούν ως άνω μέχρι την 31η.12.2023.

5. Από την 1η.1.2023 οι αναβάτες και οι μαθητευόμενοι αναβάτες που υπάγονται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης παύουν να ασφαίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του π. Ο.Α.Ε.Ε. και ασφαίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώην Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ). Για την καταβολή της αμοιβής των προσώπων του πρώτου εδαφίου και των ασφαλιστικών εισφορών που αναλογούν εφαρμόζονται τα άρθρα 20, περί αμοιβής και παρακράτησης εισφορών περιστασιακά απασχολούμενων, 21, περί ασφάλισης σε ΙΚΑ ΕΤΑΜ, ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ), τ. ΟΕΚ, και 24, περί των κυρώσεων, [του ν. 3863/2010](#) (Α' 115).».

## **Άρθρο 14**

**Σύνταξη με αυτοσύμβαση οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία σε εκτέλεση προσυμφώνων, χωρίς υποχρέωση προσκόμισης ασφαλιστικής ενημερότητας του πωλητή - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου [18 ν. 1587/1950](#)**

Στην παρ. 5 του άρθρου [18 του ν. 1587/1950](#) (Α' 294), περί της σύνταξης με αυτοσύμβαση οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία σε εκτέλεση προσυμφώνων, που έχουν συνταχθεί μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2000, χωρίς την προσκόμιση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και του πιστοποιητικού του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του άρθρου 105 του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχρά Παιγνια, που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο [του ν. 2961/2001](#) (Α' 266), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε η προβλεπόμενη προθεσμία για τη σύνταξη των οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων σε εκτέλεση προσυμφώνων να παραταθεί έως την 30ή.6.2023, β) το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται, ώστε β) η προβλεπόμενη προθεσμία να εναρμονιστεί προς την ανωτέρω τροποποίηση του πρώτου εδαφίου και ββ) για τη σύνταξη των οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων σε εκτέλεση προσυμφώνων να μην απαιτείται ούτε η προσκόμιση ασφαλιστικής ενημερότητας του μεταβιβάζοντος το ακίνητο, γ) στο τρίτο εδάφιο επέρχεται νομοτεχνική βελτίωση, δ) μετά από το υφιστάμενο τρίτο εδάφιο προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο, και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5 . Κατά τη σύνταξη με αυτοσύμβαση οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία σε εκτέλεση προσυμφώνων, που έχουν συνταχθεί μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2000, επιτρέπεται η υποβολή δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτων μόνο από τον αγοραστή ή τους ειδικούς ή καθολικούς διαδόχους αυτού, εφόσον συνταχθούν έως την 30ή.6.2023. Κατά τη σύνταξη των συμβολαίων αυτών, εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, δεν απαιτείται η προσκόμιση του αποδεικτικού ενημερότητας του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ([ν. 4987/2022](#), Α' 206) και του πιστοποιητικού του άρθρου 105 του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχρά Παιγνια, ο οποίος κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο [του ν. 2961/2001](#) (Α' 266), ούτε η προσκόμιση αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας. Για τα προσύμφωνα που έχουν συνταχθεί μέχρι και την 29η Ιουνίου 1999, δεν απαιτείται, εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, η αναγραφή του αριθμού φορολογικού μητρώου του πωλητή. Για τα προσύμφωνα που έχουν συνταχθεί μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2000, δεν απαιτείται, εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, η αναγραφή του αριθμού κοινωνικής ασφάλισης του πωλητή. Αντίγραφα των οριστικών συμβολαίων, που καταρτίζονται κατά τα προηγούμενα, αποστέλλονται, με ευθύνη του συμβολαιογράφου, και στην αρμόδια για τη φορολογία του εισοδήματος του πωλητή υπηρεσία της φορολογικής διοίκησης.».

**[Αρχή Τροποποίησης] «Άρθρο 15**

**Ρύθμιση ασφαλιστικών οφειλών για τις επιχειρήσεις της παρ. 1 του άρθρου [118 του ν. 4964/2022](#) λόγω του πολέμου στην Ουκρανία**

1. Ασφαλιστικές εισφορές, τρέχουσες και καθυστερούμενες, προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), οι οποίες οφείλονται από επιχειρήσεις της παρ. 1 του άρθρου [118 του ν. 4964/2022](#) (Α' 150), ρυθμίζονται ως εξής:

α) Οι καθυστερούμενες ασφαλιστικές εισφορές προς τον e-Ε.Φ.Κ.Α., περιόδου απασχόλησης μέχρι την 30ή.6.2022, μαζί με τα πρόσθετα τέλη, τόκους και λοιπές προσαυξήσεις και επιβαρύνσεις της ίδιας ημερομηνίας, κεφαλαιοποιούνται.

β) Αναστέλλεται η καταβολή των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών προς τον e-Ε.Φ.Κ.Α. για το χρονικό διάστημα από την 1η.7.2022 μέχρι και την 31η.5.2023, χωρίς τον υπολογισμό κατά το διάστημα αυτό πρόσθετων τελών και άλλων προσαυξήσεων.

γ) Οι εισφορές των περ. α) και β) εξοφλούνται σύμφωνα με την υποπαρ. ΙΑ.1. της παρ. ΙΑ΄ του άρθρου πρώτου [του ν. 4152/2013](#) (Α΄ 107), αρχής γενομένης από την πρώτη του επόμενου μήνα εκείνου κατά τον οποίο έληξε η αναστολή. Η αίτηση υπαγωγής στην παρούσα ρύθμιση υποβάλλεται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.).

2. Για τις επιχειρήσεις της παρ. 1, οι προθεσμίες καταβολής απαιτητών, έως την δημοσίευση του παρόντος, δόσεων ενεργών ρυθμίσεων προς τον e-Ε.Φ.Κ.Α. παρατείνονται μέχρι και την 31η.5.2023. Η πρώτη δόση της ρύθμισης από τις δόσεις, για τις οποίες χορηγείται παράταση καταβολής, καταβάλλεται την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα της τελευταίας δόσης της ρύθμισης. Οι επόμενες δόσεις καταβάλλονται έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών από την καταληκτική ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης. Η συνολική διάρκεια παρατείνεται κατά τους μήνες της χορηγηθείσας παράτασης. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι όροι και προϋποθέσεις εκάστης ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών.

3. Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημόσιων Εσόδων χορηγεί στον e-Ε.Φ.Κ.Α. αρχείο με τα στοιχεία και τον Α.Φ.Μ. των επιχειρήσεων, οι οποίες υπάγονται στο άρθρο [118 του ν. 4964/2022](#) και στο άρθρο [168 του ν. 4972/2022](#) (Α΄ 181).» - **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 15 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 85 ΤΟΥ Ν. 5036/23, ΦΕΚ-77 Α/ 28-3-23** (μετά από τροπ. Του τίτλου και των παρ. 1 και 3) [Τέλος Τροποποίησης]

## **Άρθρο 16**

### **Τακτοποίηση χρόνου υπηρεσίας και ασφάλισης υπαλλήλων Δήμου Περιστερίου**

Ο χρόνος υπηρεσίας και ασφάλισης των υπαλλήλων του Δήμου Περιστερίου, οι οποίοι διορίστηκαν με τις υπ΄ αρ. 324/2000 (τ. Ν.Π.Δ.Δ. 231) και 87/2001 (τ. Ν.Π.Δ.Δ. 207) αποφάσεις του Δημάρχου Περιστερίου και για τους οποίους δεν καταβλήθηκαν κατά τα έτη 2001, 2002, 2003 οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές υπαλλήλου και εργοδότη για κύρια σύνταξη, επικουρική σύνταξη και εφάπαξ παροχή, λογίζεται ως ενεργός χρόνος υπηρεσίας και ασφάλισης, με την προϋπόθεση ότι θα καταβληθεί από τον Δήμο Περιστερίου προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης το σύνολο των μη καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών, οι οποίες για την εφαρμογή του παρόντος λογίζονται ως μη παραγεγραμμένες. Η καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών του πρώτου εδαφίου γίνεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

## **Άρθρο 17**

### **Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης ρητινεργατών για το έτος 2021**

1. Ρητινεργάτες, ανεξαρτήτως ημερομηνίας έναρξης ασφάλισης, οι οποίοι έλαβαν την οικονομική ενίσχυση ρητινεργατών για πυροπροστασία δασών έτους 2021,

δύνανται να αναγνωρίσουν ως χρόνο ασφάλισης στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και ως χρόνο πραγματικής απασχόλησης ημέρες εντός του έτους 2021 και μέχρι τη συμπλήρωση τριακοσίων (300) ημερών εντός του έτους αυτού. Για την αναγνώριση αυτή καταβάλλονται από τους ίδιους οι εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη που αναλογούν στις αναγνωριζόμενες ημέρες ασφάλισης. Οι εισφορές υπολογίζονται με το συνολικό ποσοστό εισφοράς κύριας σύνταξης ασφαλισμένου μισθωτού και εργοδότη και με βάση υπολογισμού αυτήν επί της οποίας υπολογίστηκαν οι ασφαλιστικές εισφορές για το έτος 2020.

2. Ρητινεργάτες, ανεξαρτήτως ημερομηνίας έναρξης ασφάλισης, των Δήμων Μαντουδίου Λίμνης Αγίας Άννας και Ιστιαίας Αιδηψού της Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, οι οποίοι αιτούνται τη χορήγηση οποιασδήποτε κατηγορίας σύνταξης εντός του έτους 2022, δύνανται να αναγνωρίσουν ως χρόνο ασφάλισης στον e-Ε.Φ.Κ.Α. και ως χρόνο πραγματικής απασχόλησης για το έτος 2021 τόσες ημέρες εντός του έτους αυτού όσες απαιτούνται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και όχι περισσότερες από τριακόσιες (300). Για την αναγνώριση αυτή καταβάλλονται από τον κρατικό προϋπολογισμό οι εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη που αναλογούν στις αναγνωριζόμενες ημέρες ασφάλισης. Οι εισφορές υπολογίζονται με το συνολικό ποσοστό εισφοράς κύριας σύνταξης ασφαλισμένου μισθωτού και εργοδότη και με βάση υπολογισμού αυτήν επί της οποίας υπολογίστηκαν οι ασφαλιστικές εισφορές για το έτος 2020.

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([v. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄**

### **ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

#### **Άρθρο 18**

##### **Διαδικασία αναπροσαρμογής συντάξεων με βάση τον τιμάρημο και την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος**

Η κοινή απόφαση της περ. α΄ της παρ. 4 του άρθρου [14 του v. 4387/2016](#) (Α΄ 85), περί του καθορισμού με κοινή υπουργική απόφαση του συνολικού ποσού της σύνταξης που αυξάνεται από την 1η.1.2023 κατ΄ έτος, εκδίδεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Εισηγητική Έκθεση του κρατικού προϋπολογισμού. Διαφορές μεταξύ των στοιχείων της Εισηγητικής Έκθεσης του κρατικού προϋπολογισμού και των αντίστοιχων στοιχείων που δημοσιεύει η Ελληνική Στατιστική Αρχή λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό του συντελεστή αύξησης των συντάξεων στην απόφαση του πρώτου εδαφίου που αφορά στο αμέσως επόμενο έτος και αποδίδονται.

#### **Άρθρο 19**

##### **Αύξηση βασικής σύνταξης πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων**

Το ποσό της βασικής σύνταξης του πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων ορίζεται σε τριακόσια εξήντα (360) ευρώ και αυξάνεται από 1ης.1.2023 και εφεξής με βάση την παρ. 4 του άρθρου [14 του v. 4387/2016](#) (Α΄ 85), περί του καθορισμού με κοινή υπουργική απόφαση του συνολικού ποσού της σύνταξης που αυξάνεται από την 1η.1.2023 κατ΄ έτος.

## **Άρθρο 20**

### **Ηλικιακές προϋποθέσεις για χορήγηση μειωμένης σύνταξης σε ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και τις 31.12.2012**

1. Από την έναρξη ισχύος [του ν. 4336/2015](#) (Α' 94) μέχρι και τις 31.12.2022, οι ασφαλισμένοι του πρώην Δημοσίου που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και τις 31.12.2012 θεμελιώνουν δικαίωμα για άμεση καταβολή μειωμένης σύνταξης της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων ([π.δ. 169/2007](#), Α' 210), με βάση τα όρια ηλικίας που προβλέπονταν μέχρι και τις 18.8.2015 και μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους οποτεδήποτε.

2. Από 1ης.1.2023 το όριο ηλικίας της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων για τους ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που: α) έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και τις 31.12.2012 και β) δεν έχουν θεμελιώσει μέχρι και τις 31.12.2022 δικαίωμα για άμεση καταβολή μειωμένης σύνταξης της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, με βάση τα όρια ηλικίας που προβλέπονταν μέχρι και τις 18.8.2015, διαμορφώνεται στο εξηκοστό δεύτερο έτος.

## **Άρθρο 21**

### **Καθορισμός του αρμόδιου οργανισμού για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης μεταξύ του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλων ασφαλιστικών οργανισμών - Τροποποίηση παρ. 1 έως 3 άρθρου [2 ν.δ. 4202/1961](#)**

1. Στο άρθρο [2 του ν.δ. 4202/1961](#) (Α' 175), περί καθορισμού του αρμόδιου οργανισμού για την κρίση του δικαιώματος της σύνταξης σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης σε περισσότερους από έναν ασφαλιστικούς οργανισμούς, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1: αα) στο εισαγωγικό εδάφιο οι λέξεις «της απασχόλησής τους» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ασφάλισής τους», αβ) οι περ. α) και β) τροποποιούνται, ώστε να μειωθούν τα χρονικά διαστήματα ασφάλισης που είναι απαραίτητα, προκειμένου να λάβουν οι ασφαλισμένοι σύνταξη λόγω γήρατος ή λόγω αναπηρίας ή θανάτου, αντίστοιχα, με βάση τη νομοθεσία που διέπει τον τελευταίο διαδοχικά ασφαλιστικό οργανισμό, αγ) μετά από το πρώτο εδάφιο, προστίθενται νέο δεύτερο και τρίτο εδάφιο, αδ) στο υφιστάμενο τρίτο εδάφιο η λέξη «απασχόλησης» αντικαθίσταται από τη λέξη «ασφάλισης», β) στην παρ. 2: βα) στο εισαγωγικό εδάφιο οι λέξεις «τον αριθμό ημερών εργασίας ή των ετών ασφάλισης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον αριθμό μηνών ή ημερών ασφάλισης» προς εναρμόνιση προς τις τροποποιήσεις της παρ. 1, ββ) μετά από τις λέξεις «στον οποίο δεν περιλαμβάνεται ο τελευταίος» προστίθεται η λέξη «οργανισμός», βγ) επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γ) στην παρ. 3: γα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «τις περισσότερες ημέρες εργασίας ή έτη ασφάλισης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τους περισσότερους μήνες ή τις περισσότερες ημέρες ασφάλισης» προς εναρμόνιση προς τις τροποποιήσεις της παρ. 1, γβ) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται, και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2

Καθορισμός του αρμόδιου οργανισμού για την κρίση του δικαιώματος της σύνταξης



1. Τα πρόσωπα, τα οποία ασφαλίστηκαν διαδοχικά σε περισσότερους από έναν ασφαλιστικούς οργανισμούς, δικαιούνται σύνταξη από τον τελευταίο οργανισμό, στον οποίο ήταν ασφαλισμένα κατά την τελευταία χρονική περίοδο ασφάλισής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας του οργανισμού αυτού, εφόσον πραγματοποίησαν στην ασφάλισή του:

α) Σαράντα (40) μήνες ή χίλιες (1.000) ημέρες ασφάλισης συνολικά, από τις οποίες δώδεκα (12) μήνες ή τριακόσιες (300) ημέρες την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της ασφάλισης ή την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης, σε περίπτωση κρίσης δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος.

β) Είκοσι τέσσερις (24) μήνες ή εξακόσιες (600) ημέρες ασφάλισης οποτεδήποτε πριν τη διακοπή της ασφάλισης ή την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου ή την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης, σε περίπτωση κρίσης δικαιώματος σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου.

Ως χρόνος ασφάλισης που απαιτείται για την πλήρωση των ανωτέρω προϋποθέσεων λογίζεται ο χρόνος υποχρεωτικής ή προαιρετικής ασφάλισης. Στον χρόνο αυτό δύναται να προσμετρηθεί και ο χρόνος αναγνώρισης στρατιωτικής θητείας, για τον οποίο καταβλήθηκαν εισφορές στον αρμόδιο οργανισμό.

Ως νομοθεσία του οργανισμού για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, καθώς και των επόμενων παρ. 2 και 3, νοούνται οι διατάξεις που ορίζουν τον απαιτούμενο για τη συνταξιοδότηση χρόνο, την ηλικία, την αναπηρία και το θάνατο.

Ειδικές διατάξεις, που αφορούν στην ύπαρξη ενεργού ασφαλιστικού δεσμού, στη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας σε δεδομένο χρόνο σε σχέση με τον χρόνο διακοπής της ασφάλισης, στην παραγραφή κ.λπ., δεν λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

2. Αν ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε στην ασφάλιση του τελευταίου οργανισμού τον αριθμό μηνών ή ημερών ασφάλισης, που ορίζεται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, αλλά στην περίπτωση αυτή δεν έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο, από τη νομοθεσία του τελευταίου οργανισμού, χρόνο ασφάλισης για τη συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος ή αναπηρίας ή των μελών της οικογένειάς του λόγω θανάτου, ή δεν πραγματοποίησε στην ασφάλιση του τελευταίου οργανισμού τον αριθμό μηνών ή ημερών ασφάλισης που ορίζεται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, δικαιούνται σύνταξη αυτός ή τα μέλη της οικογένειάς του από τον οργανισμό, στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τους περισσότερους μήνες ή τις περισσότερες ημέρες ασφάλισης και στον οποίο δεν περιλαμβάνεται ο τελευταίος οργανισμός, εφόσον:

α) ο ασφαλισμένος που αιτείται τη συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος ή αναπηρίας, έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας ή είναι ανάπηρος με το ποσοστό αναπηρίας που προβλέπεται από τη νομοθεσία του τελευταίου οργανισμού, και

β) πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση που προβλέπει η νομοθεσία του οργανισμού με τον περισσότερο χρόνο ασφάλισης.

3. Αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που προβλέπει η νομοθεσία του οργανισμού, στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τους περισσότερους μήνες ή τις περισσότερες ημέρες ασφάλισης, τότε το δικαίωμα του ασφαλισμένου κρίνεται από τους άλλους οργανισμούς, στους οποίους ασφαλίστηκε κατά φθίνουσα σειρά αριθμού μηνών ή ημερών ασφάλισης.

Αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που προβλέπει η νομοθεσία όλων των οργανισμών, στους οποίους ασφαλίστηκε, τότε η αίτηση συνταξιοδότησης απορρίπτεται.

4. Ολόκληρος ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης υπολογίζεται από τον αρμόδιο για την απονομή της σύνταξης οργανισμό ως χρόνος που διανύθηκε στην ασφάλισή του, τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για τον καθορισμό της σύνταξης και δεν είναι δυνατή η προσμέτρηση μόνο μέρους του χρόνου που διανύθηκε στην ασφάλιση του κάθε οργανισμού.

5. Ο συνταξιούχος γήρατος ασφαλιστικού οργανισμού, ο οποίος μετά τη συνταξιοδότησή του ασφαλίσθηκε σε άλλο ομοειδή οργανισμό από παροχή εργασίας ή άσκηση επαγγέλματος, έχει το δικαίωμα, μετά τη διακοπή της ασφάλισής του στον οργανισμό αυτόν, να ζητήσει από τον οργανισμό που συνταξιοδοτείται την προσμέτρηση του χρόνου αυτού για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης του.

Ο οργανισμός, στον οποίο ασφαλίσθηκε ο συνταξιούχος, συμμετέχει στη δαπάνη της σύνταξης και για το διακανονισμό της υποχρέωσής του προς τον οργανισμό που καταβάλλει τη σύνταξη εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγρ. 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 5 του παρόντος νομοθετικού διατάγματος.».

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται και για τις αιτήσεις συνταξιοδότησης που είναι εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Οι ρυθμίσεις του παρόντος δεν θίγουν την ισχύ του άρθρου [4 του ν. 4225/2014](#) (Α' 2), περί της ρύθμισης θεμάτων διαδοχικής επικουρικής ασφάλισης σε φορείς επικουρικής ασφάλισης Δημοσίου και φορείς της παρ. 4 του άρθρου [2 του ν. 2084/1992](#) (Α' 165) και ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης υποχρεωτικής ασφάλισης [του ν. 4052/2012](#) (Α' 41), και του άρθρου [56 του ν. 4826/2021](#) (Α' 160), περί του συνυπολογισμού του χρόνου επικουρικής ασφάλισης.

## **Άρθρο 22**

### **Προσδιορισμός ακαθάριστου συνολικού ποσού επικουρικής σύνταξης - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο [120 του ν. 4623/2019](#)**

1. Στο άρθρο [120 του ν. 4623/2019](#) (Α' 134), περί του προσδιορισμού του ακαθάριστου συνολικού ποσού της μηνιαίας κύριας σύνταξης, προστίθεται παρ. 4, ως εξής:

«4. Το συνολικό ακαθάριστο ποσό κάθε μηνιαίας επικουρικής σύνταξης ή περισσοτέρων της μίας επικουρικών συντάξεων λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, οι οποίες χορηγούνται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. και εφόσον μέρος του χρόνου ασφάλισης διανύθηκε ή ανάγεται έως και τις 31.12.2014, ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στα έξι εικοστά (6/20) του ανώτατου ορίου που προβλέπεται στην παρ. 1 για τις κύριες συντάξεις. Το ανώτατο όριο του πρώτου εδαφίου καταλαμβάνει και τις κάθε είδους προσαυξήσεις της σύνταξης ή των συντάξεων.».

2. Το όριο της παρ. 1 εφαρμόζεται για τις επικουρικές συντάξεις που καταβάλλονται ή για τις οποίες εκδίδεται πράξη απονομής σύνταξης από την πρώτη μέρα του επόμενου μήνα της έναρξης ισχύος του παρόντος, ανεξαρτήτως του χρόνου που υποβλήθηκε η αίτηση συνταξιοδότησης ή εκδόθηκε η πράξη απονομής σύνταξης. Ποσά που έχουν καταβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος και υπερβαίνουν το όριο της παρ. 1 δεν αναζητούνται.

## **Άρθρο 23**

**Υπολογισμός χρόνου υπηρεσίας προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας στο διπλάσιο - Αντικατάσταση παρ. 5 άρθρου [40 π.δ. 169/2007](#) και παρ. 3 άρθρου [22 ν. 3865/2010](#)**

1. Η παρ. 5 του άρθρου 40 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων ([π.δ. 169/2007](#), Α' 210), περί του αυξημένου υπολογισμού στο διπλάσιο του χρόνου υπηρεσίας του υπηρετούντος προσωπικού στις Ένοπλες Δυνάμεις και στα Σώματα Ασφαλείας, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Επίσης λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο και ως τέτοιος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ο χρόνος υπηρεσίας που διανύθηκε ή διανύεται:

- α) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία των Ενόπλων Δυνάμεων από τους εν ενεργεία μονίμους ή επί θητεία στρατιωτικούς των Ενόπλων Δυνάμεων,
- β) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία ή στα Αρχηγεία της Ελληνικής Αστυνομίας από τα εν ενεργεία μόνιμα ή επί θητεία στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας,
- γ) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία ή στο Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος από τα εν ενεργεία μόνιμα ή επί θητεία ή επί συμβάσει στελέχη του Πυροσβεστικού Σώματος,
- δ) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία ή στο Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής από τα εν ενεργεία μόνιμα στελέχη του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής.

Ο χρόνος υπηρεσίας καθενός στις μονάδες και υπηρεσίες των περ. α) έως δ), καθώς και τα χρονικά διαστήματα, κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου υπηρεσίας, στα οποία χορηγήθηκε κανονική ή αναρρωτική άδεια ή διανύθηκε υπηρεσία σε νοσηλεία, βεβαιώνονται από την αρμόδια υπηρεσία του οικείου Υπουργείου. Για την εφαρμογή της παρούσας, χρόνος υπηρεσίας λογίζεται και το χρονικό διάστημα της κανονικής άδειας που έλαβε ο εργαζόμενος, καθώς και ο χρόνος αναρρωτικής άδειας ή νοσηλείας μέχρι έναν (1) μήνα ανά έτος. Για την εφαρμογή της παρούσας, δεν θεωρείται χρόνος υπηρεσίας το χρονικό διάστημα διαθεσιμότητας ή αργίας ή πρόσκαιρης παύσης.

Ο παραπάνω διπλασιασμός δεν ισχύει, εφόσον η έξοδος από την υπηρεσία γίνεται με αίτηση του ενδιαφερομένου πριν από τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) ετών πραγματικής υπηρεσίας, ανεξαρτήτως φύλου.

Η παρούσα εφαρμόζεται και στο προσωπικό των περ. α) έως δ) που υπάγεται στην ασφάλιση των λοιπών ενταχθέντων στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) πρώην φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών. Για τους ασφαλισμένους αυτούς ο χρόνος υπηρεσίας που υπολογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, σύμφωνα με την παρούσα, λογίζεται ως χρόνος πραγματικής ασφάλισης.

Ο διπλασιασμός του χρόνου υπηρεσίας που προβλέπεται στην παρούσα δεν μπορεί να υπερβεί τα πέντε (5) έτη στο σύνολο.

Χρόνος υπηρεσίας που υπολογίζεται στο διπλάσιο σύμφωνα με την παρούσα δεν μπορεί να προσμετρηθεί ως διπλάσιος κατ' εφαρμογή άλλων διατάξεων.».

2. Στην παρ. 3 του άρθρου [22 του ν. 3865/2010](#) (Α' 120), περί αναγνώρισης για τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος ως συντάξιμου του χρόνου υπηρεσίας των πέντε (5) ετών, ο οποίος λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε αα) να αναφέρονται οι κατηγορίες των στελεχών της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής που εντάσσονται στο ρυθμιστικό πεδίο της διάταξης και αβ) να αναγνωρίζεται ο εν λόγω χρόνος υπηρεσίας των πέντε (5) ετών που

υπολογίζεται στο διπλάσιο, εναλλακτικά, ως χρόνος πραγματικής ασφάλισης, β) τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο, ώστε να διευκρινίζεται ότι η πενταετία της παρακράτησης των εισφορών αντιστοιχεί στον χρόνο που ζητήθηκε να υπολογισθεί στο διπλάσιο, γ) προστίθεται τρίτο εδάφιο και δ) επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3 . Προκειμένου για τα εν ενεργεία μόνιμα ή επί θητεία ή επί συμβάσει στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής, ο χρόνος υπηρεσίας των πέντε (5) ετών που λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων ([π.δ. 169/2007](#), Α' 210), αναγνωρίζεται ως συντάξιμος ή ως χρόνος πραγματικής ασφάλισης με καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη, από τους ενδιαφερόμενους. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται επί της αποζημίωσης που λαμβάνουν για εργασία πέραν του πενθημέρου, σύμφωνα με την περ. ΣΤ) του άρθρου 55 [του ν. 1249/1982](#) (Α' 43), περί της κύρωσης της υπό στοιχεία 14868.Φ.012.5/58/27.11.1981 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσίας Τάξεως «Για την καθιέρωση αποζημίωσης για το προσωπικό του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως και των Υπηρεσιών αυτού που θα εργάζεται πλέον του 5νθημέρου την εβδομάδα» και με την περ. Δ' του άρθρου [127 του ν. 4472/2017](#) (Α' 74), περί της χορήγησης ειδικής αποζημίωσης, και παρακρατούνται κατά τον χρόνο καταβολής της αποζημίωσης, κατ' ανώτατο όριο για μία πενταετία, η οποία αντιστοιχεί στον χρόνο που ζητήθηκε να υπολογισθεί στο διπλάσιο. Για στελέχη του προηγούμενου εδαφίου, τα οποία δεν λαμβάνουν αποζημίωση για εργασία πέραν του πενθημέρου, σύμφωνα με την περ. ΣΤ' του άρθρου 55 [του ν. 1249/1982](#) και με την περ. Δ' του άρθρου [127 του ν. 4472/2017](#), οι εισφορές για την αναγνώριση, ως συντάξιμου ή ως χρόνου πραγματικής ασφάλισης, του χρόνου υπηρεσίας των πέντε (5) ετών, ο οποίος λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, υπολογίζονται επί της αποζημίωσης που αυτοί θα ελάμβαναν, αν παρείχαν εργασία πέραν του πενθημέρου, σύμφωνα με την περ. ΣΤ) του άρθρου 55 [του ν. 1249/1982](#) και με την περ. Δ' του άρθρου [127 του ν. 4472/2017](#), και παρακρατούνται από τις αποδοχές τους κατά τον χρόνο της εν ενεργεία υπηρεσίας τους, κατ' ανώτατο όριο για μία πενταετία.»

## **Άρθρο 24**

**Συνταξιοδότηση των υποχρεωτικώς προώρως αποχωρούντων επικεφαλής ανωτάτων δικαστηρίων, δικαστικών αρχών της χώρας και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους - Τροποποίηση παρ. 14 άρθρου 11 και περ. γ' παρ. 16 άρθρου [56 π.δ. 169/2007](#) και περ. ε' υποπαρ. 2 παρ. Β' άρθρου πρώτου [ν. 4093/2012](#)**

1. Στην παρ. 14 του άρθρου 11 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων ([π.δ. 169/2007](#), Α' 210), περί της καταβολής από τον ίδιο τον ασφαλισμένο των ασφαλιστικών εισφορών που του αντιστοιχούν για τον υπολειπόμενο χρόνο από τη λήξη της θητείας του ως Προέδρου των ανωτάτων δικαστηρίων και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και ως Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και ως Γενικού Επιτρόπου των διοικητικών δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το υφιστάμενο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να προβλέπεται ότι για τον υπολειπόμενο χρόνο από τη λήξη της θητείας των εν λόγω προσώπων έως τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη, και όχι μόνο οι ασφαλιστικές εισφορές του ασφαλισμένου, καταβάλλονται από τον κρατικό προϋπολογισμό και όχι από τον

ίδιο τον ασφαλισμένο και β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«14. Ο τυχόν υπολειπόμενος χρόνος από τη λήξη της θητείας των Προέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και των Γενικών Επιτρόπων των Διοικητικών Δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέχρι τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας λογίζεται για κάθε συνέπεια ως πραγματική δημόσια υπηρεσία, με καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη από τον κρατικό προϋπολογισμό. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται αναλόγως και για την αναγνώριση του χρόνου αυτού ως χρόνου ασφάλισης για τη λήψη επικουρικής σύνταξης και εφάπαξ παροχής.».

2. Η περ. γ' της παρ. 16 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, περί του πεδίου εφαρμογής των ρυθμίσεων για την ηλικία συνταξιοδότησης των δικαστικών λειτουργών και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, τροποποιείται, ώστε να επεκταθεί η εξαίρεση που προβλέπεται στη ρύθμιση αυτή και στους επικεφαλής των ανωτάτων δικαστηρίων και δικαστικών αρχών της χώρας δικαστικούς λειτουργούς, οι οποίοι αποχωρούν πρόωρα από την υπηρεσία τους με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου [90 του Συντάγματος](#), και η περ. γ' διαμορφώνεται ως εξής:

«γ. Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή και για τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με εξαίρεση:

γα) όσους από αυτούς αποχωρούν υποχρεωτικά από την Υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου [88 του Συντάγματος](#). Στην περίπτωση αυτή τα όρια ηλικίας αυξάνονται σταδιακά σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α' μέχρι και του 65ου έτους της ηλικίας, γβ) όσους από αυτούς αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου [90 του Συντάγματος](#), οι οποίοι συνταξιοδοτούνται άμεσα μετά από την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την Υπηρεσία.».

3. Το δεύτερο εδάφιο της περ. ε' της υποπαρ. 2 της παρ. Β' του άρθρου πρώτου [του ν. 4093/2012](#) (Α' 222), περί της εξαίρεσης από τα όρια ηλικίας καταβολής της σύνταξης των δικαστικών λειτουργών και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που συνταξιοδοτούνται άμεσα μετά από την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την υπηρεσία κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου [88 του Συντάγματος](#), τροποποιείται, ώστε να μην υπάγονται στα όρια ηλικίας καταβολής της σύνταξης ούτε οι δικαστικοί λειτουργοί και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου [90 του Συντάγματος](#), και η περ. ε' διαμορφώνεται ως εξής:

«ε. Οι διατάξεις των προηγούμενων περιπτώσεων της παρούσας υποπαραγράφου Β.2. έχουν εφαρμογή και για τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2013 και μετά.

Ειδικά οι δικαστικοί λειτουργοί και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου [88 του Συντάγματος](#), καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη

λήξη της τετραετούς θητείας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου [90 του Συντάγματος](#), δεν υπάγονται σε όσες από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής προβλέπουν καταβολή της σύνταξης με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας και συνταξιοδοτούνται άμεσα μετά την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την υπηρεσία.».

4. Το παρόν καταλαμβάνει και τους Προέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και τους Εισαγγελείς του Αρείου Πάγου και τους Γενικούς Επιτρόπους των Διοικητικών Δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι αποχώρησαν υποχρεωτικά από την υπηρεσία τους με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου [90 του Συντάγματος](#), πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

## **Άρθρο 25**

### **Εθνική Σύνταξη υπηρετούντων υπαλλήλων του ελληνικού δημοσίου στην αλλοδαπή - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου [7 ν. 4387/2016](#)**

Στην παρ. 2 του άρθρου [7 του ν. 4387/2016](#) (Α' 85), περί της Εθνικής Σύνταξης, μετά από το πρώτο εδάφιο προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2 . Ειδικά, στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης εξ ιδίου δικαιώματος, η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται στους δικαιούχους εφόσον διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Με μόνιμη και νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα εξομοιώνεται και η διαμονή υπαλλήλου του ελληνικού δημοσίου που υπηρετεί στην αλλοδαπή κατόπιν τοποθέτησης, μετάθεσης, απόσπασης ή επιτόπιας πρόσληψης, εφόσον, κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, μισθοδοτείται από το ελληνικό δημόσιο και ασφαλίζεται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) ή σε πρώην φορέα που έχει ενταχθεί σε αυτόν. Η μόνιμη διαμονή για τους πολίτες χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποδεικνύεται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε αυτούς. Το ποσό της μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα (40) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Η κατά τα ανωτέρω μείωση δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με βάση τις διατάξεις του τετάρτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων [1](#) και [26 του π.δ. 169/2007](#) (Α' 210), είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά, καθώς και για όσα από τα πρόσωπα αυτά συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις [του ν. 2084/1992](#) (Α' 165).».

## **Άρθρο 26**

### **Σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο - Προσθήκη άρθρου 11Α στον [ν. 4387/2016](#)**

1. Στον [ν. 4387/2016](#) (Α' 85), μετά από το άρθρο 11, προστίθεται άρθρο 11Α, ως εξής:

«Άρθρο 11Α

Σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο

1. Οι ασφαλισμένοι του e-Ε.Φ.Κ.Α. δικαιούνται κύρια σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο για όσο χρονικό διάστημα πιστοποιούνται, ως άτομα με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%), στο οποίο περιλαμβάνεται και η τυχόν προσαύξηση σύμφωνα με την παρ. 2, εφόσον έχουν διακόψει με οποιονδήποτε τρόπο την υπακτέα στην ασφάλιση εργασία, απασχόληση ή ιδιότητά τους και έχουν πραγματοποιήσει σε κλάδο κύριας ασφάλισης:

α) τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη ή τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) ημέρες ασφάλισης, ή

β) τουλάχιστον πέντε (5) έτη ή χίλιες πεντακόσιες (1.500) ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) έτη ή εξακόσιες (600) ημέρες ασφάλισης εντός των τελευταίων πέντε (5) ετών πριν από την ημερομηνία έναρξης της αναπηρίας ή πριν από το έτος έναρξης της αναπηρίας. Αν κατά τη διάρκεια των πέντε (5) αυτών ετών ο ασφαλισμένος έχει επιδοτηθεί για ασθένεια ή ανεργία ή έχει συνταξιοδοτηθεί, η περίοδος των πέντε (5) ετών επεκτείνεται για ίσο χρόνο με αυτόν της επιδότησης ή συνταξιοδότησης, ή

γ) τουλάχιστον ένα (1) έτος ή τριακόσιες (300) ημέρες ασφάλισης και δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας. Οι ανωτέρω τριακόσιες (300) ημέρες ασφάλισης αυξάνονται προοδευτικά σε χίλιες πεντακόσιες (1.500) ημέρες ασφάλισης με την προσθήκη εκατόν είκοσι (120) ημερών ασφάλισης για κάθε έτος ηλικίας πέραν του εικοστού πρώτου (21ου) μέχρι τη συμπλήρωση του τριακοστού πρώτου (31ου).

2. Το ποσοστό αναπηρίας με βάση ιατρικά κριτήρια (ποσοστό ιατρικής αναπηρίας) και η επίδραση της αναπηρίας στην καθολική ικανότητα για άσκηση του συνήθους ή παρεμφερούς επαγγέλματος ή την ανάκτηση της ικανότητας αυτής (ποσοστό ασφαλιστικής αναπηρίας) προσδιορίζονται αποκλειστικά από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (Κ.Ε.Π.Α.). Το ποσοστό ασφαλιστικής αναπηρίας που έχει προσδιορισθεί από το Κ.Ε.Π.Α. δύναται να προσαυξηθεί και λόγω κοινωνικών κριτηρίων ή κριτηρίων αγοράς εργασίας, κατά τον προσδιορισμό της βαθμίδας αναπηρίας από το αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο, σύμφωνα με τις περ. α), β) και γ) της παρ. 5 του άρθρου [28 του α.ν. 1846/1951](#) (Α' 179), περί του καθορισμού των βαθμίδων αναπηρίας σε βαριά ανάπηρους, ανάπηρους και μερικά ανάπηρους, αντίστοιχα. Για τους παλαιούς ασφαλισμένους το συνολικό ποσοστό ασφαλιστικής αναπηρίας δεν μπορεί να ξεπερνά τις δεκαεπτά (17) αυτοτελείς ποσοστιαίες μονάδες επί του ποσοστού που προσδιορίζεται με βάση τα ιατρικά κριτήρια. Για τους νέους ασφαλισμένους το συνολικό ποσοστό ασφαλιστικής αναπηρίας δεν δύναται να ξεπερνά τις δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες επί του ποσοστού που προσδιορίζεται με βάση τα ιατρικά κριτήρια.

3. Το δικαίωμα σε σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο αρχίζει από την ημέρα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την παρ. 1, εκτός εάν η αρμόδια υγειονομική επιτροπή του ΚΕ.Π.Α., που πιστοποιεί το ποσοστό ασφαλιστικής αναπηρίας του ασφαλισμένου, ορίσει ότι η ισχύς της πιστοποίησης αναπηρίας εκκινεί σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο. Σε αυτή την περίπτωση το δικαίωμα σε σύνταξη του πρώτου εδαφίου αρχίζει από την ημερομηνία ισχύος της πιστοποίησης αναπηρίας.

4. Η σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο καταβάλλεται για όσο χρονικό διάστημα ισχύει η πιστοποίηση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής του ΚΕ.Π.Α.. Αν υποβληθεί νέα αίτηση για πιστοποίηση αναπηρίας, πριν από τη λήξη ισχύος της πιστοποίησης, από ασφαλισμένο που είχε πιστοποιηθεί με ποσοστό αναπηρίας ανώτερο του εξήντα επτά τοις εκατό (67%), κατ' εφαρμογή της παρ. 1, η σύνταξη

εξακολουθεί να καταβάλλεται στον ασφαλισμένο και μετά τη λήξη ισχύος της πιστοποίησης και μέχρι την έκδοση πιστοποίησης επί της νέας αίτησής του και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από τη λήξη της ισχύος της προηγούμενης πιστοποίησης. Αν με την πιστοποίηση αναπηρίας, η οποία εκδίδεται επί της αίτησης του δευτέρου εδαφίου, πιστοποιείται μικρότερο ποσοστό αναπηρίας από το προηγούμενο και, εξ αυτού του λόγου, η σύνταξη αναπηρίας που δικαιούται ο ασφαλισμένος είναι μικρότερη από αυτήν που έλαβε στο χρονικό διάστημα μετά από τη λήξη ισχύος της προηγούμενης πιστοποίησης της αναπηρίας του, το πλεονάζον αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό της σύνταξης εισπράττεται άτοκα, δια συμψηφισμού, που διενεργείται με μηνιαία παρακράτηση επί των συνταξιοδοτικών παροχών που λαμβάνει εφεξής ο ασφαλισμένος. Η παρακράτηση του προηγούμενου εδαφίου δεν δύναται να υπερβεί το είκοσι τοις εκατό (20%) των παροχών που λαμβάνει ο ασφαλισμένος σε μηνιαία βάση. Αν ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο βάσει του ποσοστού αναπηρίας που πιστοποιείται κατόπιν της νέας αίτησής του, κατ' εφαρμογή του δευτέρου εδαφίου, η σύνταξη, την οποία έλαβε μετά από τη λήξη ισχύος της προηγούμενης πιστοποίησης της αναπηρίας του, αναζητείται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα, σύμφωνα με τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων ([v. 4978/2022](#), Α' 190). Η παρούσα εφαρμόζεται για όλα τα επιδόματα και τις συντάξεις που χορηγούνται με αιτία την αναπηρία από κοινή νόσο από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

5. Το αρμόδιο όργανο του e-Ε.Φ.Κ.Α. δύναται να ελέγχει αυτεπαγγέλτως ανά πάσα στιγμή τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρ. 1 για σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο για κάθε ασφαλισμένο και να ζητεί επανεξέταση του ασφαλισμένου από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή του ΚΕ.Π.Α..

6. Το δικαίωμα σε σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο παύει:

α) την επομένη της λήξης της ισχύος της πιστοποίησης, βάσει της οποίας πιστοποιήθηκε η αναπηρία του δικαιούχου, αν αυτή δεν παρατάθηκε ή δεν εκδόθηκε νέα πιστοποίηση κατ' εφαρμογή της παρ. 4, βάσει της οποίας πιστοποιείται το ελάχιστο ποσοστό αναπηρίας που αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της σύνταξης λόγω αναπηρίας, σύμφωνα με την παρ. 1, ή

β) αν διαπιστωθεί, βάσει νεότερης πιστοποίησης κατ' εφαρμογή της παρ. 4, ότι το ποσοστό αναπηρίας του δικαιούχου είναι μικρότερο από το ελάχιστο ποσοστό αναπηρίας που αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της καταβαλλόμενης σύνταξης λόγω αναπηρίας, κατ' εφαρμογή της παρ. 1.

7. Η αναπηρία πρέπει να είναι μεταγενέστερη της πρώτης υπαγωγής στην ασφάλιση. Αν ο ασφαλισμένος είχε αναπηρία πριν από την υπαγωγή του στην ασφάλιση («προϋπάρχουσα αναπηρία»), θεωρείται άτομο με αναπηρία, εφόσον η αναπηρία του επιδεινώθηκε μετά την ασφάλισή του και η μεταγενέστερη της υπαγωγής στην ασφάλιση αναπηρία («ποσοστό επιδείνωσης») φτάνει τουλάχιστον το σαράντα τοις εκατό (40%) της αναπηρίας βάσει της οποίας ζητεί τη χορήγηση σύνταξης.».

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε αντίθετη διάταξη που αφορά στους φορείς που έχουν ενταχθεί στον e-Ε.Φ.Κ.Α., με την επιφύλαξη της παρ. 3, και προβλέπει διαφορετικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση σύνταξης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο από το άρθρο [11Α του v. 4387/2016](#), πλην των περ. α), β) και γ) της παρ. 5 του άρθρου [28 του α.ν. 1846/1951](#) (Α' 179).

3. Ειδικώς για τους ασφαλισμένους του πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (π. Ο.Γ.Α.) και μέχρι τις 31.12.2023 συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή



οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας του π. Ο.Γ.Α, όπως ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Μετά από την 1η.1.2024 οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο του άρθρου [11Α του ν. 4387/2016](#), ισχύουν και για τους ασφαλισμένους του π. Ο.Γ.Α.. Ειδικά για το χρονικό διάστημα από 1ης.1.2024 μέχρι τις 31.12.2024 το ελάχιστο ποσοστό αναπηρίας που απαιτείται για να δικαιούνται σύνταξη ανέρχεται σε πενήντα εννέα τοις εκατό (59%).

4. Αιτήσεις συνταξιοδότησης για κύρια σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο, οι οποίες είναι εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κρίνονται σύμφωνα με το άρθρο [11Α του ν. 4387/2016](#).

## **Άρθρο 27**

### **Αξιοποίηση ασφαλιστικού χρόνου από συνταξιούχους με ψυχική ή νοητική αναπηρία - Τροποποίηση περ. α' παρ. 1 άρθρου [23 ν. 4488/2017](#)**

Στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου [23 του ν. 4488/2017](#) (Α' 137), περί της μη εφαρμογής των γενικών και ειδικών διατάξεων που προβλέπουν τη διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων στους συνταξιούχους που αναλαμβάνουν εργασία για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και η περ. 1.α. διαμορφώνεται ως εξής:

«1.α. Γενικές και ειδικές διατάξεις που προβλέπουν διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων όταν ο δικαιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται, δεν έχουν εφαρμογή στους δικαιούχους με ψυχική ή νοητική αναπηρία ή ψυχική και νοητική αναπηρία, με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης και η κρίση αυτή πιστοποιείται με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας, η οποία θα ισχύει για τρία (3) έτη, του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον [ν. 2716/1999](#) (Α' 96). Οι δικαιούχοι του πρώτου εδαφίου, οι οποίοι έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα έχει ενταχθεί στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) πριν και μετά από την έναρξη ισχύος του άρθρου [20 του ν. 4387/2016](#) (Α' 85), περί απασχόλησης των συνταξιούχων, δύνανται να αξιοποιήσουν τον διανυθέντα χρόνο ασφάλισής τους για προσαύξηση της καταβαλλόμενης μηνιαίας σύνταξης ή απονομή δεύτερης κύριας σύνταξης γήρατος, αναπηρίας ή λόγω θανάτου, με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.».

(Βλ. Και άρθρο 83 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Μεταβατικές διατάξεις))

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'**

### **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

## **Άρθρο 28**

**Προθεσμία και αρμοδιότητα για την άσκηση προσφυγής κατά των αποφάσεων των Διοικητικών Επιτροπών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης**

1. Η προσφυγή κατά των αποφάσεων των Διοικητικών Επιτροπών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) ασκείται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης στον προσφεύγοντα.
2. Αρμόδιο όργανο για την άσκηση της προσφυγής εκ μέρους του e-Ε.Φ.Κ.Α. είναι και:
  - α) οι Διευθυντές της Τοπικής Διεύθυνσης για τις αποφάσεις της Διοικητικής Επιτροπής της οικείας Διεύθυνσης,
  - β) οι Προϊστάμενοι των Γενικών Διευθύνσεων Συντάξεων, Συντάξεων Δημοσίου Τομέα, Διεθνών Συνεργασιών, Παροχών και Υγείας και Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών για τις αποφάσεις των οικείων Διοικητικών Επιτροπών.
3. Ειδικά για τις προσφυγές κατά αποφάσεων των Διοικητικών Επιτροπών των Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, Υγειονομικών, Νομικών και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας αρμοδιότητα έχει και ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων για θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης, καθώς και ο Διευθυντής της Τοπικής Διεύθυνσης για θέματα ασφάλισης και εσόδων.
4. Οι Προϊστάμενοι των Γενικών Διευθύνσεων μπορούν να μεταβιβάσουν, με πράξη τους, την αρμοδιότητα άσκησης της προσφυγής της παρ. 1 σε Προϊσταμένους των Διευθύνσεων της Γενικής τους Διεύθυνσης.

## **Άρθρο 29**

### **Ισολογισμοί Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και λοιπών φορέων - Τροποποίηση άρθρου [73 ν. 4635/2019](#)**

Στο άρθρο [73 του ν. 4635/2019](#) (Α' 167), περί της υποχρέωσης κατάρτισης ισολογισμών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και λοιπών φορέων, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να παραταθεί η προθεσμία για την κατάρτιση των εκκρεμών ισολογισμών του e-Ε.Φ.Κ.Α. συμπεριλαμβανομένου και του έτους 2022, β) στο τρίτο εδάφιο η φράση «Από το 2022 και για κάθε επόμενη χρήση» αντικαθίσταται από τη φράση «Από το 2023 και για κάθε επόμενη χρήση», και το άρθρο 73 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 73

Υποχρέωση κατάρτισης ισολογισμών e-ΕΦΚΑ και λοιπών φορέων

Ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) υποχρεούται να καταρτίσει το αργότερο μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2023 τους ισολογισμούς των ετών 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 και 2022. Μέχρι το οριζόμενο στο προηγούμενο εδάφιο χρονικό σημείο ο e-ΕΦΚΑ υποχρεούται να καταρτίσει τους εκκρεμείς ισολογισμούς και όλων των ενταχθέντων σε αυτόν φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών για το έτος 2016. Από το 2023 και για κάθε επόμενη χρήση οι ισολογισμοί υποβάλλονται το αργότερο μέχρι την 30ή Ιουνίου του επόμενου έτους κάθε χρήσης.».

## **Άρθρο 30**

### **Νομική υποστήριξη ιατρών Ειδικού Σώματος Ιατρών - Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο [104 του ν. 4961/2022](#)**

Στο άρθρο [104 του ν. 4961/2022](#) (Α' 146), περί του Ειδικού Σώματος Ιατρών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5. Ιατροί του Ε.Σ.Υ. που εξετάζονται ή διώκονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις που ανάγονται αποκλειστικά στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους, με εξαίρεση τις πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες στρέφονται κατά του e-Ε.Φ.Κ.Α., μπορούν να ζητήσουν από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. τη δικαστική υπεράσπιση και νομική υποστήριξη τους. Στην περίπτωση αυτή, η δικαστική υπεράσπιση και νομική υποστήριξη τους ανατίθεται σε έμμισθο δικηγόρο του e-Ε.Φ.Κ.Α.. Οι ιατροί του Ε.Σ.Υ. μπορούν, εάν το επιλέξουν, να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες άλλου δικηγόρου της επιλογής τους. Ο e-Ε.Φ.Κ.Α. καλύπτει τη σχετική δαπάνη, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται με απόφαση του διοικητικού του συμβουλίου, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή παρεχόμενης υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες αμοιβών του Κώδικα περί Δικηγόρων ([ν. 4194/2013](#), Α' 208). Ο ιατρός του Ε.Σ.Υ., ο οποίος καταδικάζεται αμετακλήτως, είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει στον e-Ε.Φ.Κ.Α. το σύνολο της δαπάνης που ο Φορέας έχει καταβάλει για τη δικαστική υπεράσπισή του.».

### **Άρθρο 31**

#### **Σύσταση Αποκεντρωμένου Τμήματος Κοινωνικής Ασφάλισης Καρπάθου -Τροποποίηση περ. δ' παρ. 11 άρθρου [34 π.δ. 8/2019](#)**

Στην παρ. 11 του άρθρου [34 του π.δ. 8/2019](#) (Α' 8), περί τοπικών υπηρεσιών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) τροποποιείται η υποπερ. αστ' της περ. α', με την αντικατάσταση της φράσης «, Μυκόνου και Κέας Κύθνου» από τη φράση «και Μυκόνου», β) προστίθεται υποπερ. δζ' στην περ. δ), προκειμένου το Αποκεντρωμένο Τμήμα Κοινωνικής Ασφάλισης Καρπάθου να προστεθεί ως μονάδα που υπάγεται στην Τοπική Διεύθυνση Α' Δωδεκανήσου, γ) τροποποιείται η υποπερ. βε' της περ. β', με την αντικατάσταση της φράσης «και Μήλου» από τη φράση «και του Δήμου Ιητών», δ) τροποποιείται η υποπερ. γγ' της περ. γ', με την αντικατάσταση της φράσης «της Περιφερειακής Ενότητας Θήρας» από τη φράση «των Δήμων Ανάφης, Θήρας, Σικίνου και Φολεγάνδρου», και η παρ. 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«11. Τοπικές Διευθύνσεις του e-Ε.Φ.Κ.Α. που υπάγονται στην ΠΥΣΥ Νοτίου Αιγαίου:

α. Τοπική Διεύθυνση Α' Κυκλάδων με έδρα την Ερμούπολη Σύρου και την ακόλουθη οργανωτική δομή:

αα. Τμήμα Διοικητικού και Πληροφόρησης Πολιτών.

αβ. Τμήμα Μητρώων και Ασφαλιστικού Βίου.

αγ. Τμήμα Ασφάλισης και Εισφορών.

αδ. Τμήμα Συντάξεων και Παροχών.

αε. Αποκεντρωμένο Τμήμα Α' Κοινωνικής Ασφάλισης Μυκόνου.

αστ. Αποκεντρωμένο Τμήμα Β' Κοινωνικής Ασφάλισης Τήνου. Χωρική αρμοδιότητα: Εντός των ορίων των Περιφερειακών Ενοτήτων Σύρου, Τήνου και Μυκόνου.

β. Τοπική Διεύθυνση Β' Κυκλάδων με έδρα τη Νάξο και την ακόλουθη οργανωτική δομή:

- βα. Τμήμα Διοικητικού και Πληροφόρησης Πολιτών.
- ββ. Τμήμα Μητρώων και Ασφαλιστικού Βίου.
- βγ. Τμήμα Ασφάλισης και Εισφορών.
- βδ. Τμήμα Συντάξεων και Παροχών.
- βε. Αποκεντρωμένο Τμήμα Κοινωνικής Ασφάλισης Πάρου. Χωρική αρμοδιότητα: Εντός των ορίων των Περιφερειακών Ενοτήτων Νάξου, Πάρου και του Δήμου Ιητών.
- γ. Τοπική Διεύθυνση Γ΄ Κυκλάδων με έδρα τη Θήρα και την ακόλουθη οργανωτική δομή:
- γα. Τμήμα Διοικητικού, Ασφάλισης και Εισφορών.
- γβ. Τμήμα Μητρώων και Ασφαλιστικού Βίου.
- γγ. Τμήμα Συντάξεων και Παροχών Χωρική αρμοδιότητα: Εντός των ορίων των Δήμων Ανάφης, Θήρας, Σικίνου και Φολεγάνδρου.
- δ. Τοπική Διεύθυνση Α΄ Δωδεκανήσου με έδρα τη Ρόδο και την ακόλουθη οργανωτική δομή:
- δα. Τμήμα Διοικητικού και Πληροφόρησης Πολιτών.
- δβ. Τμήμα Μητρώων και Ασφαλιστικού Βίου.
- δγ. Τμήμα Ασφάλισης και Εισφορών.
- δδ. Τμήμα Α΄ Συντάξεων.
- δε. Τμήμα Β΄ Συντάξεων.
- δστ. Τμήμα Παροχών Χωρική αρμοδιότητα: Εντός των ορίων των Περιφερειακών Ενοτήτων Ρόδου και Καρπάθου.
- δζ. Αποκεντρωμένο Τμήμα Κοινωνικής Ασφάλισης Καρπάθου.
- ε. Τοπική Διεύθυνση Β΄ Δωδεκανήσου με έδρα την Κάλυμνο και την ακόλουθη οργανωτική δομή:
- εα. Τμήμα Διοικητικού, Ασφάλισης και Εισφορών.
- εβ. Τμήμα Μητρώων και Ασφαλιστικού Βίου.
- εγ. Τμήμα Συντάξεων και Παροχών.
- εδ. Αποκεντρωμένο Τμήμα Κοινωνικής Ασφάλισης Λέρου. Χωρική αρμοδιότητα: Εντός των ορίων της Περιφερειακής Ενότητας Καλύμνου.
- στ. Τοπική Διεύθυνση Γ΄ Δωδεκανήσου με έδρα την Κω και την ακόλουθη οργανωτική δομή:
- στα. Τμήμα Διοικητικού, Ασφάλισης και Εισφορών
- σβ. Τμήμα Μητρώων και Ασφαλιστικού Βίου
- σγ. Τμήμα Συντάξεων και Παροχών Χωρική αρμοδιότητα: Εντός των ορίων της Περιφερειακής Ενότητας Κω.».

## **Άρθρο 32**

### **Προσδιορισμός και είσπραξη μισθωμάτων Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου [49 ν. 4756/2020](#)**

Στο άρθρο [49 του ν. 4756/2020](#) (Α΄ 235), περί του προσδιορισμού και της είσπραξης των μισθωμάτων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής

Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στο πρώτο εδάφιο η ημερομηνία «31η.3.2021,» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η.12.2020» και β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο, β) στην παρ. 2 διαγράφονται οι λέξεις «των οφειλών τους», και το άρθρο 49 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 49

Προσδιορισμός και είσπραξη μισθωμάτων Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ)

1. Το ύψος των μισθωμάτων ακινήτων με εκμισθωτή τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) μειώνεται από την 1η.10.2020 κατά σαράντα τοις εκατό (40%) έως την 31η.12.2020, εφόσον ο κύριος Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ) του μισθωτή εντάσσεται στους πληττόμενους από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ΚΑΔ, όπως ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος. Για την περίοδο από την 1η.1.2021 έως την 31η.7.2021 εφαρμόζεται η παρ. 10 του δεύτερου άρθρου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο [1 του ν. 4683/2020](#) (Α' 83).

2. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), που αφορούν μισθώματα ακινήτων, ανεξαρτήτως ποσού, διαβιβάζονται για είσπραξη στο Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) και μπορούν να υπαχθούν σε ρύθμιση κατά τις κείμενες διατάξεις.»

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'**

### **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

#### **Άρθρο 33**

**Απόδοση ασφαλιστικών εισφορών στο Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου [43 ν. 4826/2021](#)**

Η παρ. 3 του άρθρου [43 του ν. 4826/2021](#) (Α' 160) περί εισφορών υπέρ του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) τροποποιείται, ώστε να ορισθεί η προθεσμία απόδοσης των εισφορών που αφορούν στην επικουρική ασφάλιση στο Τ.Ε.Κ.Α. σε σχέση με την εκκαθάριση των εισφορών και την είσπραξή τους, και διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Οι εισφορές που αφορούν στην επικουρική ασφάλιση του παρόντος εισπράττονται για λογαριασμό του Τ.Ε.Κ.Α. από τον e-ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για την είσπραξη των εισφορών του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του φορέα αυτού και στη συνέχεια αποδίδονται κατά προτεραιότητα στο Ταμείο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης από τον e-ΕΦΚΑ και σε κάθε περίπτωση εντός τεσσάρων (4) μηνών από την είσπραξη.»

#### **Άρθρο 34**

**Εξόφληση επιδοτούμενων ασφαλιστικών εισφορών υπέρ του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Προσθήκη άρθρου 43Α στον [ν. 4826/2021](#)**

Μετά από το άρθρο [43 του ν. 4826/2021](#) (Α' 160), περί εισφορών υπέρ του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης, προστίθεται άρθρο 43Α ως εξής:

«Άρθρο 43Α

Εξόφληση επιδοτούμενων ασφαλιστικών εισφορών υπέρ του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης

1. Οι υπόχρεοι σε καταβολή ασφαλιστικών εισφορών υπέρ του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) υποχρεούνται σε πλήρη εξόφληση του ποσού που αντιστοιχεί σε ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του Τ.Ε.Κ.Α. που επιδοτούνται για οποιαδήποτε αιτία από τον κρατικό προϋπολογισμό ή από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, μη δυνάμενοι να συμψηφίσουν την οφειλή αυτή με την εκάστοτε αναλογούσα επιδότηση.
2. Τα ποσά που αναλογούν στην επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών υπέρ Τ.Ε.Κ.Α. πιστώνονται στον υπόχρεο καταβολής τους, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα για την εκάστοτε διαδικασία επιδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των ήδη υφιστάμενων προγραμμάτων επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών.»

**Άρθρο 35**

**Χορήγηση ασφαλιστικής ενημερότητας από το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο [44 του ν. 4826/2021](#)**

Στο άρθρο [44 του ν. 4826/2021](#) (Α' 160), περί ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5 . Για τη χορήγηση αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας από το Τ.Ε.Κ.Α., δεν λαμβάνονται υπόψη καθυστερούμενες ή ληξιπρόθεσμες βασικές οφειλές του αιτούντος, βεβαιωμένες στο Τ.Ε.Κ.Α. μέχρι του ποσού των εκατό (100) ευρώ. Οφειλές που υπερβαίνουν το ποσό του πρώτου εδαφίου, τακτοποιούνται με εξόφληση ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής, προκειμένου να χορηγηθεί αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας.»

**Άρθρο 36**

**Ρυθμίσεις για τον επικεφαλής, τους ειδικούς εμπειρογνώμονες και τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη της Μονάδας Εμπειρογνωμόνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων - Τροποποίηση παρ. 4, 6 και 9 άρθρου [80 ν. 4826/2021](#)**

1. Στην παρ. 4 του άρθρου [80 του ν. 4826/2021](#) (Α' 160), περί της σύστασης Μονάδας Εμπειρογνωμόνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο η φράση «Έως τρεις (3)» αντικαθίσταται από τη φράση «Έως έξι (6)» και μετά από τη λέξη «μετατάξεις» προστίθεται η φράση «ή μετακινήσεις», β) στο τρίτο εδάφιο η φράση «και μετατάξεις» αντικαθίσταται από τη φράση «, μετατάξεις και μετακινήσεις», γ) το τρίτο και το έκτο εδάφιο εναρμονίζονται με την παρ. 1 του άρθρου [84 του ν. 4954/2022](#) (Α' 136), και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Στη Μ.Ε.Κ.Υ. συνιστώνται εννέα (9) θέσεις Ειδικών Εμπειρογνωμόνων. Η πλήρωση των θέσεων αυτών γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατόπιν εισήγησης του επικεφαλής της Μονάδας Εμπειρογνωμόνων Κοινωνικών Υποθέσεων, ως εξής:

Έως έξι (6) από τις εννέα (9) θέσεις καλύπτονται με αποσπάσεις ή μετατάξεις ή μετακινήσεις μόνιμων ή με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου υπαλλήλων που υπηρετούν σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι αποσπάσεις, μετατάξεις και μετακινήσεις του προηγούμενου εδαφίου διενεργούνται κατά παρέκκλιση [του ν. 4440/2016](#) (Α' 224), απαιτούμενης πάντως για την απόσπαση ή μετάταξη υπαλλήλων Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού της προηγούμενης σύμφωνης γνώμης του δημάρχου ή του περιφερειάρχη. Η διάρκεια της απόσπασης ορίζεται τριετής, με δυνατότητα ανανέωσης άπαξ για δύο (2) επιπλέον έτη. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας στην οργανική τους θέση. Έως την 31η.1.2023, οι υπόλοιπες θέσεις μπορούν να καλύπτονται με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου τριετούς διάρκειας, κατ' εξαίρεση [του ν. 4765/2021](#) (Α' 6).».

2. Στην παρ. 6 του άρθρου [80 του ν. 4826/2021](#) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, με την αύξηση του αριθμού των θέσεων τεχνικής και διοικητικής υποστήριξης της Μ.Ε.Κ.Υ. από δύο (2) σε τέσσερις (4), β) το δεύτερο εδάφιο εναρμονίζεται με την παρ. 1 του άρθρου [84 του ν. 4954/2022](#), γ) προστίθενται πέμπτο και έκτο εδάφιο, και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Για τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη του έργου της Μονάδας Εμπειρογνωμόνων Κοινωνικών Υποθέσεων συνιστώνται τέσσερις (4) θέσεις, κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ), οι οποίες καλύπτονται με αποσπάσεις ή μετατάξεις μόνιμων ή με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου υπαλλήλων που υπηρετούν σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Έως την 31η.1.2023 οι αποσπάσεις και μετατάξεις του προηγούμενου εδαφίου διενεργούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά παρέκκλιση [του ν. 4440/2016](#) (Α' 224), απαιτούμενης πάντως για την απόσπαση ή μετάταξη υπαλλήλων Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού της προηγούμενης σύμφωνης γνώμης του δημάρχου ή του περιφερειάρχη. Η διάρκεια της απόσπασης ορίζεται τριετής, με δυνατότητα ανανέωσης άπαξ για δύο (2) επιπλέον έτη. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας στην οργανική τους θέση. Οι υπάλληλοι που αποσπώνται ή μετακινούνται από τον φορέα τους στη Μ.Ε.Κ.Υ. σε θέση διοικητικής ή τεχνικής υποστήριξης λαμβάνουν τις μηνιαίες τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις χορήγησής τους. Η καταβολή των αποδοχών των αποσπασμένων υπαλλήλων διενεργείται από την υπηρεσία υποδοχής.».

3. Στην παρ. 9 του άρθρου [80 του ν. 4826/2021](#) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) το τρίτο εδάφιο τροποποιείται ώστε και οι Ειδικοί Εμπειρογνώμονες, που είναι υπάλληλοι ή λειτουργοί του δημοσίου τομέα, να μπορούν να επιλέξουν την καταβολή των αποδοχών τους είτε από την υπηρεσία προέλευσής τους είτε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, β) προστίθεται τέταρτο εδάφιο, και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9 . Ο επικεφαλής και οι Ειδικοί Εμπειρογνώμονες της Μονάδας Εμπειρογνωμόνων Κοινωνικών Υποθέσεων λαμβάνουν τις αποδοχές, που καθορίζονται με την υπουργική απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου [47 του ν. 4484/2017](#) (Α' 110). Το προσωπικό που αποσπάται στη Μ.Ε.Κ.Υ., μπορεί να επιλέγει είτε τις αποδοχές της θέσης προέλευσης είτε τις αποδοχές που ορίζονται για τους Ειδικούς Εμπειρογνώμονες της Μ.Ε.Κ.Υ., εφόσον πληροί τα προσόντα

πρόσληψης ως Ειδικός Εμπειρογνώμων. Εάν ο επικεφαλής της Μ.Ε.Κ.Υ. ή οι Ειδικοί Εμπειρογνώμονες είναι υπάλληλοι ή λειτουργοί του δημοσίου τομέα, μπορούν να επιλέξουν τη διενέργεια της καταβολής των αποδοχών τους είτε από την υπηρεσία προέλευσής τους είτε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Για τις μετακινήσεις του επικεφαλής της Μ.Ε.Κ.Υ. ισχύει το άρθρο 5 της υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ του άρθρου [2 του ν. 4336/2015](#) (Α' 94).».

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'**

### **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ**

#### **Άρθρο 37**

**Προαιρετική συμμετοχή υπαλλήλων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου στο Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων - Προσθήκη παρ. 2 και 3 στο άρθρο [17 του π.δ. 422/1981](#)**

Στο άρθρο [17 του π.δ. 422/1981](#) (Α' 114), περί κωδικοποίησης των διατάξεων περί του Μετοχικού Ταμείου των Πολιτικών Υπαλλήλων, προστίθενται παρ. 2 και 3, ως εξής:

«2 . Επιτρέπεται η συμμετοχή στο Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) υπαλλήλων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού και υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπηρετούν με σχέση δημοσίου δικαίου.

3. Η προαιρετική συμμετοχή στο Μ.Τ.Π.Υ., από την έναρξή της, διέπεται από τους κανόνες της υποχρεωτικής συμμετοχής.».

#### **Άρθρο 38**

**Όργανα διοίκησης του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων - Αντικατάσταση άρθρου [3 π.δ. 422/1981](#)**

Το άρθρο [3 του π.δ. 422/1981](#) (Α' 114), περί κωδικοποίησης των διατάξεων περί του Μετοχικού Ταμείου των Πολιτικών Υπαλλήλων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3

Όργανα διοίκησης του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων

Όργανα διοίκησης του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων είναι:

α) ο Διοικητής και

β) το Διοικητικό Συμβούλιο.».

#### **Άρθρο 39**

**Διοικητής του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων - Αντικατάσταση άρθρου [4 π.δ. 422/1981](#)**

Το άρθρο [4 του π.δ. 422/1981](#) (Α' 114), περί κωδικοποίησης των διατάξεων περί του Μετοχικού Ταμείου των Πολιτικών Υπαλλήλων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4

Διοικητής του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων



1. Ο Διοικητής του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατόπιν αναλογικής εφαρμογής των άρθρων [20](#) έως [23 του ν. 4735/2020](#) (Α' 197). Ο Διοικητής είναι κάτοχος πτυχίου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή της αλλοδαπής αναγνωρισμένου από αρμόδιο όργανο ή βάσει [του π.δ. 38/2010](#) (Α' 78), και διαθέτει ακαδημαϊκή εξειδίκευση ή επαγγελματική εμπειρία συναφή με θέματα κοινωνικής ασφάλισης ή δημόσιας διοίκησης ή με θέματα αρμοδιοτήτων του Μ.Τ.Π.Υ..

2. Δεν διορίζεται Διοικητής όποιος έχει τα κωλύματα του άρθρου [69 του ν. 4622/2019](#) (Α' 133). Για τον Διοικητή ισχύουν τα ασυμβίβαστα των παρ. 2 έως 4 του άρθρου [70 του ν. 4622/2019](#) και οι υποχρεώσεις του άρθρου [71 του ν. 4622/2019](#).

3. Η θητεία του Διοικητή είναι τριετής με δυνατότητα ανανέωσης μία φορά. Εάν λήξει η θητεία του Διοικητή, αυτή παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τον διορισμό νέου Διοικητή για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες. Ο Διοικητής μπορεί να παυθεί πριν από τη λήξη της θητείας του με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για σπουδαίο λόγο. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αντικατάστασής του πριν λήξει η θητεία του, η θητεία του προσώπου που διορίζεται στη θέση του διαρκεί μέχρι να συμπληρωθεί η τριετία από τον διορισμό του αντικατασταθέντος Διοικητή.

4. Ο Διοικητής:

α) Ασκή τη διοίκηση του Μ.Τ.Π.Υ., αποφασίζει για τα ζητήματα διοικητικής οργάνωσης και οικονομικής διαχείρισής του, διασφαλίζει και φέρει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του και την αποτελεσματική επίτευξη των σκοπών του.

β) Εκπροσωπεί το Μ.Τ.Π.Υ. δικαστικώς και εξωδίκως. Αναθέτει τις υποθέσεις του Μ.Τ.Π.Υ. σε δικηγόρους, δίνοντας την εντολή και την πληρεξουσιότητα εκπροσώπησης και παράστασης ενώπιον των Δικαστηρίων ή άλλων αρχών. Υποβάλλει ερωτήματα προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και κάνει δεκτές τις γνωμοδοτήσεις επ' αυτών.

γ) Είναι προϊστάμενος όλων των υπηρεσιών και του προσωπικού του Μ.Τ.Π.Υ., διευθύνει και ελέγχει το έργο τους και ασκεί τις πειθαρχικές αρμοδιότητες που προβλέπονται στη νομοθεσία. Αποφασίζει για την κατανομή των θέσεων προσωπικού ανά εργασιακή σχέση, κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα σε οργανικές μονάδες, εκδίδει τις πράξεις προαγωγής, τοποθέτησης, απόσπασης και μετακίνησης, με βάση τις κείμενες διατάξεις, την αποστολή κάθε οργανικής μονάδας και τις ανάγκες της υπηρεσίας.

δ) Ασκή τα καθήκοντα του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Π.Υ., ορίζει την ημερήσια διάταξη και διευθύνει τη συζήτηση.

ε) Ορίζει ομάδες εργασίας ή ομάδες διοίκησης έργου, για τη συνδρομή στην επίτευξη των σκοπών του Μ.Τ.Π.Υ. και προσδιορίζει το ειδικότερο αντικείμενό τους.

στ) Είναι κύριος διατάκτης των πιστώσεων του προϋπολογισμού του Μ.Τ.Π.Υ., μπορεί να ορίζει δευτερεύοντες διατάκτες και να θέτει στη διάθεσή τους πιστώσεις με επιτροπικά εντάλματα.

ζ) Ασκή κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις για τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Π.Υ..

5. Ο Διοικητής, με απόφασή του, δύναται να μεταβιβάζει αρμοδιότητες στους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων του Μ.Τ.Π.Υ., έχοντας τη δυνατότητα να ορίσει ότι εξακολουθεί και ο ίδιος να ασκεί παράλληλα τις μεταβιβαζόμενες

αρμοδιότητες, καθώς και να εξουσιοδοτεί τα ως άνω όργανα να υπογράφουν, με εντολή του, πράξεις ή άλλα έγγραφα της αρμοδιότητάς του. Με απόφασή του, δύναται να αναθέτει την αρμοδιότητα εξώδικης εκπροσώπησης του Μ.Τ.Π.Υ. σε μέλος του Δ.Σ. ή σε προϊστάμενο οργανικής μονάδας του Μ.Τ.Π.Υ. ή σε δικηγόρο.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζονται οι πάσης φύσεως αποδοχές, αποζημιώσεις και έξοδα κίνησης του Διοικητή του Μ.Τ.Π.Υ..».

## **Άρθρο 40**

### **Ιδιαίτερο γραφείο Διοικητή του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων**

1. Συστήνεται στο Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) ιδιαίτερο Γραφείο Διοικητή. Το Γραφείο Διοικητή επικουρεί αυτόν στην άσκηση των καθηκόντων του, έχει την επιμέλεια της αλληλογραφίας του και της τήρησης των σχετικών αρχείων και στοιχείων και οργανώνει την επικοινωνία του με τις υπηρεσίες και τους πολίτες.
2. Συνιστώνται στο γραφείο του Διοικητή δύο (2) θέσεις, οι οποίες καλύπτονται από υπαλλήλους του Μ.Τ.Π.Υ. ή με απόσπαση από φορείς του δημοσίου τομέα της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου [14 του ν. 4270/2014](#) (Α' 143).
3. Για τα προσόντα, την απόσπαση στις θέσεις αυτές, την αποχώρηση και την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού αυτού εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα [46](#), [47](#) και [47Α του ν. 4622/2019](#) (Α' 133).

## **Άρθρο 41**

### **Διοικητικό Συμβούλιο του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων -Αντικατάσταση άρθρου [7 π.δ. 422/1981](#)**

Το άρθρο [7 του π.δ. 422/1981](#) (Α' 114), περί λήξης θητείας και αδικαιολόγητης απουσίας μελών, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

Διοικητικό Συμβούλιο του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και αποτελείται από εννέα (9) μέλη και τους αναπληρωτές τους ως εξής:
  - α) Τον Διοικητή του Μ.Τ.Π.Υ. ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του έναν εκ των προσώπων της περ. β),
  - β) τρία (3) πρόσωπα, κατόχους πτυχίου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής αναγνωρισμένου από αρμόδιο όργανο ή βάσει [του π.δ. 38/2010](#) (Α' 78), με εμπειρία στην κοινωνική ασφάλιση ή στη δημόσια διοίκηση ή στα ζητήματα των αρμοδιοτήτων του Μ.Τ.Π.Υ.,
  - γ) έναν (1) εκπρόσωπο της Τράπεζας της Ελλάδος, με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, μετά από πρόταση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος,
  - δ) έναν (1) αιρετό εκπρόσωπο των εργαζομένων στο Μ.Τ.Π.Υ., με τον αναπληρωτή του,
  - ε) έναν (1) εκπρόσωπο της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.), με τον αναπληρωτή του,

στ) έναν (1) εκπρόσωπο των μερισματούχων, με τον αναπληρωτή του,

ζ) έναν (1) υπάλληλο προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Τμήματος της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με τον αναπληρωτή του.

2. Τα μέλη της περ. β) της παρ. 1 επιλέγονται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτελεί χρέη Προέδρου το ορισθέν μέλος της περ. β) και ο αναπληρωτής αυτού συμμετέχει ως μέλος στην εν λόγω συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Το μέλος της περ. δ) της παρ. 1 και ο αναπληρωτής του υποδεικνύονται μετά από εκλογή από το σύνολο των εργαζομένων του Μ.Τ.Π.Υ.. Το μέλος της περ. ε) της παρ. 1 με τον αναπληρωτή του προτείνονται από την Α.Δ.Ε.Δ.Υ.. Το μέλος της περ. στ) της παρ. 1 με τον αναπληρωτή του προτείνονται από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Πολιτικών Συνταξιούχων (Π.Ο.Π.Σ.). Σε περίπτωση παράλειψης υπόδειξης των μελών των περ. δ), ε) και στ) της παρ. 1 από τις οικείες οργανώσεις εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη διαβίβαση σχετικού αιτήματος από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, τα μέλη επιλέγονται και ορίζονται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων χωρίς την ανωτέρω υπόδειξη. Το μέλος της περ. ζ) και ο αναπληρωτής του ορίζονται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρείται ότι έχει συγκροτηθεί και στην περίπτωση που δεν έχουν υποδειχθεί τα μέλη των περ. δ), ε) και στ) της παρ. 1 εντός της ταχθείσας προθεσμίας και η απαρτία υπολογίζεται επί των μελών που έχουν ορισθεί.

3. Με απόφαση του Διοικητή του Μ.Τ.Π.Υ. ορίζεται ένας υπάλληλος του Μ.Τ.Π.Υ., με τον αναπληρωτή του, ο οποίος εκτελεί χρέη γραμματέα του Δ.Σ..

4. Τα μέλη του Δ.Σ. ορίζονται για τριετή θητεία, η οποία παρατείνεται μέχρι τον ορισμό νέου Δ.Σ., όχι όμως πέραν του εξαμήνου από τη λήξη της θητείας τους.

5. Αν μέλος του Δ.Σ. αποβιώσει, εκπέσει, παραιτηθεί ή απωλέσει την ιδιότητα με την οποία ορίσθηκε, το Δ.Σ. συνεδριάζει νομίμως με τα υπόλοιπα μέλη, όχι όμως πέρα από ένα εξάμηνο, τηρουμένων των διατάξεων περί απαρτίας. Τα μέλη του Δ.Σ. που ορίζονται προς αντικατάσταση μελών που απεβίωσαν, εξέπεσαν, απώλεσαν την ιδιότητα υπό την οποία διορίστηκαν ή για οποιονδήποτε λόγο αποχώρησαν, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας των μελών που αντικαθιστούν.

6. Αν μέλος του Δ.Σ. υποπέσει σε παράβαση των καθηκόντων του, δύναται να απαλλάσσεται των καθηκόντων αυτών με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, μετά από εισήγηση του Δ.Σ. του Μ.Τ.Π.Υ.. Ως παράβαση θεωρείται και η χωρίς σοβαρό λόγο μη προσέλευση σε τέσσερις (4) συνεχόμενες συνεδριάσεις ή σε οκτώ (8) συνεδριάσεις κατ' έτος του Διοικητικού Συμβουλίου.

7. Ο Διοικητής ή το μέλος του Δ.Σ. που τον αναπληρώνει ασκεί όλες τις αρμοδιότητες του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και εισηγείται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Μπορεί να αναθέτει την εισηγήσή τους σε άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή σε προϊστάμενο οργανικής μονάδας του Μ.Τ.Π.Υ., ο οποίος παρευρίσκεται κατά τη συζήτηση του θέματος που εισηγείται.

8. Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου παρευρίσκεται, μετά από πρόσκληση του Διοικητή και χωρίς δικαίωμα ψήφου, οποιοσδήποτε μπορεί να παράσχει πληροφορίες ή διευκρινίσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με ένα υπό συζήτηση θέμα.

9. Το Δ.Σ. συγκαλείται και συνεδριάζει στην έδρα του Μ.Τ.Π.Υ., κατόπιν πρόσκλησης του Διοικητή, τακτικά, τουλάχιστον τρεις (3) φορές τον μήνα και

ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες, και εκτάκτως, κατά την κρίση του Διοικητή ή μετά από έγγραφη αίτηση τριών (3) τουλάχιστον μελών του.

10. Το Δ.Σ. συνεδριάζει νομίμως εκτός της έδρας του, εάν στη συνεδρίαση παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του ή οι αναπληρωτές τους και συμφωνούν στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης. Το Δ.Σ. μπορεί να συνεδριάζει και με χρήση ηλεκτρονικών μέσων (τηλεδιάσκεψη). Στην περίπτωση αυτή η πρόσκληση προς τα μέλη του Δ.Σ. περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες για τη συμμετοχή τους στη συνεδρίαση.

11. Το Δ.Σ. μπορεί, με απόφασή του, να μεταβιβάζει στον Διοικητή ή στα μέλη του ή σε Προϊσταμένους των οργανικών μονάδων του Μ.Τ.Π.Υ. αρμοδιότητές του ή το δικαίωμα να υπογράφουν κατά περίπτωση «με εντολή Δ.Σ.».

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται η μηνιαία αποζημίωση του Προέδρου, των μελών και του Γραμματέα του Δ.Σ..».

## **Άρθρο 42**

### **Διαχείριση περιουσίας Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων**

1. Η διαχείριση και αξιοποίηση μέρους ή του συνόλου των χρηματοοικονομικών προϊόντων του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.), καθώς και η σύνταξη σχετικών προτάσεων και μελετών, μπορούν να ανατεθούν, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Π.Υ., στην ανώνυμη εταιρεία του άρθρου [12 του ν. 2768/1999](#) (Α' 273) με την επωνυμία «Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών».

2. Η διαχείριση και αξιοποίηση μέρους ή του συνόλου της ακίνητης περιουσίας του Μ.Τ.Π.Υ., καθώς και η σύνταξη σχετικών προτάσεων και μελετών μπορούν να ανατεθούν, με απόφαση του Δ.Σ. του Μ.Τ.Π.Υ., στην ανώνυμη εταιρεία του άρθρου [10 του ν. 4892/2022](#) (Α' 28) με την επωνυμία «Εταιρεία Αξιοποίησης Ακίνητης Περιουσίας Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) Μονοπρόσωπη Α.Ε.».

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄**

### **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ**

## **Άρθρο 43**

### **Επέκταση ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας - Τροποποίηση άρθρου [142 ν. 3655/2008](#)**

Στο άρθρο [142 του ν. 3655/2008](#) (Α' 58), περί της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως προς τη χρονική διάρκεια της ειδικής άδειας προστασίας της μητρότητας β) προστίθεται δέκατο εδάφιο, γ) η μόνη παράγραφος αριθμείται σε παρ. 1, δ) προστίθεται παρ. 2, και το άρθρο 142 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 142

Ειδική παροχή προστασίας μητρότητας

1. Η μητέρα που είναι ασφαλισμένη του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, και εργάζεται με σχέση εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, μετά τη λήξη της άδειας λοχείας και της ισόχρονης προς το μειωμένο ωράριο άδειας, όπως προβλέπεται από το άρθρο 9 της ΕΓΣΣΕ των ετών 2004 2005, δικαιούται να λάβει ειδική άδεια προστασίας μητρότητας εννέα (9) μηνών.

Αν δεν κάνει χρήση της προβλεπόμενης από την ως άνω ΕΓΣΣΕ ισόχρονης προς το μειωμένο ωράριο άδειας, η μητέρα δικαιούται αμέσως μετά τη λήξη της άδειας λοχείας την ως άνω ειδική άδεια προστασίας της μητρότητας, στη συνέχεια δε και το μειωμένο ωράριο που προβλέπεται από το άρθρο 9 της ΕΓΣΣΕ του έτους 1993, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Κατά τη διάρκεια της ως άνω ειδικής άδειας, ο Ο.Α.Ε.Δ. υποχρεούται να καταβάλλει στην εργαζόμενη μητέρα μηνιαίως ποσό ίσο με τον κατώτατο μισθό, όπως κάθε φορά καθορίζεται, καθώς και αναλογία δώρων εορτών και επιδόματος άδειας με βάση το προαναφερόμενο ποσό. Σε περίπτωση απασχόλησης μέχρι και τέσσερις (4) ώρες ημερησίως ή μέχρι δεκατρείς (13) ημέρες το μήνα, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, που προηγείται της άδειας κυοφορίας, το καταβαλλόμενο από τον Ο.Α.Ε.Δ. ποσό ισούται με το μισό του καθοριζόμενου ανωτέρω. Ο χρόνος της ειδικής άδειας προστασίας της μητρότητας λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στους κλάδους κύριας σύνταξης και ασθένειας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καθώς και στους οικείους φορείς επικουρικής ασφάλισης, οι δε προβλεπόμενες εισφορές υπολογίζονται επί του κατά περίπτωση αναφερόμενου παραπάνω ποσού, από το οποίο ο Ο.Α.Ε.Δ. παρακρατεί την προβλεπόμενη εισφορά ασφαλισμένου και την αποδίδει στους αρμόδιους φορείς μαζί με την προβλεπόμενη εισφορά εργοδότη που βαρύνει τον Ο.Α.Ε.Δ.. Ο χρόνος ασφάλισης, που έχει διανυθεί από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου, θεωρείται χρόνος ασφάλισης στον Κλάδο Ασθένειας σε είδος και σε χρήμα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Κατά τη διάρκεια της ειδικής άδειας προστασίας της μητρότητας, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου [1 του ν. 3227/2004](#) (Α' 31) και η 30874/23.4.2004 (Β' 1023) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζονται η διαδικασία, ο τρόπος και οι λοιπές προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Την ειδική παροχή προστασίας μητρότητας, σύμφωνα με το παρόν, δικαιούνται και η τεκμαιρόμενη μητέρα του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα, που αποκτά τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας και η εργαζόμενη, που υιοθετεί τέκνο από την ένταξη του παιδιού στην οικογένεια και έως την ηλικία των οκτώ (8) ετών. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου:

α) ως «εργαζόμενη που υιοθετεί τέκνο» νοείται η εργαζόμενη γυναίκα, η οποία είναι εγγεγραμμένη στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Θετών Γονέων και μετά από απόφαση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας παραλαμβάνει, για φροντίδα και ανατροφή με σκοπό την υιοθεσία, παιδί από κοινωνική υπηρεσία της κατά περίπτωση Μονάδας Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας ή άλλου φορέα που έχει υπό την προστασία του το παιδί ή από τον φυσικό γονέα ή τους φυσικούς γονείς του παιδιού ακόμη και πριν την έκδοση της δικαστικής απόφασης υιοθεσίας, και

β) ως «ένταξη του παιδιού στην οικογένεια» νοείται:

βα) η ημερομηνία φυσικής παράδοσης, για φροντίδα και ανατροφή με σκοπό την υιοθεσία, του παιδιού στην «εργαζόμενη που υιοθετεί τέκνο» από την κατά περίπτωση Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας ή από όποιον άλλον φορέα

έχει υπό την προστασία του το παιδί, όπως αποδεικνύεται από σχετικό έγγραφο της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, ή από τον φυσικό γονέα ή τους φυσικούς γονείς του παιδιού ακόμη και πριν την έκδοση της δικαστικής απόφασης υιοθεσίας, όπως αποδεικνύεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο που συνάπτει η «εργαζόμενη που υιοθετεί τέκνο» με τον φυσικό γονέα ή τους φυσικούς γονείς του παιδιού, ή ββ) η ημερομηνία, κατά την οποία καθίσταται τελεσίδικη η δικαστική απόφαση που αναγνωρίζει αλλοδαπή απόφαση υιοθεσίας από την εργαζόμενη που υιοθετεί τέκνο.

2. Η μητέρα δικαιούται να μεταβιβάσει έως επτά (7) μήνες από την ειδική άδεια προστασίας μητρότητας της παρ. 1 προς τον πατέρα, αν αυτός εργάζεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις με πλήρη ή μερική απασχόληση. Για όσο χρόνο ο πατέρας λαμβάνει την άδεια που του έχει μεταβιβάσει η μητέρα, δικαιούται τις παροχές και τις συνέπειες ως προς την ασφαλιστική κάλυψη της παρ. 1. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη μεταβίβαση της ειδικής άδειας προστασίας μητρότητας, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

(Βλ. Και άρθρο 83 του παρόντος νόμου ([v. 4997/22](#)) (Μεταβατικές διατάξεις))

## **Άρθρο 44**

### **Επέκταση της άδειας μητρότητας στην υιοθεσία - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου [44 v. 4488/2017](#)**

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου [44 του v. 4488/2017](#) (Α' 137), περί παρένθετης μητρότητας, προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η τεκμαιρόμενη μητέρα του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα, που αποκτά τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας, καθώς και η εργαζόμενη που υιοθετεί τέκνο από την ένταξη του παιδιού στην οικογένεια και έως την ηλικία των οκτώ (8) ετών, δικαιούνται το μεταγενέθλιο τμήμα της άδειας μητρότητας, που ορίζεται στο άρθρο 7 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας 1993 και το άρθρο 7 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας 2000, που κυρώθηκε με το άρθρο [11 του v. 2874/2000](#) (Α' 286), καθώς και τις πάσης φύσεως αποδοχές και επιδόματα που συνδέονται με αυτήν, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις επιμέρους καταστατικές διατάξεις του φορέα ασφάλισής τους. Για την εφαρμογή της παρούσας:

α) ως «εργαζόμενη που υιοθετεί τέκνο» νοείται η εργαζόμενη γυναίκα, η οποία είναι εγγεγραμμένη στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Θετών Γονέων και μετά από απόφαση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας παραλαμβάνει, για φροντίδα και ανατροφή με σκοπό την υιοθεσία, παιδί από κοινωνική υπηρεσία της κατά περίπτωση Μονάδας Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας ή άλλου φορέα που έχει υπό την προστασία του το παιδί ή από τον φυσικό γονέα ή τους φυσικούς γονείς του παιδιού ακόμη και πριν την έκδοση της δικαστικής απόφασης υιοθεσίας, και

β) ως «ένταξη του παιδιού στην οικογένεια» νοείται:

βα) η ημερομηνία φυσικής παράδοσης, για φροντίδα και ανατροφή με σκοπό την υιοθεσία, του παιδιού στην «εργαζόμενη που υιοθετεί τέκνο» από την κατά περίπτωση Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας ή από όποιον άλλον φορέα έχει υπό την προστασία του το παιδί, όπως αποδεικνύεται από σχετικό έγγραφο της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, ή από τον φυσικό γονέα ή τους φυσικούς

γονείς του παιδιού ακόμη και πριν την έκδοση της δικαστικής απόφασης υιοθεσίας, όπως αποδεικνύεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο που συνάπτει η «εργαζόμενη που υιοθετεί τέκνο» με τον φυσικό γονέα ή τους φυσικούς γονείς του παιδιού, ή ββ) η ημερομηνία, κατά την οποία καθίσταται τελεσίδικη η δικαστική απόφαση που αναγνωρίζει αλλοδαπή απόφαση υιοθεσίας από την εργαζόμενη που υιοθετεί τέκνο.

Η προθεσμία για την υποβολή αιτήματος για χορήγηση του μεταγενέθλιου τμήματος του επιδόματος μητρότητας (επιδόματος λοχείας) αρχίζει από την ένταξη του παιδιού στην οικογένεια.».

## **Άρθρο 45**

### **Ρυθμίσεις που αφορούν στον υπολογισμό, την καταχώριση και την εξαγωγή των Ετήσιων Μονάδων Εργασίας από το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» - Τροποποίηση άρθρων [73](#) και [79 ν. 4808/2021](#)**

1. Στο άρθρο [73 του ν. 4808/2021](#) (Α' 101) περί σκοπού και λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ» επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2 προστίθεται περ. η), β) προστίθενται παρ. 6 και 7, και το άρθρο 73 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 73

Σκοπός και λειτουργία

1. Το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» (Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ) της υποπαρ. ΙΑ.3. της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου [του ν. 4152/2013](#) (Α' 107) αναβαθμίζεται, απλουστεύεται και μετεξελισσεται ψηφιακά σε πληροφοριακό σύστημα με την ονομασία «ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ» (Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ). Το Πληροφοριακό Σύστημα είναι προσβάσιμο μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης (ΕΨΠ-gov.gr).

2. Στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ υποβάλλονται, σε ψηφιακή μορφή, τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εποπτεία της αγοράς εργασίας και ιδίως τα παρακάτω:

α) Η σύμβαση εργασίας και η αναγγελία πρόσληψης του εργαζομένου,

β) κάθε τροποποίηση της σύμβασης εργασίας και η σχετική δήλωση μεταβολών στοιχείων της εργασιακής σχέσης του εργαζομένου με το έντυπο «Δήλωση Στοιχείων Εργασιακής Σχέσης» και ιδίως τα στοιχεία που σχετίζονται με μεταβολή αποδοχών, μετατροπή σύμβασης ορισμένου χρόνου σε αορίστου, μετατροπή μερικής-εκ περιτροπής σε πλήρη απασχόληση, αλλαγή ειδικότητας, μεταβολή προσώπου του εργοδότη, ωράριο εργασίας στο πλαίσιο συστήματος διευθέτησης του χρόνου εργασίας,

γ) η κτήση ή η απώλεια μιας από τις ιδιότητες της περ. α' του άρθρου 2 της Διεθνούς Συμβάσεως της Διεθνούς Διασκέψεως της Ουασινγκτόν που κυρώθηκε με το άρθρο [πρώτο του ν. 2269/1920](#) (Α' 145),

δ) η αναγγελία της λύσης της σύμβασης εργασίας (απόλυση ή οικειοθελής αποχώρηση ή λήξη συμφωνημένου χρόνου ή κοινή συμφωνία) που γίνεται με την υποβολή του εντύπου «Έντυπο λύσης της Σχέσης Εργασίας»,

ε) ο ετήσιος πίνακας προσωπικού του άρθρου [16 του ν. 2874/2000](#) (Α' 286),

στ) το μητρώο παραβατικότητας,

ζ) το «Λευκό Μητρώο Συνεπών Επιχειρήσεων ΠΕΡΣΕΑΣ», και

η) στοιχεία για τον υπολογισμό των Ετήσιων Μονάδων Εργασίας (Ε.Μ.Ε.).

3. Στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ τηρούνται μητρώα και καταχωρούνται ψηφιακά στοιχεία που σχετίζονται με την άσκηση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και των συλλογικών διαπραγματεύσεων και ιδίως τα παρακάτω:

- α) το Γενικό Μητρώο Συνδικαλιστικών Οργανώσεων Εργαζομένων (ΓΕ.ΜΗ.Σ.Ο.Ε.),
- β) το Γενικό Μητρώο Οργανώσεων Εργοδοτών (ΓΕ. ΜΗ.Ο.Ε.).

4. Είναι δυνατόν μέσω του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ να καταρτίζονται και να τροποποιούνται συμβάσεις εργασίας. Η κατάρτιση σύμβασης εργασίας μέσω του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ υποκαθιστά τον έγγραφο τύπο.

5. Στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ καταχωρίζεται υποχρεωτικά η αναγωγή των αμοιβών, μισθών ή ημερομισθίων σε αμοιβή ανά ώρα εργασίας.

6. Για τον υπολογισμό των Ε.Μ.Ε. υποβάλλονται από τις οντότητες στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ, σε ψηφιακή μορφή, στοιχεία σχετικά με: α) εργαζόμενους που απασχολούνται στην οντότητα με εξαρτημένη σχέση εργασίας, β) στοιχεία σχετικά με πρόσωπα των οποίων η απασχόληση εξομοιώνεται με έμμισθη σχέση εργασίας για τον σκοπό υπολογισμού των Ε.Μ.Ε., γ) στοιχεία σχετικά με λοιπές κατηγορίες απασχολούμενων στην οντότητα που συνυπολογίζονται στις Ε.Μ.Ε..

7. Από την 1η.1.2023 τα στοιχεία που απαιτούνται για τον υπολογισμό των Ε.Μ.Ε. εξάγονται από το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ. Για τον σκοπό αυτόν, το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ διαλειτουργεί με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων και το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Στοιχεία σχετικά με τον υπολογισμό των Ε.Μ.Ε. δύνανται να παρέχονται: α) στις οντότητες κατόπιν αίτησής τους στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ για τις Ε.Μ.Ε. που τις αφορούν, β) σε δημόσιους φορείς, προς έλεγχο ή επαλήθευση Ε.Μ.Ε. που αφορούν μία ή περισσότερες οντότητες.».

2. Στο άρθρο [79 του ν. 4808/2021](#), περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7 . Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται οι μορφές απασχόλησης που προσμετρώνται για τον υπολογισμό των Ετήσιων Μονάδων Εργασίας (Ε.Μ.Ε.), οι προϋποθέσεις και διαδικασίες πρόσβασης στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ, επεξεργασίας και εξαγωγής δεδομένων Ε.Μ.Ε. και έκδοσης σχετικών βεβαιώσεων, το όργανο και η διαδικασία ενστάσεων σχετικά με βεβαιώσεις υπολογισμού των Ε.Μ.Ε., καθώς και κάθε σχετικό θέμα.».

## **Άρθρο 46**

### **Προδήλωση ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας**

Ο εργοδότης υποχρεούται να υποβάλλει στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ», πριν την έναρξή της, το πρόγραμμα της ημερήσιας απασχόλησης του ιατρού εργασίας και του τεχνικού ασφαλείας, καταχωρίζοντας τις ώρες έναρξης και λήξης της απασχόλησης αυτής, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Η τήρηση της υποχρέωσης του πρώτου εδαφίου ελέγχεται μέσω της ψηφιακής κάρτας εργασίας του άρθρου [74 του ν. 4808/2021](#) (Α' 101). Αν ο εργοδότης δεν τηρήσει την ως άνω υποχρέωση, εφαρμόζονται τα άρθρα [71](#) και [72 του ν. 3850/2010](#) (Α' 84).

## **Άρθρο 47**



## **Απαγόρευση διακρίσεων στην πρόσβαση στην εργασία εις βάρος οροθετικών στον ιό της ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας (HIV)**

1. Απαγορεύεται κάθε μορφής διάκριση, άμεση ή έμμεση, όσον αφορά τους όρους πρόσβασης και παραμονής στη μισθωτή ή μη απασχόληση ή γενικά στην επαγγελματική ζωή, που σχετίζονται με την ιδιότητα ενός ατόμου ως οροθετικού στον ιό της ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας (Human Immunodeficiency Virus-HIV), καθώς και η διερεύνηση αυτής της ιδιότητας από τον εργοδότη πριν ή μετά την πρόσληψη ή τη σύναψη σύμβασης. Από την παραπάνω απαγόρευση εξαιρούνται επαγγέλματα στα οποία, με ειδικές διατάξεις, επιβάλλεται η διερεύνηση της παραπάνω ιδιότητας για ιατρικούς λόγους.
2. Απαγορεύεται κάθε μορφής διάκριση, άμεση ή έμμεση, όσον αφορά στους όρους, τις συνθήκες απασχόλησης και εργασίας, τις προαγωγές, καθώς και τον σχεδιασμό και την εφαρμογή συστημάτων αξιολόγησης προσωπικού, που σχετίζονται με την ιδιότητα ενός ατόμου ως οροθετικού στον HIV.
3. Σε σχέση με τα άτομα που είναι οροθετικά στον HIV εφαρμόζεται αναλογικά το Κεφάλαιο Γ' [του ν. 4443/2016](#) (Α' 232).

### **Άρθρο 48**

#### **Έκτακτα και επείγοντα μέτρα για την προστασία των θέσεων εργασίας στις περιοχές της Περιφέρειας Κρήτης που επλήγησαν από τις πλημμύρες της 15ης.10.2022**

1. Οι επιχειρήσεις εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου και επιχειρηματικής δραστηριότητας, που δραστηριοποιούνται σε περιοχές που ανήκουν στα διοικητικά όρια των Περιφερειακών Ενοτήτων Ηρακλείου και Λασιθίου της Περιφέρειας Κρήτης που επλήγησαν από τις πλημμύρες της 15ης.10.2022, οι οποίες υπέστησαν υλικές ζημιές και πιστοποιούνται ως πληγείσες από την οικεία Περιφερειακή Ενότητα, μπορούν να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων τους, οι οποίοι είχαν προσληφθεί έως και τη 14η.10.2022, μέχρι την αποκατάσταση των ζημιών που έχουν προκληθεί ένεκα του καιρικού φαινομένου, από την 15η.10.2022 και πάντως όχι πέραν των τριών (3) μηνών.
2. Οι επιχειρήσεις εργοδότες της παρ. 1 υποχρεούνται να μην προβούν σε μειώσεις προσωπικού με καταγγελία των συμβάσεων εργασίας, για το χρονικό διάστημα για το οποίο θέτουν τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους σε αναστολή, σύμφωνα με την παρ. 1. Αν προβούν σε μειώσεις προσωπικού με καταγγελία συμβάσεων εργασίας, οι καταγγελίες αυτές είναι άκυρες.
3. Οι επιχειρήσεις εργοδότες της παρ. 1 υποχρεούνται μετά από τη λήξη του χρόνου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού τους, να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας και με το ίδιο είδος σύμβασης για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της αναστολής.
4. Οι εργαζόμενοι, των οποίων η σύμβαση εργασίας τελεί σε αναστολή, σύμφωνα με την παρ. 1, είναι δικαιούχοι έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης, ως αποζημίωσης ειδικού σκοπού του άρθρου δέκατου τρίτου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 64), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο [3 του ν. 4682/2020](#) (Α' 76). Η αποζημίωση ειδικού σκοπού ανέρχεται σε πεντακόσια τριάντα τέσσερα (534) ευρώ ανά μήνα, που αντιστοιχεί σε τριάντα (30) ημέρες, κατ' αναλογία των ημερών διάρκειας της αναστολής των συμβάσεων εργασίας τους, καθώς και αναλογίας επιδομάτων εορτών. Στους εργαζόμενους των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, παρέχεται πλήρης ασφαλιστική

κάλυψη. Οι ασφαλιστικές εισφορές για το χρονικό διάστημα αναστολής της σύμβασης εργασίας, καθώς και των επιδομάτων εορτών που αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα αυτό, υπολογίζονται επί του ονομαστικού τους μισθού. Οι Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις των εργαζομένων, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, υποβάλλονται από τον εργοδότη.

5. Οι εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις εργοδότες της παρ. 1, των οποίων η σύμβαση εργασίας έχει λυθεί με καταγγελία κατά το χρονικό διάστημα από την 15η.10.2022 μέχρι και τη δημοσίευση του παρόντος, καθίστανται δικαιούχοι της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης, ως αποζημίωσης ειδικού σκοπού του άρθρου δέκατου τρίτου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο [3 του ν. 4682/2020](#), από την ημερομηνία λύσης της εργασιακής σχέσης τους και για χρονικό διάστημα όχι πέραν των τριών (3) μηνών. Η αποζημίωση ειδικού σκοπού ανέρχεται σε ποσό ύψους πεντακοσίων τριάντα τεσσάρων (534) ευρώ ανά μήνα, ποσό που αντιστοιχεί σε τριάντα (30) ημέρες, εφόσον δεν έχουν σύμβαση εξαρτημένης εργασίας με άλλον εργοδότη ή δεν λαμβάνουν τακτική επιδότηση ανεργίας από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.). Στους εργαζόμενους του πρώτου εδαφίου παρέχεται πλήρης ασφαλιστική κάλυψη επί του ποσού των πεντακοσίων τριάντα τεσσάρων (534) ευρώ. Η Αναλυτική Περιοδική Δήλωση παράγεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

6. Η αποζημίωση των παρ. 4 και 5 είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ([ν. 4172/2013](#), Α' 167), δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα.

7. Η δαπάνη για την αποζημίωση ειδικού σκοπού, την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων των παρ. 4 και 5, καθώς και την αναλογία επιδομάτων εορτών και την ασφαλιστική κάλυψη αυτής των εργαζομένων της παρ. 4, καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

8. Οι συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων της παρ. 1 αναστέλλονται και οι εργαζόμενοι δικαιούνται να λάβουν την αποζημίωση ειδικού σκοπού μετά από την υποβολή από τον εργοδότη σχετικής υπεύθυνης δήλωσης, στην οποία δηλώνονται οι εργαζόμενοι, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

9. Για τη λήψη της αποζημίωσης ειδικού σκοπού, οι δικαιούχοι εργαζόμενοι υποβάλλουν σχετική αίτηση, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης [του ν. 1599/1986](#) (Α' 75), στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ειδικού μηχανισμού στήριξης των εργαζομένων ([supportemployees.services.gov.gr](http://supportemployees.services.gov.gr)) της Γενικής Γραμματείας Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης ([gov.gr](http://gov.gr)-ΕΨΠ) του άρθρου [22 του ν. 4727/2020](#) (Α' 184).

Για την είσοδο του αιτούντος στην ανωτέρω πλατφόρμα απαιτείται η προηγούμενη αυθεντικοποίησή του με τη χρήση των κωδικών διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο [24 του ν. 4727/2020](#).

Στην υπεύθυνη δήλωση των δικαιούχων συμπεριλαμβάνονται, εκτός των προσωπικών τους στοιχείων, τα οποία αντλούνται αυτόματα από το Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ», τα στοιχεία του προσωπικού τους τραπεζικού λογαριασμού IBAN, τα οποία διασταυρώνονται, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου [11 του ν. 4557/2018](#) (Α' 139), μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Ειδικά για την περίπτωση των εργαζομένων της παρ. 4, στην υπεύθυνη δήλωση των δικαιούχων συμπεριλαμβάνεται και ο αριθμός πρωτοκόλλου καταχώρισης της υπεύθυνης δήλωσης του εργοδότη στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ».

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄**

### **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

#### **Άρθρο 49**

##### **Μη αναζήτηση αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών**

1. Προνοιακές αναπηρικές παροχές σε χρήμα της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου [4 του ν. 4520/2018](#) (Α' 30), οι οποίες καταβλήθηκαν αχρεωστήτως μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν καταλογίζονται στους λήπτες και δεν αναζητούνται, αν έχουν ήδη καταλογισθεί από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) και δεν έχουν εισπραχθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος. Οι διαδικασίες καταλογισμού και αναζήτησης εκκινούν ή κινούνται, αν διακόπηκαν σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, αν διαπιστωθεί ότι η καταβολή της παροχής οφείλεται σε πράξεις ή παραλείψεις που αποδίδονται σε δόλο του δικαιούχου ή του νόμιμου εκπροσώπου του.

2. Ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης ενημερώνει αμελλητί τον Ο.Π.Ε.Κ.Α. για την έκδοση κάθε νέας σύνταξης.

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

#### **Άρθρο 50**

##### **Συμφηφισμός, παραγραφή και ρύθμιση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης - Τροποποίηση άρθρου [45 ν. 4520/2018](#)**

Στο άρθρο [45 του ν. 4520/2018](#) (Α' 30), περί της ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος τροποποιείται, ώστε να αναφέρεται σε ειδικές και όχι σε γενικές διατάξεις για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών, β) στην παρ. 1 επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: βα) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να αναφέρεται σε προνοιακές παροχές σε χρήμα και όχι γενικώς σε προνοιακές παροχές, να προβλέπεται ότι η άτοκη επιστροφή αχρεώστητων καταβολών διενεργείται εφάπαξ ή σε μηνιαίες δόσεις, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εβδομήντα δύο (72), και να προβλέπεται ότι ο συμφηφισμός διενεργείται με οποιαδήποτε προνοιακή παροχή σε χρήμα που καταβάλλεται στον οφειλέτη από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α., και όχι με το σύνολο των χορηγούμενων παροχών,

ββ) το δεύτερο εδάφιο καταργείται, και βγ) προστίθενται νέα, δεύτερο, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο, όγδοο, ένατο και δέκατο, εδάφια, γ) το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 τροποποιείται, ώστε το ύψος της μηνιαίας δόσης που καταβάλλεται σε περίπτωση συμψηφισμού να ανέρχεται στο ένα έκτο (1/6), και όχι στο ένα πέμπτο (1/5) του μεικτού μηνιαίου ποσού των παροχών, δ) το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 τροποποιείται, ώστε να αναφέρεται σε λογαριασμό πληρωμών, και όχι σε τραπεζικό λογαριασμό, ε) η παρ. 6 τροποποιείται, ώστε να μην αναζητείται το ποσό των παροχών που καταβλήθηκε αχρεωστήτως, αν αυτό είναι μικρότερο από εκατό (100), και όχι μικρότερο από είκοσι (20), ευρώ, και το άρθρο 45 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 45

Ειδικές διατάξεις για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών – παραγραφή - απόδοση παροχών στους κληρονόμους και έξοδα κηδείας

1. Κάθε προνοιακή παροχή σε χρήμα, επίδομα, οικονομική ενίσχυση ή σύνταξη, που καταβάλλεται αχρεωστήτως από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α., καταλογίζεται στους λαβόντες και επιστρέφεται άτοκα, εφάπαξ ή σε μηνιαίες δόσεις, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εβδομήντα δύο (72), ή συμψηφίζεται με οποιαδήποτε προνοιακή παροχή σε χρήμα που καταβάλλεται στον οφειλέτη από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α.. Ο καταλογισμός των αχρεωστήτως καταβληθεισών προνοιακών παροχών του πρώτου εδαφίου δεν δύναται να ανατρέχει σε χρονικό διάστημα πέραν της πενταετίας από την έκδοση της καταλογιστικής πράξης. Το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζεται αυτεπαγγέλτως και σε εκκρεμείς σε οποιοδήποτε στάδιο διοικητικής ή ενδικοφανούς διαδικασίας υποθέσεις καταλογισμού. Από την εφαρμογή του δεύτερου και του τρίτου εδαφίου εξαιρούνται προνοιακές παροχές του πρώτου εδαφίου που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως λόγω πλάνης του Ο.Π.Ε.Κ.Α. ως προς την πλήρωση των προϋποθέσεων χορήγησής τους και η πλάνη αυτή προκλήθηκε με δόλο του λήπτη τους. Στις περιπτώσεις αυτές το δικαίωμα του Ο.Π.Ε.Κ.Α. να εκδώσει πράξη καταλογισμού υπόκειται σε δεκαετή παραγραφή. Η εκτέλεση των καταλογιστικών πράξεων για την είσπραξη των οφειλών του πρώτου εδαφίου αναστέλλεται με την καταβολή της πρώτης δόσης και υπό την προϋπόθεση ότι οι εντεύθεν οφειλόμενες δόσεις δεν καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Αν εντός έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της καταλογιστικής πράξης, η οποία εκδίδεται μετά από την έναρξη ισχύος της υπουργικής απόφασης του τελευταίου εδαφίου, η οφειλή από αχρεώστητη καταβολή δεν υπαχθεί σε ρύθμιση για την εξόφλησή της μέσω δόσεων ή δεν εξοφληθεί εφάπαξ, τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά αναζητούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων ([v. 4978/2022](#), Α' 190). Για τις καταλογιστικές πράξεις που βρίσκονται σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος της υπουργικής απόφασης του τελευταίου εδαφίου και για τις οποίες δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εκτέλεσης, η προθεσμία των έξι (6) μηνών για την υπαγωγή των οφειλών από αχρεώστητη καταβολή σε ρύθμιση ή για την εφάπαξ εξόφλησή τους, κινείται από την έναρξη ισχύος της υπουργικής απόφασης. Κατά τη διάρκεια της εξάμηνης προθεσμίας του έβδομου και του όγδοου εδαφίου κάθε διαδικασία εκτέλεσης αναστέλλεται. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζονται η διαδικασία υπαγωγής οφειλών σε ρύθμιση μηνιαίων δόσεων, οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη διατήρηση και την απώλεια του σχετικού δικαιώματος, ο αριθμός των δόσεων σε συνάρτηση με το ύψος της οφειλής, το ελάχιστο ποσό κάθε δόσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των είκοσι (20) ευρώ, και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

2. Ο συμψηφισμός πραγματοποιείται σε μηνιαίες δόσεις, το ύψος καθεμιάς από τις οποίες δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έκτο (1/6) του μεικτού μηνιαίου ποσού των παροχών ή εφάπαξ στην περίπτωση αναδρομικά χορηγούμενων παροχών. Αν

το δικαιούμενο μεικτό μηνιαίο ποσό των παροχών είναι μικρότερο των πενήντα (50) ευρώ, παρακρατείται πλήρως μέχρι την εξόφληση της οφειλής.

3. Για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών εκδίδεται απόφαση καταλογισμού από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Διεύθυνσης του Ο.Π.Ε.Κ.Α., στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία ταυτότητας του οφειλέτη, η ακριβής χρονολογία και ο τόπος έκδοσης της απόφασης, ο αύξων αριθμός αυτής, τα έγγραφα στοιχεία τα οποία λήφθηκαν υπόψη, η αιτιολογία έκδοσης, το οφειλόμενο ποσό, η χρονική περίοδος μέσα στην οποία εισπράχθηκε αχρεωστήτως το καταλογιστέο ποσό, καθώς επίσης ο τρόπος επιστροφής του. Κατά της καταλογιστικής απόφασης επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής από τον οφειλέτη, σύμφωνα με το άρθρο 46. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την είσπραξη των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών μέσω συμψηφισμού.

4. Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου, οι αχρεωστήτως καταβληθείσες σε αυτόν παροχές αναζητούνται από τους νόμιμους κληρονόμους του ή συμψηφίζονται με οφειλόμενες στο θανόντα και στους νόμιμους κληρονόμους του αναδρομικές παροχές. Αν το δικαιούμενο ποσό δεν επαρκεί για την εξόφληση της οφειλής, το ποσό που υπολείπεται, αναζητείται από τους δικαιούχους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, κατά την κληρονομική τους μερίδα.

5. Αν στον λογαριασμό πληρωμών του δικαιούχου παροχών από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α. υπάρχει συνδικαιούχος και αναληφθούν ποσά που πιστώθηκαν αχρεωστήτως στο λογαριασμό μετά το θάνατο του δικαιούχου, τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, όταν το υπόλοιπο του κοινού λογαριασμού δεν αρκεί για την επιστροφή τους, μπορεί να αναζητούνται και από τους συνδικαιούχους του κοινού λογαριασμού. Η διάταξη της παρ. 9 του άρθρου [13 του ν. 2703/1999](#) (Α' 72), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου [19 του ν. 2972/2001](#) (Α' 291), εφαρμόζεται και για τον Ο.Π.Ε.Κ.Α..

6. Αν το ποσό των παροχών που καταβλήθηκε αχρεωστήτως είναι μικρότερο από εκατό (100) ευρώ, δεν αναζητείται.

7. Οποιαδήποτε προνοιακή παροχή, επίδομα, σύνταξη ή οικονομική ενίσχυση, η οποία χορηγείται από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α. και οφείλεται σε αποβιώσαντα δικαιούχο, καταβάλλεται στους νόμιμους κληρονόμους αυτού, ύστερα από αίτηση και προσκόμιση των αναγκαίων για την απόδειξη της κληρονομικής τους ιδιότητας δικαιολογητικών. Τα οφειλόμενα ποσά καταβάλλονται, χωρίς ευθύνη του Ο.Π.Ε.Κ.Α. έναντι άλλων δικαιούχων, οι οποίοι μπορεί να στραφούν μόνο κατά των λαβόντων.

8. Σε περίπτωση θανάτου ανασφάλιστου υπερήλικα [του ν. 1296/1982](#), καταβάλλονται από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α. στον επιμεληθέντα της κηδείας, ύστερα από αίτησή του, έξοδα κηδείας, μέχρι του ποσού των οκτακοσίων (800) ευρώ. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Ο.Π.Ε.Κ.Α., καθορίζονται τα δικαιολογητικά, η διαδικασία καταβολής των εξόδων κηδείας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Εκκρεμείς, κατά το χρόνο έκδοσης της ανωτέρω απόφασης, αιτήσεις καταβολής εξόδων κηδείας για αποβιώσαντες ανασφάλιστους υπερήλικες [του ν. 1296/1982](#) εξετάζονται με τις προϋποθέσεις της απόφασης αυτής.

9. Με εξαίρεση την περίπτωση που προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου [93 του ν. 4387/2016](#), τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά συντάξεων σε δικαιούχους [του ν. 1296/1982](#) και [του ν. 4093/2012](#) αναζητούνται.».

## **Άρθρο 51**

## Πιλοτικό Πρόγραμμα Πρώιμης Παρέμβασης

1. Στο πλαίσιο υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση, θεσπίζεται πιλοτικό πρόγραμμα Πρώιμης Παρέμβασης για παιδιά ηλικίας μηδέν (0) έως έξι (6) ετών με αναπηρία ή αναπτυξιακή καθυστέρηση ή διαταραχή ή με αυξημένη πιθανότητα εμφάνισής αυτών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται, ιδίως, διαταραχές αυτιστικού φάσματος (Δ.Α.Φ.), σύνδρομο Down, νοητική αναπηρία, προβλήματα ακοής ή όρασης, διαταραχές λόγου ή ομιλίας και κινητικές δυσκολίες, καθώς και τις οικογένειές τους, για τη διασφάλιση και ενίσχυση της ανάπτυξης του παιδιού και την υποστήριξη της οικογένειας, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης του παιδιού και της οικογένειας και την αποφυγή της περιθωριοποίησής τους.

2. Οι υπηρεσίες Πρώιμης Παρέμβασης συνιστούν πλέγμα εξατομικευμένων υπηρεσιών που παρέχονται με βάση την οικογενειοκεντρική προσέγγιση και παρέμβαση, για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση των περιορισμών σε παιδιά που εμφανίζουν ή μπορεί να εμφανίσουν αναπτυξιακή καθυστέρηση ή αναπηρία και την προώθηση των δυνατοτήτων των παιδιών αυτών και της γενικής οικογενειακής ευημερίας.

3. Επιλέξιμοι ωφελούμενοι του πιλοτικού προγράμματος Πρώιμης Παρέμβασης είναι παιδιά ηλικίας μηδέν (0) έως έξι (6) ετών, με διαπιστωμένη αναπηρία ή αναπτυξιακή καθυστέρηση ή διαταραχή ή με αυξημένη πιθανότητα εμφάνισης αυτών, σύμφωνα με την παρ. 1.

4. Οι υπηρεσίες προς τα παιδιά και τις οικογένειές τους παρέχονται στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος Πρώιμης Παρέμβασης από διεπιστημονική ομάδα, στη βάση εξατομικευμένου σχεδίου παρέμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του παιδιού και της οικογένειας, κατά προτεραιότητα στο φυσικό περιβάλλον του παιδιού εξαιρουμένων όλων των δομών αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για τις ηλικίες από τεσσάρων (4) έως έξι (6) ετών, και εστιάζοντας στις καθημερινές επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες στο σπίτι και στην κοινότητα, με την ενεργό συμμετοχή και διαρκή υποστήριξη και συμβουλευτική καθοδήγηση της οικογένειας.

5. Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν, ιδίως, τη συμβουλευτική υποστήριξη, ενδυνάμωση και καθοδήγηση της οικογένειας, καθώς και τη σύνταξη εξατομικευμένου σχεδίου παρέμβασης για το παιδί και την οικογένεια, που περιλαμβάνει υπηρεσίες όπως ειδικές θεραπείες, εκπαίδευση σε υποστηρικτική τεχνολογία, στη νοηματική γλώσσα και στην κινητικότητα, συμβουλευτική υποστήριξη στην οικοδόμηση προσβάσιμου περιβάλλοντος στο σπίτι και διασύνδεση με άλλες υποστηρικτικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες που παρέχονται στο παιδί. Η διεπιστημονική ομάδα που σχεδιάζει και παρέχει τις παραπάνω υπηρεσίες διαμορφώνεται ανάλογα με τις εξειδικευμένες ανάγκες κάθε παιδιού και οικογένειας και μπορεί να αποτελείται, ενδεικτικά, από παιδιάτρους, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, φυσικοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, λογοθεραπευτές και εκπαιδευτές κινητικότητας.

6. Για τις ηλικίες από τεσσάρων (4) έως έξι (6) ετών το πιλοτικό πρόγραμμα Πρώιμης Παρέμβασης εφαρμόζεται παράλληλα και διασυνδέεται με το πρόγραμμα πρώιμης εκπαιδευτικής και υποστηρικτικής παρέμβασης που παρέχεται σε μαθητές και στην οικογένειά τους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου [229 του ν. 4823/2021](#) (Α' 136) και τον [ν. 3699/2008](#) (Α' 199). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Παιδείας και Θρησκευμάτων συγκροτείται Ομάδα Κοινής Παρακολούθησης, η οποία παρακολουθεί την παράλληλη εφαρμογή των Προγραμμάτων Πρώιμης Παρέμβασης του πρώτου εδαφίου και δύναται να υποβάλει εισηγήσεις με γνώμονα τη βελτιστοποίηση των

παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα παιδιά και τις οικογένειές τους. Η αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών από τους φορείς του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων του άρθρου [4 του ν. 3699/2008](#) δεν υποκαθιστά τη διάγνωση της παρ. 3 και δεν καθιστά τα παιδιά επιλέξιμα για το πιλοτικό πρόγραμμα.

7. Η συμμετοχή στο πιλοτικό πρόγραμμα Πρώιμης Παρέμβασης δεν αποστερεί τον ωφελούμενο από την απόλαυση οποιουδήποτε δικαιώματος ή ωφελήματος απονέμεται σύμφωνα με τον νόμο σε αυτόν και, ενδεικτικώς, τις παροχές που προβλέπονται στο άρθρο 45 του Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας (υπό στοιχεία αριθμ. ΕΑΛΕ/Γ.Π.80157/31.10.2018 κοινή απόφαση των Αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, Β' 4898) και τις προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία που χορηγεί ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.).

8. Το πιλοτικό Πρόγραμμα Πρώιμης Παρέμβασης υλοποιείται εντός επιλεγμένων γεωγραφικών περιοχών της χώρας. Το πιλοτικό πρόγραμμα εκκινεί το 2023 και η διάρκειά του προσδιορίζεται από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».

9. Φορέας υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης του πιλοτικού προγράμματος Πρώιμης Παρέμβασης ορίζεται η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.).

10. Το πιλοτικό πρόγραμμα μπορεί να λαμβάνει τη μορφή κάλυψης της αξίας συμμετοχής μέσω απόδοσης αξιών τοποθέτησης υπέρ των ωφελουμένων προσώπων.

11. Οι δαπάνες του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και προέρχονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. μεταβιβάζονται οι αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση του προγράμματος.

12. Μετά από την ολοκλήρωση του πιλοτικού προγράμματος, η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υποβάλλει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, συγκεντρωτικά στοιχεία, καταγραφέντα προβλήματα, εξαχθέντα συμπεράσματα και εισηγήσεις από την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος, υπό τη μορφή Έκθεσης Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων. Για τον σκοπό αυτόν οι Πάροχοι Υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης της παρ. 1 του άρθρου 53 υποβάλλουν τεκμηριωμένες αναφορές για την παροχή των υπηρεσιών αυτών στον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας. Η Έκθεση Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων τίθεται υπόψη του Γενικού Γραμματέα Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Μετά από την αξιολόγηση δύναται να ακολουθήσει η καθολική εφαρμογή Προγράμματος Πρώιμης Παρέμβασης σε ολόκληρη τη χώρα.

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

## **Άρθρο 52**

### **Ηλεκτρονικό Μητρώο Παρόχων Υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης -Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Αιτήσεων για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος**

1. Καταρτίζεται ηλεκτρονικό Μητρώο Παρόχων Υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης, το οποίο τηρείται στην Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και

Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Για την εγγραφή των παρόχων στο μητρώο απαιτείται η προηγούμενη παρακολούθηση, από μέρος του προσωπικού τους, εκπαιδευτικού προγράμματος σχετικά με το οικογενειοκεντρικό μοντέλο παροχής υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης το οποίο παρέχεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Το μητρώο αντλεί στοιχεία και συνδέεται με τα υφιστάμενα μητρώα νομικών προσώπων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και του Γενικού Εμπορικού Μητρώου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

2. Στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. συστήνεται και λειτουργεί πληροφοριακό σύστημα για τη διαχείριση των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων να ενταχθούν στο Μητρώο Παρόχων Υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης της παρ. 1, των αιτημάτων λήψης των υπηρεσιών, καθώς και των πληρωμών για την παροχή των υπηρεσιών. Το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα είναι προσβάσιμο μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (ΕΨΠ-gov.gr) και διασυνδέεται με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του δημόσιου τομέα, σύμφωνα με το άρθρο [84 του ν. 4727/2020](#) (Α' 184). Υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος ορίζεται η Ε.Ε.Τ.Α.Α.. Οι διαδικασίες ένταξης στο Μητρώο Παρόχων Υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης παρέχονται ως ψηφιακή υπηρεσία από τις ψηφιακές πύλες gov.gr και eugo.gov.gr.

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

## **Άρθρο 53**

### **Πιλοτικό Πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας**

1. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υλοποιεί πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων για την προσβασιμότητα των χώρων μόνιμης κατοικίας και εργασίας ατόμων με αναπηρία. Οι διαδικασίες υποβολής αιτημάτων επιχορήγησης παρέχονται ως ψηφιακή υπηρεσία από την ψηφιακή πύλη gov.gr.

2. Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι άτομα με αναπηρία, τα οποία έχουν καταχωρισθεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου [105 του ν. 4961/2022](#) (Α' 146). Το πρόγραμμα υλοποιείται στο σύνολο των περιφερειών της χώρας.

3. Μετά από την ολοκλήρωση του πιλοτικού προγράμματος η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υποβάλλει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων συγκεντρωτικά στοιχεία, καταγραφέντα προβλήματα, εξαχθέντα συμπεράσματα και εισηγήσεις από την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος, υπό τη μορφή Έκθεσης Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων. Μετά από την αξιολόγηση ακολουθεί η καθολική εφαρμογή του προγράμματος σε ολόκληρη τη χώρα.

4. Οι δαπάνες του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και προέρχονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Φορέας υλοποίησης του έργου ορίζεται η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, στην οποία μεταβιβάζονται οι αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση του προγράμματος.

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))



## Άρθρο 54

**Καταβολή αμοιβής επαγγελματιών αναδόχων από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης - Προσθήκη περ. ηβ) στην παρ. 1 του άρθρου [4 του ν. 4520/2018](#), προσθήκη περ. στ) στην παρ. 2 και υποπερ. ιστιστ) στην παρ. 3 του άρθρου [21 του ν. 4520/2018](#)**

1. Στην παρ. 1 του άρθρου [4 του ν. 4520/2018](#) (Α' 30), περί των παροχών και υπηρεσιών του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.), μετά από την περ. ηα) προστίθεται περ. ηβ) και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Α. χορηγεί και διαχειρίζεται τα εξής:

α) το επίδομα παιδιού του άρθρου [214 του ν. 4512/2018](#) (Α' 5),

β) το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε ανασφάλιστους υπερήλικες του άρθρου [93 του ν. 4387/2016](#),

γ) την παροχή στους ανασφάλιστους υπερήλικες, τη χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας και τα έξοδα κηδείας σε περίπτωση θανάτου των ανωτέρω προσώπων, σύμφωνα με τον [ν. 1296/1982](#) (Α' 128), τον [ν. 4093/2012](#) (Α' 222), την παρ. 7 του άρθρου [93 του ν. 4387/2016](#) και το άρθρο 49 παράγραφος 7 του παρόντος,

δ) τις παροχές και υπηρεσίες του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας, σύμφωνα με τον [ν. 3050/2002](#),

ε) τις ακόλουθες προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία:

αα) επίδομα κίνησης σε παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους [([ν.δ. 57/1973](#) (Α' 149), ν. 162/1973 (Α' 227), άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#) (Α' 36), άρθρο [4 του ν. 2345/1995](#) (Α' 213)],

ββ) διατροφικό επίδομα σε νεφροπαθείς, μεταμοσχευμένους πνευμόνων και μυελού των οστών, καθώς και σε αλλοδαπούς και ομογενείς νεφροπαθείς, μεταμοσχευμένους καρδιάς, ήπατος, [([α.ν. 421/1937](#) (Α' 2), άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#))],

γγ) οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά αναπηρία ([ν.δ. 57/1973](#), ν. 162/1973, άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#)), δδ) οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά νοητική υστέρηση ([ν.δ. 57/1973](#), ν. 162/1973, άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#)),

εε) οικονομική ενίσχυση παραπληγικών τετραπληγικών και ακρωτηριασμένων ανασφάλιστων και ασφαλισμένων του Δημοσίου [(ν. 162/1973, άρθρο [3 του ν. 1284/1982](#), άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#), κοινή απόφαση 115750/3006/10.9.1981 των Υπουργών Οικονομικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών (Β' 572)],

στστ) ενίσχυση ατόμων με συγγενή αιμολυτική αναιμία (μεσογειακή δρεπανοκυτταρική μικροδρεπανοκυτταρική κ.λπ.) ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία κ.λπ.), Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοανεπάρκειας (AIDS) ([ν.δ. 57/1973](#), ν. 162/1973, άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#)),

ζζ) οικονομική ενίσχυση κωφών και βαρήκοων ατόμων ([ν.δ. 57/1973](#), ν. 162/1973, άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#)),

ηη) οικονομική ενίσχυση ατόμων με αναπηρία όρασης [άρθρα 1 και 2 του ν. 1904/195 (Α' 212), [ν.δ. 57/1973](#), [ν.δ. 162/1973](#), [ν. 958/1979](#) (Α' 191), άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#), άρθρο [8 του ν. 4331/2015](#) (Α' 69)],

θθ) οικονομική ενίσχυση ατόμων με εγκεφαλική παράλυση ([ν.δ. 57/1973](#), ν. 162/1973, άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#)),

ii) εισοδηματική ενίσχυση ασθενών και αποθεραπευμένων χανσενικών και μελών των οικογενειών τους [[ν.δ. 57/1973](#), ν. 162/1973, άρθρο 7 [του ν. 1137/1981](#) (Α' 60), άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#)],

στ) προνοιακές παροχές, οικονομικές και εισοδηματικές ενισχύσεις και κοινωνικές υπηρεσίες για την οικονομική στήριξη ενίσχυση ειδικών και ευπαθών ομάδων, ιδίως:

αα) το Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής σε ανασφάλιστους υπερήλικες [ν. 162/1973, άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#), κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Γ3/2435/1987 (Β' 435)],

ββ) την εισοδηματική ενίσχυση Οικογενειών Ορεινών Μειονεκτικών Περιοχών [άρθρο [27 του ν. 3016/2002](#) (Α' 110), άρθρο [22 του ν. 2646/1998](#)],

γγ) την Κάρτα μετακίνησης Πολυτέκνων [άρθρο [10 του ν. 2963/2001](#) (Α' 268), άρθρο [17](#) παρ. 10 [του ν. 3534/2007](#) (Α' 40)],

ζ) το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης [άρθρο [235 του ν. 4389/2016](#) (Α' 94), όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο [22 του ν. 4445/2016](#) (Α' 236)],

η) προγράμματα και δράσεις προνοιακής πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που του ανατίθενται σύμφωνα με το άρθρο [116 του ν. 4488/2017](#) (Α' 137),

ηα) την υπηρεσία «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία»,

ηβ) τη μηνιαία αμοιβή των επαγγελματιών αναδόχων του άρθρου [16 του ν. 4538/2018](#) (Α' 85),

θ) η χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας στους μοναχούς και μοναχές που είναι εγγεγραμμένοι στα μοναχολόγια Ιερών Μονών ή Μητροπόλεων της Ελλάδας, εγκαταβιούν στις Ιερές Μονές ή τα εξαρτήματα αυτών και δεν συνταξιοδοτούνται από Φορέα ημεδαπής, πλην Ο.Π.Ε.Κ.Α., ή αλλοδαπής. Το δικαίωμα αυτό παρέχεται και στους Έλληνες το γένος, κληρικούς και μοναχούς των Πατριαρχείων της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, καθώς και μοναχούς της Ιεράς Μονής Σινά,

ι) κάθε άλλη παροχή που χορηγείται, σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και δεν έχει καταργηθεί μέχρι σήμερα,

ια) με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή με κοινή απόφαση του ανωτέρω και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, μπορεί να ανατίθενται στον Ο.Π.Ε.Κ.Α. η υλοποίηση ή η διαχείριση κάθε άλλου προνοιακού προγράμματος ή οικονομικής ενίσχυσης κοινωνικής πολιτικής.».

2. Στο άρθρο [21 του ν. 4520/2018](#), περί της διάρθρωσης, των επιχειρησιακών στόχων και των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Οικογενειακών Επιδομάτων του Ο.Π.Ε.Κ.Α., επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, διορθώνεται παρόραμα στην περ. ζ) και προστίθεται περ. ι), β) στην περ. β) της παρ. 3 προστίθεται υποπερ. ιστιστ), και το άρθρο 21 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 21

Διεύθυνση Οικογενειακών Επιδομάτων

1. Η Διεύθυνση Οικογενειακών Επιδομάτων διαρθρώνεται στα εξής Τμήματα:

α) Τμήμα χορήγησης οικογενειακών παροχών.

β) Τμήμα χορήγησης παροχών κοινωνικής στήριξης οικογενειών.

γ) Τμήμα ελέγχων και διαχείρισης πληρωμών και μεταβολών.

2. Επιχειρησιακοί στόχοι της Διεύθυνσης Οικογενειακών Επιδομάτων είναι οι εξής:

- α) Η παρακολούθηση, ο συντονισμός και ο έλεγχος του έργου των οργανικών μονάδων που υπάγονται σε αυτή με στόχο την αποτελεσματική και αποδοτική τους λειτουργία, καθώς και η συνεργασία, όπου απαιτείται, με τις άλλες υπηρεσίες του Οργανισμού για θέματα οικογενειακών επιδομάτων,
- β) η εποπτεία για την αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής και η εν γένει διαχείριση όλων των θεμάτων στον τομέα των οικογενειακών επιδομάτων,
- γ) ο συντονισμός των ενεργειών και διαδικασιών και η επίλυση αμφισβητήσεων για όλα τα θέματα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης που ανακύπτουν από την συνδυασμένη εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας με το ενωσιακό συντονιστικό δίκαιο κοινωνικής ασφάλειας και τις Διμερείς Συμβάσεις,
- δ) ο συντονισμός των ενεργειών και των διαδικασιών για την προώθηση της διοικητικής συνεργασίας με άλλες αρχές, φορείς και οργανισμούς του εσωτερικού και χωρών του εξωτερικού,
- ε) η εισήγηση προς τη Διοίκηση για τη σύνταξη οδηγιών και εγκυκλίων, καθώς και η επίλυση αμφισβητήσεων κατά την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας,
- στ) ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων καταβολής της παροχής, καθώς και η παρακολούθηση των σχετικών μεταβολών,
- ζ) η παρακολούθηση της νομοθεσίας, καθώς και της νομολογίας των δικαστηρίων επί θεμάτων οικογενειακών επιδομάτων και η εισήγηση για την τροποποίηση της νομοθεσίας και των σχετικών κανονιστικών διατάξεων,
- η) ο συντονισμός των εργασιών για όλα τα θέματα που ανακύπτουν από τις σχέσεις του Ο.Π.Ε.Κ.Α. με την Ε.Ε. και τους αρμόδιους φορείς των κρατών-μελών, καθώς και για θέματα επαφών και σχέσεων με τους εν λόγω φορείς,
- θ) η ενημέρωση, παρακολούθηση και επικαιροποίηση των δεδομένων, στοιχείων και πληροφοριών του ηλεκτρονικού Μητρώου δικαιούχων,
- ι) η καταβολή της αμοιβής των επαγγελματιών αναδόχων των άρθρων [16](#) και [17 του ν. 4538/2018](#) (Α' 85).

3. Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Οικογενειακών Επιδομάτων κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων της ως εξής:

α) Τμήμα χορήγησης οικογενειακών παροχών.

αα) Η επεξεργασία των αιτήσεων αρμοδιότητας της Κεντρικής Υπηρεσίας και η έκδοση πράξεων για τη χορήγηση, τροποποίηση, ανάκληση, αναστολή, διακοπή, επαναχορήγηση των οικογενειακών παροχών, καθώς και η έκδοση απορριπτικών αποφάσεων,

ββ) η μέριμνα για την κοινοποίηση στους ενδιαφερόμενους των αποφάσεων-πράξεων της υποπερίπτωσης αα', καθώς και η μέριμνα για την εκτέλεσή τους σε συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες,

γγ) η τήρηση σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή των ανωτέρω αποφάσεων-πράξεων,

δδ) η αναζήτηση, ανταλλαγή και διασταύρωση, από και με άλλους φορείς και οργανισμούς του εσωτερικού και του εξωτερικού, με συμβατικό ή ηλεκτρονικό τρόπο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων όλων των στοιχείων, δεδομένων, εγγράφων και πληροφοριών για την προσωπική, εισοδηματική, περιουσιακή και ασφαλιστική κατάσταση των επιδοματούχων και τις τυχόν μεταβολές που έχουν επέλθει, με σκοπό τη διασφάλιση της νομιμότητας και την καταπολέμηση της απάτης και του σφάλματος, για τη συνέχιση καταβολής των παροχών,

εε) η παροχή οδηγιών στα κατά τόπους αρμόδια για τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών όργανα, καθώς και η παρακολούθηση και κατεύθυνσή τους,

στστ) η μέριμνα για τη σύνταξη οδηγιών και εγκυκλίων για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και για την επίλυση αμφισβητήσεων,

ζζ) η διενέργεια, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Επιθεώρησης και Ελέγχου, σχετικών ελέγχων για τη διασφάλιση της νομιμότητας χορήγησης των παροχών,

ηη) η εισήγηση για τα κριτήρια καθορισμού και τα εν γένει χαρακτηριστικά του δείγματος των προληπτικών ή κατασταλτικών ελέγχων,

θθ) η συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες πληροφορικής για την ψηφιοποίηση μηχανοργάνωση, τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη των λειτουργιών και διαδικασιών διαχείρισης των αιτήσεων, απονομής των παροχών,

ιι) η προώθηση της διοικητικής συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, τους φορείς και οργανισμούς κρατών μελών της Ε.Ε., καθώς και χωρών με τις οποίες έχει συναφθεί διμερής σύμβαση και η διαχείριση και η εκτέλεση των διαδικαστικών ενεργειών και πράξεων για την αντιμετώπιση όλων των θεμάτων που μπορεί να ανακύπτουν από τη συνδυασμένη εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας με τις σχετικές διατάξεις του συντονιστικού ενωσιακού δικαίου κοινωνικής ασφάλειας και των Διμερών Συμβάσεων,

ιαια) η διεκπεραίωση των εκκρεμών αιτήσεων και η επιμέλεια της λειτουργίας και των συνεδριάσεων της Επιτροπής Εκδικάσεως Ενστάσεων επί υποθέσεων που αφορούν τα καταργηθέντα από 1.11.2012 οικογενειακά επιδόματα [επίδομα τρίτου παιδιού, ισόβια σύνταξη πολύτεκνης μητέρας και εφάπαξ παροχή δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ] και τα καταργηθέντα από 1.1.2013 οικογενειακά επιδόματα (πολυτεχνικό επίδομα και επίδομα τρίτεκνης οικογένειας), μέχρι την περάτωσή τους,

ιβιβ) η διαβίβαση των ενδικοφανών προσφυγών των αιτούντων, με τους σχετικούς φακέλους, στην αρμόδια Διεύθυνση Ενδικοφανών Προσφυγών,

ιγιγ) η εισήγηση για την υποβολή αίτησης επανεξέτασης αποφάσεων του κατ' άρθρον 40 [του π.δ. 78/1998](#) αρμόδιου Οργάνου εξέτασης ενστάσεων, των οποίων αμφισβητείται η νομιμότητα.

β) Τμήμα χορήγησης παροχών κοινωνικής στήριξης οικογενειών:

αα) Η μέριμνα, η εκτέλεση όλων των διαδικαστικών ενεργειών και η έκδοση των αποφάσεων-πράξεων για τη διαχείριση προνοιακών παροχών και προγραμμάτων για την ενίσχυση της οικογένειας,

ββ) η διαχείριση της εφάπαξ εισοδηματικής ενίσχυσης οικογενειών που κατοικούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, όπως αυτές καθορίζονται από τη σχετική νομοθεσία,

γγ) η επεξεργασία των αιτήσεων αρμοδιότητας της Κεντρικής Υπηρεσίας και η έκδοση πράξεων, χορήγησης, τροποποίησης, ανάκλησης, αναστολής, διακοπής, επαναχορήγησης των παροχών κοινωνικής στήριξης οικογενειών, καθώς και η έκδοση απορριπτικών αποφάσεων,

δδ) η μέριμνα για τη διαδικασία υποβολής των αιτημάτων χορήγησης των παροχών κοινωνικής στήριξης,

εε) η μέριμνα για την ορθή εκτέλεση των προαναφερόμενων αποφάσεων πράξεων, σε συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες, και την κοινοποίησή τους στους ενδιαφερομένους,

στστ) η τήρηση σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή των ανωτέρω αποφάσεων πράξεων,

ζζ) η μέριμνα για τη σύνταξη οδηγιών και εγκυκλίων για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και για την επίλυση αμφισβητήσεων,

ηη) η παροχή οδηγιών στα κατά τόπους αρμόδια για τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών όργανα, καθώς και η παρακολούθηση και κατεύθυνσή τους,

θθ) η εισήγηση για τα κριτήρια καθορισμού και τα εν γένει χαρακτηριστικά του δείγματος των προληπτικών ή κατασταλτικών ελέγχων,

ιι) η διενέργεια, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Επιθεώρησης και Ελέγχου, σχετικών ελέγχων για τη διασφάλιση της νομιμότητας χορήγησης των παροχών,

ιαια) η συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες πληροφορικής για την ψηφιοποίηση μηχανοργάνωση, τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη των λειτουργιών και διαδικασιών διαχείρισης των αιτήσεων, απονομής των παροχών,

ιβιβ) η διαβίβαση των ενδικοφανών προσφυγών των αιτούντων, με τους σχετικούς φακέλους, στην αρμόδια Διεύθυνση Ενδικοφανών Προσφυγών,

ιγιγ) η εισήγηση για την υποβολή αίτησης επανεξέτασης αποφάσεων του κατ' άρθρον 40 [του π.δ. 78/1998](#) αρμόδιου οργάνου, των οποίων αμφισβητείται η νομιμότητα,

ιδιδ) Η υλοποίηση του προγράμματος παροχής υπηρεσιών παρασκευής συσκευασίας και διανομής ζεστών γευμάτων (Σχολικά Γεύματα) σε μαθητές, σύμφωνα με την Δ14/οικ.21446/488/11.4.2018 (Β' 1299) υπουργική απόφαση.

ιειε) Η καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης αναδοχής του άρθρου [12 του ν. 4538/2018](#) (Α' 85).

ισισστ) Η καταβολή της αμοιβής των επαγγελματιών αναδόχων των άρθρων [16](#) και [17 του ν. 4538/2018](#) (Α' 85).

γ) Τμήμα ελέγχων και διαχείρισης πληρωμών και μεταβολών:

αα) Η εκτέλεση των απαραίτητων διαδικαστικών ενεργειών και η έκδοση κάθε αναγκαίας απόφασης πράξης για την πληρωμή των παροχών και την πίστωση των λογαριασμών των δικαιούχων,

ββ) ο έλεγχος και η διαρκής παρακολούθηση και ενημέρωση με τις πάσης φύσεως μεταβολές, του ηλεκτρονικού Μητρώου επιδοματούχων,

γγ) η μέριμνα για την ανάκτηση των επιδομάτων που πιστώθηκαν στους λογαριασμούς των ληπτών, λόγω εσφαλμένης καταχώρισης των στοιχείων δικαιούχου,

δδ) η εισήγηση για την έκδοση καταλογιστικών αποφάσεων πράξεων για αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά και η κοινοποίησή τους στο Τμήμα Εσόδων και Είσπραξης Αχρεωστήτως Καταβληθέντων της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών,

εε) η ανάπτυξη δράσεων για την είσπραξη αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών επιδομάτων σε θανόντες δικαιούχους, από πιστωτικά ιδρύματα και συνδικαιούχους,

στστ) η μέριμνα για την απογραφή των επιδοματούχων,

ζζ) η εκτέλεση και παρακολούθηση συμπηφισμών και παρακρατήσεων ποσών παροχών από κάθε αιτία, σε συνεργασία με κάθε εμπλεκόμενο φορέα,

ηη) η διενέργεια, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Επιθεώρησης και Ελέγχου, σχετικών ελέγχων για τη διασφάλιση της νομιμότητας καταβολής των παροχών,

θθ) η διαβίβαση των ενδικοφανών προσφυγών των αιτούντων, με τους σχετικούς φακέλους, στην αρμόδια Διεύθυνση Ενδικοφανών Προσφυγών,

ιι) η χορήγηση πάσης φύσεως βεβαιώσεων για κάθε νόμιμη χρήση, σχετικών με τις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης,

ιαια) η μέριμνα για τη δημιουργία αρχείου βεβαιώσεων των παροχών του ΟΠΕΚΑ για φορολογική χρήση και η ηλεκτρονική υποβολή αυτών μέσω διαδικτύου, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και αρχές,

ιβιβ) η συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες πληροφορικής για την ψηφιοποίηση μηχανοργάνωση, τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη των λειτουργιών και διαδικασιών για την έκδοση των βεβαιώσεων της Διεύθυνσης,

ιγιγ) η εκτέλεση των διαδικαστικών ενεργειών και η έκδοση όλων των αναγκαίων αποφάσεων-πράξεων για τη διαχείριση των εκκρεμοτήτων που αφορούν τα καταργηθέντα με την υποπαράγραφο ΙΑ2 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου [του ν. 4093/2012](#) οικογενειακά επιδόματα, τόσο για τις υποθέσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας όσο και των Περιφερειακών Διευθύνσεων.».

## **Άρθρο 55**

### **Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου - Τροποποίηση άρθρου [15 ν. 4520/2018](#)**

Στο άρθρο [15 του ν. 4520/2018](#) (Α' 30), περί της διάρθρωσης, των επιχειρησιακών στόχων και των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Επιθεώρησης και Ελέγχου του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) η περ. α) τροποποιείται, ώστε το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου να μετονομαστεί σε Τμήμα Σχεδιασμού και Μεθοδολογίας Εσωτερικού Ελέγχου, και αβ) η περ. β) τροποποιείται, ώστε το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου Δαπανών να μετονομαστεί σε Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, β) στην παρ. 3: βα) οι περ. α) και β) αντικαθίστανται, ββ) στην περ. γ): ι) η υποπερ. αα) τροποποιείται, ώστε να μην αναφέρεται σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Ο.Π.Ε.Κ.Α., ii) η υποπερ. σστ) τροποποιείται, ώστε να αναφέρεται σε φαινόμενα παραβατικότητας, και όχι παραβατικά φαινόμενα, iii) προστίθενται υποπερ. ζζ), ηη), θθ), ιι), ιαια), ιβιβ), ιγιγ), ιδιδ) και ιειε), γ) προστίθενται παρ. 4, 5 και 6, και το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15

Διεύθυνση Επιθεώρησης και Ελέγχου

1. Η Διεύθυνση Επιθεώρησης και Ελέγχου διαρθρώνεται στις παρακάτω οργανικές μονάδες:

- α) Τμήμα Σχεδιασμού και Μεθοδολογίας Εσωτερικού Ελέγχου.
- β) Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου.
- γ) Τμήμα Επιθεώρησης Παροχών.

2. Επιχειρησιακοί στόχοι της Διεύθυνσης Επιθεώρησης και Ελέγχου είναι:

- α) η κατεύθυνση, παρακολούθηση, ο συντονισμός και ο έλεγχος του έργου των οργανικών μονάδων που υπάγονται σε αυτή,
- β) η βελτίωση λειτουργίας των υπηρεσιών του Ο.Π.Ε.Κ.Α. με την υλοποίηση και την αξιολόγηση αποτελεσμάτων εσωτερικών ελέγχων, η άμεση αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς και η εισήγηση για τη λήψη διορθωτικών μέτρων ως προς την τήρηση της νομιμότητας και την καταπολέμηση πρακτικών κακοδιοίκησης,

γ) η μέριμνα για τη διασφάλιση της νομιμότητας των χορηγούμενων από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α. παροχών και υπηρεσιών,

δ) ο σχεδιασμός για την εκπαίδευση και επιμόρφωση των Ελεγκτών, η ανάπτυξη νέων ηλεκτρονικών εφαρμογών υποστήριξης του έργου και η διαρκής προσπάθεια για την βελτίωση μεθόδων και τον εντοπισμό παραβατικών συμπεριφορών,

ε) η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των διενεργηθέντων ελέγχων, η σχετική ενημέρωση του Διοικητή για τα αποτελέσματα αυτών και η υποβολή εισήγησης για τη λήψη διορθωτικών μέτρων για την καταπολέμηση πρακτικών κακοδιοίκησης και φαινομένων διαφθοράς.

3. Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Επιθεώρησης και Ελέγχου κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων της ως εξής:

α) Τμήμα Σχεδιασμού και Μεθοδολογίας Εσωτερικού Ελέγχου

αα) Η ανάπτυξη και διαρκής βελτίωση της μεθοδολογίας και των εργαλείων του εσωτερικού ελέγχου, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

ββ) Η μέριμνα για τη σύνταξη και αναθεώρηση του Κανονισμού Λειτουργίας του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και η υποβολή αυτού προς έγκριση στον Διοικητή του Οργανισμού.

γγ) Η σύνταξη και αναθεώρηση Εγχειριδίου Εσωτερικών Ελέγχων και Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών και η υποβολή τους προς έγκριση στον Διοικητή του Οργανισμού.

δδ) Η κατάρτιση, η παρακολούθηση και η επικαιροποίηση του ετήσιου προγράμματος εσωτερικών ελέγχων και συμβουλευτικών έργων, στο πλαίσιο των στρατηγικών και επιχειρησιακών προτεραιοτήτων του Ο.Π.Ε.Κ.Α..

εε) Η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στον Διοικητή, για την εφαρμογή ολοκληρωμένης πολιτικής διαχείρισης των κινδύνων που απειλούν την επίτευξη των στόχων του Οργανισμού.

στστ) Η συγκέντρωση και η επεξεργασία δεδομένων και στατιστικών στοιχείων που αφορούν στον εσωτερικό έλεγχο.

ζζ) Η παρακολούθηση της νομοθεσίας, των διεθνών προτύπων και των πορισμάτων διεθνών οργανισμών ή άλλων φορέων, για θέματα σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο, καθώς και η διατύπωση προτάσεων για αντιμετώπιση των τάσεων παραβατικότητας.

ηη) Η εισήγηση προς τον Διοικητή του Οργανισμού για την έκδοση εγκυκλίων και οδηγιών για θέματα εσωτερικού ελέγχου.

θθ) Η συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες για την ανάπτυξη νέων ηλεκτρονικών εφαρμογών υποστήριξης του εσωτερικού ελέγχου και η διαχείρισή τους για την κάλυψη των αναγκών του Τμήματος, καθώς και του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

ιι) Η μέριμνα για την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των Εσωτερικών Ελεγκτών, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, καθώς και η διερεύνηση και υποβολή εισηγήσεων για την ανάπτυξη των σχετικών γνώσεων και δεξιοτήτων τους.

ιαια) Η παρακολούθηση των στόχων/δράσεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου του Ο.Π.Ε.Κ.Α., κατά το μέρος που αφορούν στον εσωτερικό έλεγχο, με βάση σχετικούς δείκτες προόδου και η σύνταξη ενδιάμεσων αναφορών προόδου.

ιβιβ) Η μέριμνα για την κατάρτιση ετήσιας έκθεσης, συνοδευόμενης από γνώμη προς τον Διοικητή του Οργανισμού.

ιγιγ) Η μέριμνα για την κατάρτιση, τήρηση και εφαρμογή του Προγράμματος Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας του Τμήματος Σχεδιασμού και Μεθοδολογίας Εσωτερικού Ελέγχου και του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

ιδιδ) Η αποστολή της ετήσιας έκθεσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας και στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών.

β) Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου

αα) Η εισήγηση προς τον Διοικητή του Οργανισμού για τη συγκρότηση κλιμακίων ελεγκτών για τη διενέργεια εσωτερικών ελέγχων.

ββ) Η διενέργεια τακτικών και έκτακτων ελέγχων στις υπηρεσίες και τα όργανα του Ο.Π.Ε.Κ.Α., οι οποίοι αφορούν τόσο στον τρόπο λειτουργίας τους όσο και στη συμφωνία των ενεργειών τους με την κείμενη νομοθεσία.

γγ) Η σύνταξη εκθέσεων προς τον Διοικητή του Οργανισμού σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων, καθώς και η διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων διόρθωσης και αντιμετώπισης τυχόν δυσλειτουργιών, πρακτικών κακοδιοίκησης και παραβατικών φαινομένων.

δδ) Ο έλεγχος επάρκειας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (Internal Control System) και η εισήγηση σχετικών βελτιωτικών προτάσεων.

εε) Ο έλεγχος της επάρκειας του συστήματος διαχείρισης των κινδύνων που απειλούν τις πολιτικές και τα προγράμματά του.

στστ) Η διενέργεια εσωτερικών ελέγχων.

ζζ) Η παρακολούθηση και αξιολόγηση των διορθωτικών ή βελτιωτικών ενεργειών που πραγματοποιούνται από τις υπηρεσίες του Ο.Π.Ε.Κ.Α. σε συμμόρφωση προς τις προτάσεις του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, μέχρι την οριστική υλοποίησή τους.

ηη) Η αξιολόγηση της λειτουργίας, των δραστηριοτήτων και των προγραμμάτων του φορέα βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

θθ) Ο έλεγχος της ορθής, αποτελεσματικής και ασφαλούς διαχείρισης και χρήσης των πληροφοριακών συστημάτων, εφαρμογών, διαλειτουργικότητας/διασύνδεσης με άλλα συστήματα (εσωτερικά και εξωτερικά) και ανταλλαγής αρχείων και στοιχείων μεταξύ τους με επαρκείς δικλίδες ασφαλείας.

ιι) Η παροχή προς τον Διοικητή του Οργανισμού συμβουλών επί του συνόλου των υπηρεσιών του Ο.Π.Ε.Κ.Α., των λειτουργιών, των συλλογικών οργάνων αυτού, των διαδικασιών του, των εκτελούμενων έργων, καθώς και των πληροφοριακών του συστημάτων, στο πλαίσιο παροχής συμβουλευτικών έργων.

ιαια) Ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής των διαδικασιών εκτέλεσης του προϋπολογισμού, σύνταξης και αποστολής στο Υπουργείο Οικονομικών των δημοσιονομικών και λοιπών αναφορών, καθώς και της διενέργειας των δαπανών και διαχείρισης της περιουσίας του Ο.Π.Ε.Κ.Α. για τον εντοπισμό φαινομένων κακοδιοίκησης, κακοδιαχείρισης, κατάχρησης, σπατάλης ή απάτης, καθώς και εάν ο φορέας αναπτύσσει κατάλληλες δικλίδες για την αποτροπή τους στο μέλλον.

ιβιβ) Ο έλεγχος και η αξιολόγηση των διαδικασιών κατάρτισης των οικονομικών και λοιπών αναφορών του Οργανισμού.

ιγγ) Η γνωστοποίηση αμελλητί στις αρμόδιες υπηρεσίες και στον πειθαρχικό προϊστάμενο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, περιστατικών που χρήζουν ποινικής και πειθαρχικής έρευνας.



ιδιδ) Η μέριμνα για την έκδοση εντολών για τη διενέργεια προγραμματισμένων και έκτακτων εσωτερικών ελέγχων.

ιιε) Ο έλεγχος εφαρμογής των κανόνων δικαίου, ο έλεγχος της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών (INTOSAI 3.4, INTOSAI 1.0.39 Ευρωπαϊκή κατευθυντήρια γραμμή εφαρμογής αριθ. 52), όπως και του εσωτερικού κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας του Οργανισμού.

γ) Τμήμα Επιθεώρησης Παροχών

αα) Η διενέργεια επιτόπιων τακτικών ή έκτακτων ελέγχων για τη διασφάλιση της νομιμότητας λήψης των παροχών του Οργανισμού.

ββ) Η διενέργεια τακτικών ή έκτακτων ελέγχων αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας και την τήρηση της αρχής της νομιμότητας κατά την εκτέλεση εργασιών, οι οποίες ανατίθενται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, σε πρόσωπα που συμβάλλονται ή συνεργάζονται με τον Οργανισμό και δεν έχουν την ιδιότητα του υπαλλήλου του.

γγ) Η μέριμνα για την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των Επιθεωρητών, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης, καθώς και η διερεύνηση και η πρόταση τρόπων ανάπτυξης των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους.

δδ) Η μέριμνα για τη διαμόρφωση και τη διαρκή βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου που αφορά την Επιθεώρηση.

εε) Η εισήγηση για τη συγκρότηση εσωτερικών ή/και μικτών κλιμακίων ελέγχου με άλλους ελεγκτικούς φορείς.

στστ) Η σύνταξη εκθέσεων αναφορών προς τον Διοικητή του Οργανισμού σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων, καθώς και η διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων διόρθωσης και αντιμετώπισης τυχόν δυσλειτουργιών και φαινομένων παραβατικότητας.

ζζ) Η οργάνωση της λειτουργίας της επιθεώρησης και η συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες για την ανάπτυξη νέων ηλεκτρονικών εφαρμογών υποστήριξης των επιθεωρήσεων.

ηη) Η σύνταξη και αναθεώρηση του Εγχειριδίου Επιθεωρήσεων/Ελέγχων Παροχών, το οποίο εγκρίνεται από τον Διοικητή του Οργανισμού, και του Κανονισμού Λειτουργίας του Τμήματος Επιθεώρησης Παροχών.

θθ) Η μέριμνα για την κατάρτιση Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών, λαμβανομένων υπόψη των στρατηγικών και επιχειρησιακών προτεραιοτήτων του Οργανισμού.

ιι) Η αποστολή των εκθέσεων, αποτελεσμάτων και πορισμάτων στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

ιαια) Η υποβολή γνώμης προς τον Διοικητή του Οργανισμού για την επιβολή δημοσιονομικών διορθώσεων, αν εντοπισθούν μεμονωμένες ή συστηματικές παρατυπίες σε υπηρεσίες του Οργανισμού.

ιβιβ) Η διενέργεια τακτικού ελέγχου των παγίων προκαταβολών του Οργανισμού.

ιγιγ) Η διενέργεια οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου των δημόσιων υπολόγων και δημόσιων διαχειρίσεων που υπάγονται στον Οργανισμό.

ιδιδ) Η έρευνα της ύπαρξης αντικειμενικής αδυναμίας απόδοσης λογαριασμού χρηματικού εντάλματος προπληρωμής.

ιιε) Η εισήγηση για την επιβολή καταλογισμών και κυρώσεων.

4. Η Διεύθυνση Επιθεώρησης και Ελέγχου υπάγεται απευθείας στον Διοικητή του Οργανισμού. Η Διεύθυνση Επιθεώρησης και Ελέγχου αποτελεί τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου [9 του ν. 4795/2021](#) (Α' 62) του Οργανισμού και η λειτουργία της είναι ανεξάρτητη.

5. Οι επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι για τη διασφάλιση της νομιμότητας λήψης των παροχών του Οργανισμού γίνονται από Επιθεωρητές του Οργανισμού, οι οποίοι εγγράφονται στο Μητρώο Επιθεωρητών που τηρείται στη Διεύθυνση Επιθεώρησης και Ελέγχου. Μέχρι τη λειτουργία του Μητρώου, οι επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι διενεργούνται από υπαλλήλους που έχουν λάβει σχετική εντολή από τον Διοικητή του Ο.Π.Ε.Κ.Α..

6. Επιθεωρητές του Ο.Π.Ε.Κ.Α. που εξετάζονται ή διώκονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις που ανάγονται αποκλειστικά στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους, με εξαίρεση τις πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες στρέφονται κατά του Ο.Π.Ε.Κ.Α., μπορούν να ζητήσουν από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α. τη δικαστική υπεράσπιση και νομική υποστήριξη τους. Στην περίπτωση αυτή, η δικαστική υπεράσπιση και νομική υποστήριξη τους ανατίθεται σε έμμισθο δικηγόρο του Ο.Π.Ε.Κ.Α.. Οι επιθεωρητές του Ο.Π.Ε.Κ.Α. μπορούν, αν το επιλέξουν, να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες άλλου δικηγόρου της επιλογής τους. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Α. καλύπτει τη σχετική δαπάνη, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή παρεχόμενης υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες αμοιβών του Κώδικα περί Δικηγόρων ([ν. 4194/2013](#), Α' 208). Ο επιθεωρητής του Ο.Π.Ε.Κ.Α., ο οποίος καταδικάζεται αμετακλήτως, είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει στον Ο.Π.Ε.Κ.Α. το σύνολο της δαπάνης που ο φορέας έχει καταβάλει για τη δικαστική υπεράσπισή του.»

## **Άρθρο 56**

### **Πιστοποίηση και επιχορήγηση φορέων κοινωνικής φροντίδας - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου [5 ν. 2646/1998](#)**

Στην παρ. 6 του άρθρου [5 του ν. 2646/1998](#) (Α' 236), περί των μητρώων φορέων ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε αα) να μην αναφέρεται σε επιχορηγήσεις και κάθε είδους παροχές από τους φορείς του δημόσιου τομέα, την περιφέρεια και την τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού αλλά από τους φορείς του δημόσιου τομέα με παραπομπή στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου [14 του ν. 4270/2014](#) (Α' 143), και αβ) να αναφέρεται σε ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που διαθέτουν σε ισχύ ειδική πιστοποίηση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας ή έχουν αιτηθεί εμπροθέσμως την ανανέωση της πιστοποίησης αυτής, και όχι μόνο σε φορείς που έχουν αναγνωρισθεί ως ειδικώς πιστοποιημένοι φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας, β) το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο καταργούνται, γ) προστίθεται νέο, δεύτερο, εδάφιο, και η παρ. 6 του άρθρου 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Επιχορηγήσεις και κάθε είδους παροχές από τους φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου [14 του ν. 4270/2014](#) (Α' 143), μπορεί να παρέχονται μόνο στους ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που διαθέτουν σε ισχύ ειδική πιστοποίηση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας ή έχουν αιτηθεί εμπροθέσμως την ανανέωση της πιστοποίησής αυτής, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 3. Αν η αίτηση για την ανανέωση της ειδικής πιστοποίησης απορριφθεί, η απόφαση επιχορήγησης του

φορέα ανακαλείται από την ημερομηνία έκδοσής της και κάθε καταβολή που έγινε σε εφαρμογή της θεωρείται αχρεώστητη.».

## **Άρθρο 57**

### **Αρμοδιότητα για διακοπή λειτουργίας δομών κοινωνικής φροντίδας λόγω έκτακτων περιπτώσεων και χρηματοδότηση σε περίπτωση επιβεβλημένης διακοπής λειτουργίας - Τροποποίηση άρθρου [75 ν. 3463/2006](#) και άρθρου [186 ν. 3852/2020](#)**

1. α) Η υποπερ. 27 της περ. στ) της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ([ν. 3463/2006](#), Α' 114), περί των αρμοδιοτήτων των Δήμων, καταργείται.

β) Στην περ. ζ) της παρ. Ι του άρθρου [75 του ν. 3463/2006](#) προστίθεται υποπερ. 4, ως εξής:

«4. Η διακοπή λειτουργίας σχολείων και ανοιχτών δομών κοινωνικής φροντίδας, λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου, με την επιφύλαξη του άρθρου [4 του π.δ. 79/2017](#) (Α' 109), περί διακοπής μαθημάτων λόγω έκτακτων αναγκών στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία.».

2. α) Η υποπερ. 5 της περ. Η της παρ. ΙΙ του άρθρου [186 του ν. 3852/2010](#) (Α' 87), περί των αρμοδιοτήτων των Περιφερειών, καταργείται.

β) Η υποπερ. 5 της περ. Θ της παρ. ΙΙ του άρθρου [186 του ν. 3852/2010](#) τροποποιείται, με την προσθήκη της φράσης «και η διακοπή λειτουργίας σχολείων και ανοιχτών δομών κοινωνικής φροντίδας, λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, στη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας», και διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Η έκδοση αποφάσεων κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, προκειμένου για τοπικές καταστροφές μικρής έντασης, ύστερα από εξουσιοδότηση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας σύμφωνα με το άρθρο [8 του ν. 3013/2002](#) και η διακοπή λειτουργίας σχολείων και ανοιχτών δομών κοινωνικής φροντίδας, λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, στη χωρική αρμοδιότητα της περιφέρειας.».

3. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας που χρηματοδοτούνται από τους Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης ή μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, δύναται να λαμβάνουν πλήρη ή μειωμένη χρηματοδότηση για τα χρονικά διαστήματα που, χωρίς υπαιτιότητά τους, επιβλήθηκε η λειτουργία τους με μειωμένη δυναμικότητα ή η διακοπή της λειτουργίας τους με απόφαση του οικείου Δήμου ή Περιφέρειας ή δυνάμει διάταξης νόμου ή κανονιστικής πράξης για την προστασία της δημόσιας υγείας ή για άλλους λόγους δημοσίου συμφέροντος.

(Βλ. Και άρθρο 82 του παρόντος νόμου ([ν. 4997/22](#)) (Εξουσιοδοτικές διατάξεις))

## **Άρθρο 58**

### **Ατομικό σχέδιο οικογενειακής αποκατάστασης και επαγγελματική αναδοχή -Τροποποίηση άρθρων [5, 14, 16, 24](#) και [26 ν. 4538/2018](#)**

1. Στην παρ. 7 του άρθρου [5 του ν. 4538/2018](#) (Α' 85), περί του Ατομικού Σχεδίου Οικογενειακής Αποκατάστασης (Α.Σ.Ο.Α.) που συντάσσεται για κάθε ανήλικο εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε: αα) η σύνταξη και

καταχώριση του Α.Σ.Ο.Α. να διενεργείται από τον φορέα που έχει τον ανήλικο υπό την προστασία του, και όχι από την κατά περίπτωση αρμόδια για την εγγραφή του Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, αβ) η προθεσμία για τη σύνταξη και καταχώριση του Α.Σ.Ο.Α. να εκκινεί από την ανάληψη της φροντίδας, και όχι από την τοποθέτηση του ανηλίκου σε Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, και αγ) να αναφέρεται στο βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου, και όχι του παιδιού, β) το δεύτερο εδάφιο καταργείται, και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Για κάθε ανήλικο εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων συντάσσεται και καταχωρείται στο Ειδικό Μητρώο Ανηλίκων από τον φορέα που έχει τον ανήλικο υπό την προστασία του Ατομικό Σχέδιο Οικογενειακής Αποκατάστασης (Α.Σ.Ο.Α.), εντός ενενήντα (90) ημερών από την ανάληψη της φροντίδας του, το οποίο περιλαμβάνει αιτιολογημένη πρόταση αποκατάστασής του, λαμβάνοντας υπόψη τις εξατομικευμένες ανάγκες και το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου. Το Α.Σ.Ο.Α. επικαιροποιείται κάθε φορά που υπάρχουν ουσιαστικές μεταβολές στην κατάσταση του ανηλίκου ή το αργότερο μετά την παρέλευση έτους από την τελευταία του υποβολή.».

2. Στο άρθρο [14 του ν. 4538/2018](#), περί των προγραμμάτων επιμόρφωσης των υποψήφιων αναδόχων γονέων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1 προστίθεται τρίτο εδάφιο, β) στην παρ. 2 το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται, ως προς το αντικείμενο της εξουσιοδότησης, και το άρθρο 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 14

Προγράμματα επιμόρφωσης υποψήφιων αναδόχων γονέων

1. Οι φορείς εποπτείας υποχρεούνται στη διενέργεια, αυτοτελώς ή από κοινού με άλλους επιστημονικούς φορείς, των προγραμμάτων επιμόρφωσης υποψήφιων αναδόχων γονέων. Οι ανωτέρω φορείς μπορούν, επίσης, να οργανώνουν και να εκτελούν προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των αναδόχων γονέων στους οποίους έχει ήδη τοποθετηθεί ανήλικος, σύμφωνα με τον παρόντα. Η δαπάνη υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων από τον οποίο μεταφέρονται οι αναγκαίες πιστώσεις στους φορείς εποπτείας.

2. Η εκπαίδευση γίνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες που ορίζει ο φορέας, ιδίως, νομικούς, ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζονται το ύψος της αποζημίωσης των εκπαιδευτών, τα απαιτούμενα προσόντα τους, η διαδικασία μεταφοράς των πιστώσεων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

3. Μετά το πέρας των προγραμμάτων επιμόρφωσης εκδίδεται βεβαίωση παρακολούθησης αυτών από τον φορέα, για να ολοκληρωθεί η εγγραφή στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Αναδόχων Γονέων της παρ. 1 του άρθρου 6. Από την υποχρέωση παρακολούθησης των προγραμμάτων επιμόρφωσης και έκδοσης της σχετικής βεβαίωσης εξαιρούνται οι υποψήφιοι για αναδοχή τέκνου συζύγου ή ετέρου μέρους συμφώνου συμβίωσης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Αν.Υ., ορίζεται το περιεχόμενο των προγραμμάτων επιμόρφωσης, η χρονική διάρκεια, ο τόπος και τρόπος διεξαγωγής τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.».

3. Στο άρθρο [16 του ν. 4538/2018](#), περί της επαγγελματικής αναδοχής, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2 επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: βα) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ως

προς τα εξουσιοδοτούμενα όργανα και ως προς το αντικείμενο της εξουσιοδότησης, ββ) προστίθεται νέο, δεύτερο, εδάφιο, και το άρθρο 16 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 16

Επαγγελματική αναδοχή

1. Ανήλικος με σωματική ή ψυχική αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης της νοητικής και αναπτυξιακής, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων του άρθρου 5, δύναται, με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του, να τοποθετείται σε επαγγελματία ανάδοχο, ύστερα από αξιολόγηση της καταλληλότητάς του. Οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος ή ο φορέας που έχει την επιμέλεια του ανηλίκου καταρτίζει εγγράφως σχετική σύμβαση με τον επαγγελματία ανάδοχο. Ο επαγγελματίας ανάδοχος αμείβεται μηνιαίως για τις υπηρεσίες που προσφέρει προς τον ανήλικο, οι οποίες υπάγονται στην περ. θ) της παρ. 1 του άρθρου 22 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας ([v. 2859/2000](#), Α' 248). Ο επαγγελματίας ανάδοχος ασφαλιζεται καταβάλλοντας εισφορές μη-μισθωτού (πρώην Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών) στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης σύμφωνα με τα άρθρα [39](#) και [41 του v. 4387/2016](#) (Α' 85), για όσο χρονικό διάστημα λαμβάνει την ανωτέρω αμοιβή.

Σε επαγγελματίες αναδόχους μπορεί να τοποθετούνται και ανήλικοι χωρίς αναπηρία, εφόσον διαπιστώνεται αιτιολογημένα από τον φορέα που τους έχει υπό την προστασία του ότι καθίσταται αδύνατη με άλλον τρόπο η οικογενειακή αποκατάστασή τους ή η φιλοξενία τους σε άλλο πλαίσιο εναλλακτικής φροντίδας. Ο υποψήφιος επαγγελματίας ανάδοχος παρακολουθεί το βασικό πρόγραμμα εκπαίδευσης των υποψηφίων αναδόχων γονέων του άρθρου 14, καθώς και ειδικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης που διοργανώνει ο αρμόδιος φορέας εποπτείας αυτοτελώς ή από κοινού με άλλους επιστημονικούς φορείς. Η δαπάνη υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων από τον οποίο μεταφέρονται οι αναγκαίες πιστώσεις στους φορείς εποπτείας.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Αν.Υ., ρυθμίζονται τα σχετικά με τη σύσταση και τήρηση ειδικού μητρώου επαγγελματιών αναδόχων, τη μηνιαία αμοιβή, τυχόν απαλλαγή των προσώπων αυτών από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων και στοιχείων και της συγκεκριμένης δραστηριότητας από τη δημιουργία Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (ΚΑΔ), τα θέματα ασφάλισης, τα ειδικά προγράμματα εκπαίδευσής τους, τη διαδικασία μεταφοράς των πιστώσεων για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων, το εύρος και την έκταση της εποπτείας, τις προϋποθέσεις της επιλεξιμότητας των ωφελούμενων, το ειδικότερο περιεχόμενο του Ατομικού Σχεδίου Οικογενειακής Αποκατάστασης του ανηλίκου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις και κάθε άλλο ειδικό θέμα, τεχνικό ή λεπτομερειακό, για την τοποθέτηση ανηλίκων χωρίς αναπηρία σε επαγγελματική αναδοχή.».

4. Στο άρθρο [24 του v. 4538/2018](#), περί των προγραμμάτων επιμόρφωσης υποψηφίων θετών γονέων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να αναφέρεται σε τοποθέτηση του ανηλίκου σε θετούς γονείς, σύμφωνα με τον [v. 4538/2018](#) και όχι σύμφωνα με το άρθρο 24 αυτού, και αβ) προστίθεται τρίτο εδάφιο, β) στην παρ. 2 το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται, και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 24

## Προγράμματα επιμόρφωσης υποψήφιων θετών γονέων

1. Οι αναφερόμενες στο άρθρο 22 αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες υποχρεούνται στη διενέργεια, αυτοτελώς ή από κοινού με άλλους επιστημονικούς φορείς, των προγραμμάτων επιμόρφωσης υποψήφιων θετών γονέων. Οι ανωτέρω υπηρεσίες μπορούν επίσης, να οργανώνουν και να εκτελούν προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των θετών γονέων στους οποίους έχει ήδη τοποθετηθεί ανήλικος, σύμφωνα με τον παρόντα. Η δαπάνη υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, από τον οποίο μεταφέρονται οι αναγκαίες πιστώσεις στις αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες του άρθρου 22.
2. Η εκπαίδευση γίνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες που ορίζει η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, ιδίως νομικούς, ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης των εκπαιδευτών, τα απαιτούμενα προσόντα τους, η διαδικασία μεταφοράς των πιστώσεων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.
3. Μετά το πέρας των προγραμμάτων επιμόρφωσης, οι υποψήφιοι θετοί γονείς που συμμετείχαν σε αυτά, λαμβάνουν βεβαίωση παρακολούθησης από το φορέα για να εγγραφούν στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Θετών Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 20. Από την υποχρέωση παρακολούθησης των προγραμμάτων επιμόρφωσης και την έκδοση της σχετικής βεβαίωσης εξαιρούνται οι υποψήφιοι για υιοθεσία τέκνου συζύγου.
4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ύστερα από πρόταση του Ε.Σ.Αν.Υ., ορίζεται το περιεχόμενο των προγραμμάτων επιμόρφωσης, η χρονική διάρκεια, ο τρόπος διεξαγωγής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.».
5. Στο άρθρο [26 του ν. 4538/2018](#), στο οποίο περιέχονται ρυθμίσεις για τις κοινωνικές υπηρεσίες, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 τροποποιείται, ώστε ο πραγματογνώμονας κοινωνικός λειτουργός να είναι εκπαιδευμένος και σε θέματα υιοθεσίας, β) στην παρ. 2 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 26 διαμορφώνεται ως εξής:

### «Άρθρο 26

#### Ρυθμίσεις για τις κοινωνικές υπηρεσίες

1. Κοινωνική υπηρεσία που είναι αρμόδια για τη διενέργεια έρευνας σύμφωνα με το παρόν και τα άρθρα [1533](#) παρ. 2, 1557, 1600, 1645, 1665 Α.Κ. και αδυνατεί να τη διεξαγάγει, δηλώνει αιτιολογημένα την αδυναμία της στη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Στην περίπτωση αυτή, με απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ανατίθεται η διεξαγωγή της έρευνας σε άλλη κοινωνική υπηρεσία των φορέων που αναφέρονται στα άρθρα 13 και 22 του τόπου της κατοικίας ή της συνήθους διαμονής των αιτούντων ή, εφόσον αυτό δεν καθίσταται δυνατό, σε πραγματογνώμονα κοινωνικό λειτουργό, εκπαιδευμένο σε θέματα αναδοχής και υιοθεσίας από τους φορείς εποπτείας του άρθρου 13 του παρόντος και εγγεγραμμένο σε ειδικό κατάλογο πιστοποιημένων κοινωνικών λειτουργών που τηρεί ο Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.) για τον σκοπό αυτόν. Ο οριζόμενος κοινωνικός λειτουργός οφείλει να συνεργάζεται με τον αρμόδιο φορέα όπου είχε υποβληθεί αρχικώς το αίτημα προκειμένου να ολοκληρώσει μέσα στο χρονικό διάστημα που προβλέπεται στα άρθρα 10 και 11 την κοινωνική έκθεση και να την υποβάλλει στην κοινωνική του υπηρεσία, ο προϊστάμενος της οποίας εκδίδει ακολούθως βεβαίωση ολοκλήρωσης της κοινωνικής έρευνας.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ύστερα από πρόταση του Σ.Κ.Λ.Ε., ορίζονται οι λεπτομέρειες για τη διαδικασία εγγραφής στον ειδικό κατάλογο πιστοποιημένων κοινωνικών λειτουργών, ο τρόπος και το ύψος της αμοιβής των ιδιωτών πραγματογνωμόνων κοινωνικών λειτουργών και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος. Με την ίδια ή όμοια απόφαση καθορίζονται τα απαιτούμενα προσόντα των εκπαιδευτών των πραγματογνωμόνων κοινωνικών λειτουργών του πρώτου εδαφίου, το ύψος της αποζημίωσής τους, η διαδικασία μεταφοράς των απαιτούμενων πιστώσεων από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εκπαίδευση των ανωτέρω κοινωνικών λειτουργών σε θέματα αναδοχής και υιοθεσίας από τους φορείς εποπτείας του άρθρου 13, καθώς και την καταβολή της αποζημίωσης των εκπαιδευτών τους.

3. Αν μετά το χρονικό διάστημα που ορίζεται με τον παρόντα δεν έχει ολοκληρωθεί η κοινωνική έρευνα από υπαιτιότητα της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, οι ενδιαφερόμενοι έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από τη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ενεργήσει σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1.».

## **Άρθρο 59**

### **Χρηματοδότηση φορέων παροχής προστασίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων με αναπηρία - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου [61 ν. 4921/2022](#)**

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου [61 του ν. 4921/2022](#) (Α' 75), περί της χρηματοδότησης φορέων/δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων με αναπηρία, τροποποιείται, ώστε στο πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης να προστεθούν οι φορείς του άρθρου 1 της υπ' αρ. 54128/23.7.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Επικρατείας (Β' 3360), και η παρ. 9 του άρθρου 61 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Για τους μήνες Ιανουάριο έως και Απρίλιο 2022, η χρηματοδότηση των φορέων/δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων με αναπηρία του άρθρου 1 της υπ' αρ. 78812/14.7.2021 κοινής υπουργικής απόφασης και του άρθρου 1 της υπ' αρ. 54128/23.7.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Επικρατείας (Β' 3360) εκτελείται κανονικά για το σύνολο των ενεργοποιημένων αξιών τοποθέτησης, ανεξαρτήτως της μείωσης της προσέλευσής τους είτε λόγω λήψης εκ μέρους της δημόσιας αρχής μέτρων υγειονομικής προστασίας του πληθυσμού για την καταπολέμηση ή τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 είτε λόγω αδυναμίας συμμετοχής των βρεφών και των παιδιών στο πρόγραμμα για λόγους προστασίας από τον κορωνοϊό COVID-19. Από τη δυνατότητα αυτή εξαιρούνται οι περιπτώσεις δήλωσης διακοπής συμμετοχής και λήψης των υπηρεσιών, καθώς και ως προς την κατηγορία Κ.Δ.ΑΠ. Α.με.Α.. Οι περιπτώσεις παιδιών ή ατόμων με αναπηρία, για τα οποία δεν έχει τηρηθεί καθόλου η υποχρέωση της περ. 1β του άρθρου [206 του ν. 4820/2021](#) ή δεν έχει ολοκληρωθεί ο προβλεπόμενος κύκλος εμβολιασμού τους. Προϋπόθεση για την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων είναι η λειτουργία των φορέων/δομών με το προσωπικό που αναλογεί στις ενεργές αξίες τοποθέτησης («vouchers») για τις υπηρεσίες που προβλέπονται από την απόφαση του πρώτου εδαφίου.».

## Άρθρο 60

### **Διαπίστωση αναπηρίας και ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών -Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 8 άρθρου 4 και παρ. 5 άρθρου 5 ν. 3699/2008**

1. Στις παρ. 1, 2 και 8 του άρθρου 4 του ν. 3699/2008 (Α' 199), περί των διαγνωστικών, αξιολογικών και υποστηρικτικών φορέων για τη διαπίστωση της αναπηρίας και των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε το Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής να περιληφθεί στους φορείς που διερευνούν και διαπιστώνουν την αναπηρία και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, αβ) το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να εναρμονιστεί προς την τροποποίηση του πρώτου εδαφίου, β) στην παρ. 2 η περ. α) τροποποιείται, ώστε με κοινή απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού να καθορίζονται τα κριτήρια, η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για την αναγνώριση από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων των διαγνώσεων γνωματεύσεων και του Παιδικού Αναπτυξιακού Κέντρου «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής, γ) στην παρ. 8 το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να έχουν μόνιμη ισχύ, αν δεν ορίζεται άλλως, οι αξιολογικές εκθέσεις και του Παιδικού Αναπτυξιακού Κέντρου «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής, και το άρθρο 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 4

Διαγνωστικοί, αξιολογικοί και υποστηρικτικοί φορείς

1. Η αναπηρία και οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών διερευνώνται και διαπιστώνονται από τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Πιστοποίησης Αναπηρίας της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 4058/2012 (Α' 63), τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.), τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων (Κο.Κ.ε.Ψ.Υ.Π.Ε.), τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας και το Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής. Τα ΚΕ.Π.Α., οι Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Πιστοποίησης Αναπηρίας, τα Κο.Κ.ε.Ψ.Υ.Π.Ε., τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας και το Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής δεν έχουν αρμοδιότητα, για τα ζητήματα για τα οποία επιφυλάσσεται αποκλειστική αρμοδιότητα στα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ..

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, καθορίζονται: α) τα κριτήρια, η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για την αναγνώριση από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων των διαγνώσεων γνωματεύσεων των Κο.Κ.ε.Ψ.Υ.Π.Ε., των Κέντρων Ψυχικής Υγείας και του Παιδικού Αναπτυξιακού Κέντρου «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής και β) ο τρόπος και η διαδικασία διασύνδεσης των ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. με τα Κο.Κ.ε.Ψ.Υ.Π.Ε., τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας και τις υπηρεσίες των δημόσιων νοσοκομείων.

3. Τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. δύνανται να αξιολογούν μαθητές που φοιτούν μέχρι και την Γ' τάξη Λυκείου όλων των τύπων και έως το δέκατο όγδοο (18) έτος της ηλικίας τους. Άτομα άνω των δεκαοκτώ (18) ετών, που έχουν μέχρι την ηλικία αυτήν αξιολογηθεί από ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. ως άτομα με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. για την έκδοση αξιολογικών εκθέσεων που αφορούν στη φοίτηση σε εκπαιδευτικές δομές, εφόσον δεν έχουν υπερβεί το τριακοστό (30ό) έτος της ηλικίας τους. Τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.



δύνανται να αξιολογούν Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες μαθητών που φοιτούν μέχρι και την Α΄ τάξη Λυκείου όλων των τύπων, οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους.

4. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από διεπιστημονική ομάδα, που απαρτίζεται από έναν (1) εκπαιδευτικό Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Ε.Α.Ε.) Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των κλάδων ΠΕ02 Φιλολόγων ή ΠΕ03 Μαθηματικών ή ΠΕ04 Φυσικών Επιστημών, έναν (1) Ψυχολόγο ΠΕ23 και έναν (1) Κοινωνικό Λειτουργό ΠΕ30.

Στη διεπιστημονική ομάδα καλούνται και μέλη οποιουδήποτε κλάδου του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), καθώς και εκπαιδευτικοί Ε.Α.Ε., κατά περίπτωση, η συνδρομή των οποίων κρίνεται απαραίτητη για την έκδοση της σχετικής αξιολογικής έκθεσης, οι οποίοι υπηρετούν στο οικείο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. ή σε άλλο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου συμμετέχουν ως μέλη της διεπιστημονικής ομάδας και συνυπογράφουν τη σχετική αξιολογική έκθεση. Τα μέλη του Ε.Ε.Π. και οι εκπαιδευτικοί Ε.Α.Ε. που υπηρετούν σε άλλο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. διατίθενται μερικώς προς τον σκοπό αυτόν με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Προϊσταμένου του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.. Η εισήγηση του Προϊσταμένου του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο, εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της διεπιστημονικής ομάδας του κέντρου.

5. Μετά από το τέλος της αξιολόγησης η διεπιστημονική ομάδα συντάσσει αξιολογική έκθεση. Στην έκθεση προσδιορίζονται και περιγράφονται το είδος των εκπαιδευτικών αναγκών ή των μαθησιακών ή ψυχοκοινωνικού τύπου δυσκολιών του μαθητή, οι κλίσεις και τα ενδιαφέροντά του, καθώς και οι πιθανοί φραγμοί στη μάθηση που προκύπτουν από το σχολικό περιβάλλον. Στην αξιολογική έκθεση προσδιορίζονται, επιπλέον, το κατάλληλο εκπαιδευτικό πλαίσιο ένταξης και φοίτησης, η αλλαγή σχολικού πλαισίου, όποτε κρίνεται σκόπιμη, η αναγκαία ψυχοπαιδαγωγική και διδακτική υποστήριξη, καθώς και τα απαραίτητα τεχνικά βοηθήματα και εκπαιδευτικά υλικά που διευκολύνουν την εκπαίδευση και την επικοινωνία του μαθητή. Η αξιολογική έκθεση συνοδεύεται από πλαίσιο Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης (Ε.Π.Ε.), το οποίο περιλαμβάνει βασικούς άξονες και γενικές υποδείξεις. Η διαμόρφωση των βασικών αξόνων του Ε.Π.Ε. γίνεται σε συνεργασία με την Επιτροπή Διεπιστημονικής Υποστήριξης (Ε.Δ.Υ.), τους γονείς ή κηδεμόνες του μαθητή με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή και τον ίδιο τον μαθητή, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν. Η τελική αξιολογική έκθεση και οι βασικοί άξονες του Ε.Π.Ε. παραδίδονται στους γονείς ή τους κηδεμόνες και κοινοποιούνται με εμπιστευτική αλληλογραφία στη σχολική μονάδα, στην οποία φοιτά ο μαθητής, εφόσον τούτο ορίζεται στο πρωτόκολλο συνεργασίας της παρ. 3 του άρθρου 5. Με μόνη την εισήγηση της Ε.Δ.Υ. ή του συλλόγου διδασκόντων, η οποία υποβάλλεται μετά από γνώμη του Συμβούλου Εκπαίδευσης Ε.Α.Ε., ο οποίος έχει την παιδαγωγική ευθύνη της σχολικής μονάδας για την ενταξιακή εκπαίδευση ή, εάν δεν υφίσταται, του Συμβούλου Εκπαίδευσης που έχει την παιδαγωγική ευθύνη της σχολικής μονάδας και μέχρι την έκδοση της αξιολογικής έκθεσης από το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., οι μαθητές μπορούν να υποστηρίξουν στα Τμήματα Ένταξης με τη συναίνεση των γονέων ή κηδεμόνων.

6. Τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. υποχρεούνται να εκδίδουν τις αξιολογικές εκθέσεις εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Αν για αντικειμενικούς λόγους υπάρχει ανάγκη παράτασης της ανωτέρω προθεσμίας, για την παράταση αυτήν αποφασίζει η Ολομέλεια του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή της.

7. Οι γονείς και κηδεμόνες μπορούν, με αίτησή τους προς το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., να λαμβάνουν αντίγραφα των αξιολογικών εκθέσεων και των εισηγήσεων όλων των μελών της διεπιστημονικής ομάδας, καθώς και αυτών που καλούνται να συμμετάσχουν σε αυτήν, σύμφωνα με την παρ. 4.

8. Αν δεν ορίζεται άλλως, οι αξιολογικές εκθέσεις των ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., των Κο.Κ.ε.Ψ.Υ.Π.Ε., των Κέντρων Ψυχικής Υγείας και του Παιδικού Αναπτυξιακού Κέντρου «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής έχουν μόνιμη ισχύ. Οι αποφάσεις για κατάλληλο πλαίσιο στήριξης, παράλληλη στήριξη, κατ' οίκον διδασκαλία, όπου απαιτείται εξειδίκευση ειδικής αγωγής και παροχή Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (Ε.Β.Π.) επανακαθορίζονται σε χρονικά διαστήματα που προσδιορίζονται υποχρεωτικά στην αξιολογική έκθεση του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. Το χρονικό διάστημα ισχύος της αξιολογικής έκθεσης του δεύτερου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) σχολικά έτη.».

2. Στην παρ. 5 του άρθρου [5 του ν. 3699/2008](#), περί της διαδικασίας διάγνωσης των αισθητηριακών διαταραχών της όρασης και της ακοής, των κινητικών ή άλλων σωματικών προβλημάτων, των ψυχικών και νοητικών αναπηριών, καθώς και των σοβαρών ή χρόνιων προβλημάτων υγείας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να υπάρχει δυνατότητα προσφυγής στην Ειδική Διαγνωστική Επιτροπή Αξιολόγησης και όταν υφίσταται διάσταση μεταξύ της αξιολογικής έκθεσης του Κέντρου Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης και της αντίστοιχης γνωμάτευσης του Παιδικού Αναπτυξιακού Κέντρου «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής, β) το πέμπτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να εναρμονιστεί προς την τροποποίηση του δεύτερου εδαφίου, και η παρ. 5 του άρθρου 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Σε κάθε Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης λειτουργεί Ειδική Διαγνωστική Επιτροπή Αξιολόγησης (Ε.Δ.Ε.Α.). Εάν υφίσταται διάσταση μεταξύ της αξιολογικής έκθεσης του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. και της αντίστοιχης γνωμάτευσης Κο.Κ.ε.Ψ.Υ.Π.Ε. ή Κέντρου Ψυχικής Υγείας ή του Παιδικού Αναπτυξιακού Κέντρου «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής ή εάν υφίσταται διαφωνία των γονέων ή κηδεμόνων του μαθητή με την αξιολογική έκθεση του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., οι γονείς ή κηδεμόνες δύνανται να προσφύγουν στην Ε.Δ.Ε.Α. εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της αξιολογικής έκθεσης του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.. Μέχρι την έκδοση της αξιολογικής έκθεσης της Ε.Δ.Ε.Α., η οποία είναι οριστική, υπερισχύει η αξιολογική έκθεση του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.. Οι αξιολογικές εκθέσεις της Ε.Δ.Ε.Α. κοινοποιούνται με εμπιστευτική αλληλογραφία στο αρμόδιο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. και τη σχολική μονάδα, στην οποία φοιτά ο μαθητής. Αν υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των αξιολογικών εκθέσεων των ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. και των Κο.Κ.ε.Ψ.Υ.Π.Ε. ή των Κέντρων Ψυχικής Υγείας ή του Παιδικού Αναπτυξιακού Κέντρου «Μιχαλήνιο» του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής για τον ίδιο μαθητή και οι γονείς ή κηδεμόνες δεν προσφεύγουν στην Ε.Δ.Ε.Α., υπερισχύει η αξιολογική έκθεση των ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ..».

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄**

### **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ**

#### **Άρθρο 61**

## **Σύσταση διηρημένων ιδιοκτησιών σε οικισμούς του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας**

Στους οικισμούς εργατικών κατοικιών που ανεγέρθησαν σε οικόπεδα κυριότητας του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας πριν από την έναρξη ισχύος [του ν. 3227/2004](#) (Α' 31), επί των οποίων έχουν συσταθεί οριζόντιες ιδιοκτησίες σύμφωνα με τον [ν. 3741/1929](#) (Α' 4) ή το [ν.δ. 1024/1971](#) (Α' 232), επιτρέπεται η μονομερής κατάργηση των υφιστάμενων οριζόντιων ιδιοκτησιών, με ταυτόχρονη σύσταση κάθετων ιδιοκτησιών σύμφωνα με το [ν.δ. 1024/1971](#) (Α' 232) και οριζόντιων ή οριζόντιων επί καθέτου ιδιοκτησιών, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.). Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου δεν θίγονται τα δικαιώματα αποκλειστικής κυριότητας που ίσχυαν βάσει των καταργηθεισών οριζόντιων ιδιοκτησιών. Τα όρια των κάθετων ιδιοκτησιών που συστήνονται περικλείουν τους κοινόχρηστους και κοινόκτητους χώρους που αντιστοιχούν σε κάθε οικοδομή του οικισμού, σύμφωνα με το τοπογραφικό διάγραμμα της πράξης, με την οποία είχαν συσταθεί οι οριζόντιες ιδιοκτησίες. Η απόφαση για κάθε οικισμό που περιγράφει τις συστηνόμενες κάθετες και οριζόντιες ιδιοκτησίες αποτελεί τον τίτλο που εγγράφεται στο οικείο Κτηματολόγιο και Υποθηκοφυλακείο ατελώς και συνοδεύεται υποχρεωτικά από το τοπογραφικό διάγραμμα της αντίστοιχης πράξης, με την οποία είχαν συσταθεί οριζόντιες ιδιοκτησίες. Η υποβολή του τοπογραφικού διαγράμματος γίνεται σύμφωνα με το άρθρο [40 του ν. 4409/2016](#) (Α' 136), περί ηλεκτρονικής υποβολής τοπογραφικών διαγραμμάτων, και την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/27623/1752/25.4.2018 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 2216). Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου γίνεται και η ανακατανομή των ποσοστών συνιδιοκτησίας που αντιστοιχούν σε κάθε διηρημένη ιδιοκτησία, περιλαμβανομένων και αυτών που ανήκουν στη Δ.ΥΠ.Α., στο πλαίσιο των κάθετων και οριζόντιων ιδιοκτησιών που συστήνονται.

### **Άρθρο 62**

#### **Παραχώρηση ρυμοτομούμενων τμημάτων στη Δημοτική Ενότητα Ελευσίνος του Δήμου Ελευσίνας**

1. Τα ρυμοτομούμενα τμήματα της ιδιοκτησίας της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) που βρίσκονται στα Οικοδομικά Τετράγωνα 40, 41 και 42 της Δημοτικής Ενότητας Ελευσίνος του Δήμου Ελευσίνας της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής, όπως αυτά διαμορφώθηκαν από την πολεοδομική μελέτη αναμόρφωσης και αναθεώρησης του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου της Δημοτικής Ενότητας Ελευσίνος του Δήμου Ελευσίνας, η οποία εγκρίθηκε με το από 20.9.2019 π.δ. (Δ' 598), και αποτυπώνονται στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας ένα προς χίλια (1:1000) που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών του Δήμου Ελευσίνας με την υπ' αρ. 78152/2019 πράξη του, που συνοδεύει την υπ' αρ. 816/07/21.1.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του πρώην Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΑΔΑ: ΩΖΗΠ4691Ω2-Ν6Ζ) και προσαρτάται στο παρόν ως Παράρτημα Α', παραχωρούνται στην κοινή χρήση. Οι συστάσεις των οριζόντιων και κάθετων ιδιοκτησιών επί των ανεγερθέντων από τον πρώην Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας κτισμάτων, η οριστική παραχώρηση αυτών στους δικαιούχους και η έκδοση των οικοδομικών αδειών επί των αντίστοιχων οικοδομικών τετραγώνων διενεργούνται με βάση τα όρια των οικοπέδων που προκύπτουν μετά από την παραχώρηση του πρώτου εδαφίου.
2. Πράξη εφαρμογής ή πράξη αναλογισμού και αποζημίωσης ως προς τις ιδιοκτησίες της παρ. 1 λαμβάνει υποχρεωτικώς υπόψη την παραχώρηση της παρ.

1. Με βάση την παραχώρηση της παρ. 1 καθορίζεται η αποζημίωση της Δ.ΥΠ.Α. για τα ρυμοτομούμενα τμήματα.

### **Άρθρο 63**

#### **Καθορισμός τιμήματος για τη μεταβίβαση κυριότητας κατοικιών που έχουν ανεγερθεί μέσω κοινών στεγαστικών προγραμμάτων του πρώην Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας**

Η μεταβίβαση προς τους δικαιούχους του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.) της κυριότητας κατοικιών που ανεγέρθηκαν με τη χρηματοδότηση του πρώην Ο.Ε.Κ. στο πλαίσιο των κοινών στεγαστικών προγραμμάτων του πρώην Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και του πρώην Ο.Ε.Κ., γίνεται έναντι τιμήματος τριακοσίων τεσσάρων και σαράντα ενός λεπτών του ευρώ (304,41) ανά τετραγωνικό μέτρο.

### **Άρθρο 64**

#### **Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης σε άλλα όργανα - Προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο [10 του ν. 4921/2022](#)**

Στο άρθρο [10 του ν. 4921/2022](#) (Α' 75), περί των αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η μόνη παράγραφος αριθμείται ως παρ. 1, β) προστίθεται παρ. 2, και το άρθρο 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 10

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α) Εξειδικεύει, μαζί με τον Διοικητή, τις κυβερνητικές πολιτικές που σχετίζονται με τους σκοπούς της Δ.ΥΠ.Α., σχεδιάζει την υλοποίηση των στόχων της Δ.ΥΠ.Α. και εισηγείται προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων τις νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις που είναι απαραίτητες προς τον σκοπό αυτόν,

β) υποβάλλει πρόταση για την κατάρτιση και την τροποποίηση του Οργανισμού της Δ.ΥΠ.Α. στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου [5 του ν. 2956/2001](#) (Α' 258),

γ) εγκρίνει και τροποποιεί τον προϋπολογισμό της Δ.ΥΠ.Α., καθώς και τις οικονομικές καταστάσεις της Δ.ΥΠ.Α.,

δ) αποφασίζει την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων, καθώς και τη συμβιβαστική, δικαστική ή εξώδικη, επίλυση διαφορών μεταξύ της Δ.ΥΠ.Α. και τρίτων,

ε) διαχειρίζεται την κινητή και ακίνητη περιουσία της Δ.ΥΠ.Α., συμπεριλαμβανομένων και των ακινήτων του Δημοσίου που παραχωρούνται κατά κυριότητα σε αυτήν για τους σκοπούς του άρθρου 3, και μεριμνά για την αξιοποίησή τους προς εξυπηρέτηση των σκοπών της με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως με ανέγερση νέων κοινωνικών κατοικιών με δαπάνες της Δ.ΥΠ.Α., ανακατασκευή ή ανακαίνιση υφισταμένων ακινήτων για χρήση κοινωνικής κατοικίας, μεταβίβαση ακινήτων με το σύστημα της αντιπαροχής ή εκμίσθωσης,

στ) αποφασίζει για την υλοποίηση έργων, την προμήθεια προϊόντων και υπηρεσιών, περιλαμβανομένων και των μελετών, και ασκεί τις αρμοδιότητες της Δ.ΥΠ.Α. ως αναθέτουσας αρχής,

ζ) αποφασίζει για την αγορά και μίσθωση ακινήτων και κινητών πραγμάτων και την απόκτησή τους κατά χρήση, με κάθε πρόσφορη μορφή σύμβασης, προς εξυπηρέτηση των σκοπών της Δ.ΥΠ.Α.,

η) διαχειρίζεται τους πόρους από τους λογαριασμούς της Δ.ΥΠ.Α.,

θ) μεριμνά για την περαίωση των εκκρεμών υποθέσεων των καταργηθέντων Οργανισμών Εργατικής Κατοικίας και Εργατικής Εστίας των οποίων καθολικός διάδικος είναι η Δ.ΥΠ.Α., και

ι) αποφασίζει για θέματα που παραπέμπονται σε αυτό από τον Διοικητή ή τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται, με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των παρόντων μελών του, να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του προς τον Διοικητή, τους Υποδιοικητές ή τους Προϊσταμένους των οργανικών μονάδων της Δ.ΥΠ.Α.. Οι αποφάσεις αυτές είναι ελευθέρως ανακλητές ως προς το σύνολο ή μέρος των μεταβιβασθεισών αρμοδιοτήτων με νεότερη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του.».

## **Άρθρο 65**

### **Περιστασιακή απασχόληση αναζητούντων εργασία - Τροποποίηση άρθρου [92 ν. 4461/2017](#)**

Στο άρθρο [92 του ν. 4461/2017](#) (Α' 38), περί της περιστασιακής εργασίας ανέργων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) Ο τίτλος τροποποιείται, ώστε να αναφέρεται σε αναζητούντες εργασία, και όχι σε ανέργους,

β) η παρ. 1 τροποποιείται, ώστε να αναφέρεται:

βα) σε αναζητούντες εργασία, και όχι σε ανέργους,

ββ) σε εγγεγραμμένους στο Ψηφιακό Μητρώο της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), και όχι στα μητρώα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.),

βγ) σε ημέρες απασχόλησης, και όχι σε ημερομίσθια, βδ) σε αίτηση προς τη Δ.ΥΠ.Α., και όχι προς τον Ο.Α.Ε.Δ., γ) η παρ. 2 τροποποιείται, ώστε να αναφέρεται σε εγγεγραμμένους στο Ψηφιακό Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α., και όχι στο μητρώο του Ο.Α.Ε.Δ., και το άρθρο 92 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 92

Περιστασιακή εργασία εγγεγραμμένων αναζητούντων εργασία

1. Αναζητούντες εργασία εγγεγραμμένοι στο Ψηφιακό Μητρώο της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), που πραγματοποίησαν έως και εβδομήντα (70) ημέρες απασχόλησης ανά δωδεκάμηνο, μπορούν με αίτησή τους προς τη Δ.ΥΠ.Α. να βεβαιώνουν συνεχή χρόνο ανεργίας, αφαιρουμένου του ως άνω χρόνου εργασίας τους και κάθε χρονικού διαστήματος κατά το οποίο δεν ήταν εγγεγραμμένοι άνεργοι.

2. Το νομικό καθεστώς των εγγεγραμμένων στο Ψηφιακό Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α., δικαιούχων τακτικής επιδότησης ανεργίας, δεν μεταβάλλεται από απασχόληση σε

αγροτικές εργασίες που δεν υπερβαίνει τις εβδομήντα (70) ημέρες ασφάλισης κατά την εκάστοτε διάρκεια της επιδότησής τους.

3. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και στους δικαιούχους, σύμφωνα με την περ. ΙΙΙ της παρ. ΙΑ1. της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου [του ν. 4093/2012](#) (Α' 222), επιδόματος μακροχρονίως ανέργου.».

## **Άρθρο 66**

### **Κατάργηση Κυβερνητικού Επιτρόπου στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου [81 ν. 4921/2022](#)**

Στην παρ. 2 του άρθρου [81 του ν. 4921/2022](#) (Α' 75), περί των διατάξεων που καταργούνται με τον νόμο αυτόν, προστίθεται περ. γ) και η παρ. 2 του άρθρου 81 διαμορφώνεται ως εξής:

«2 . Ειδικά από την έναρξη ισχύος του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Β' καταργούνται:

α) η παρ. 4 του άρθρου [1 του ν. 2434/1996](#) (Α' 188),

β) τα άρθρα [2](#) έως [4 του ν. 2956/2001](#) (Α' 258),

γ) το άρθρο [3 του ν.δ. 212/1969](#) (Α' 112).».

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'**

### **ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

## **Άρθρο 67**

### **Αποζημίωση επιχειρήσεων παιδικών κατασκηνώσεων**

Σε επιχειρήσεις παιδικών κατασκηνώσεων που συμμετείχαν στο κατασκηνωτικό πρόγραμμα της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης κατά το έτος 2021 και δεν παρείχαν τις υπηρεσίες τους για το σύνολο των ημερών της συναφθείσας σύμβασης λόγω διακοπής της λειτουργίας τους ή εκκένωσης αυτών κατόπιν εντολής αρμόδιας δημόσιας αρχής κατά την περίοδο των πυρκαγιών των μηνών Ιουλίου Αυγούστου 2021, καταβάλλεται το ποσό του κατά περίπτωση ισχύοντος τροφείου για κάθε ημέρα που δεν παρασχέθηκαν οι προβλεπόμενες υπηρεσίες, εφόσον η επιχείρηση δεν έχει αποζημιωθεί από ασφαλιστική κάλυψη ή σχετική δημόσια ενίσχυση.

## **Άρθρο 68**

### **Διόρθωση σφαλμάτων**

1. Η παρ. 3 του άρθρου [6 του ν. 4387/2016](#) (Α' 85), περί ειδικών και μεταβατικών συνταξιοδοτικών διατάξεων του Δημοσίου, τροποποιείται, ώστε να διορθωθεί η παραπομπή στην αναφερόμενη παράγραφο του άρθρου 14 του ίδιου νόμου, και διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Οι συντάξεις των προηγούμενων παραγράφων αναπροσαρμόζονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 14 του παρόντος.».

2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου [7 του ν. 4387/2016](#), περί της εθνικής σύνταξης, τροποποιείται, ώστε να διορθωθεί η παραπομπή στην αναφερόμενη παράγραφο του άρθρου 14 του ίδιου νόμου, και η παρ. 6 του άρθρου 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού η εθνική σύνταξη ορίζεται σε τριακόσια ογδόντα τέσσερα (384) ευρώ μηνιαίως και καταβάλλεται ακέραια εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης. Το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο κατά δύο τοις εκατό (2%) για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των είκοσι (20) ετών, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης. Η προϋπόθεση συμπλήρωσης δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης για την καταβολή της εθνικής σύνταξης δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των δεκαπέντε (15) ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της εθνικής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται αυτού που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης. Η εθνική σύνταξη αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 14 του παρόντος.».

3. Η παρ. 4 του άρθρου [93 του ν. 4387/2016](#), περί του επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερήλικων, τροποποιείται, ώστε να διορθωθεί η παραπομπή στην αναφερόμενη παράγραφο του άρθρου 14 του ίδιου νόμου, και διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Το πλήρες ποσό του μηνιαίου επιδόματος ανέρχεται σε τριακόσια εξήντα (360) ευρώ και αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 14 του παρόντος.».

4. Στο άρθρο [111 του ν. 4961/2022](#) (Α' 146), περί των μεταβατικών και τελικών διατάξεων του Μέρους Δ' του νόμου αυτού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 τροποποιείται, ώστε να διορθωθεί η παραπομπή ως προς το άρθρο 109 και ως προς το άρθρο 103, β) η παρ. 3 τροποποιείται, ώστε να διορθωθεί η παραπομπή ως προς το άρθρο 109 και το άρθρο 111 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 111

Μεταβατικές και τελικές διατάξεις

1. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 109, περί της Εθνικής Πύλης Αναπηρίας και περί του Κανονισμού Λειτουργίας του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), εφαρμόζεται, συμπληρωματικά και στον βαθμό που δεν είναι αντίθετη προς το άρθρο 103 του παρόντος, η υπ' αρ. 84045/27.10.2021 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Β' 5074), περί του Κανονισμού Λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α..

2. Μέχρι την πρώτη εγγραφή ιατρών στο Μητρώο του Ε.Σ.Υ., οι υγειονομικές επιτροπές του ΚΕ.Π.Α. λειτουργούν και στελεχώνονται σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου [6 του ν. 3863/2010](#) (Α' 115).

3. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 5 του άρθρου 109 τα μέλη τους αποζημιώνονται σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου [6 του ν. 3863/2010](#), περί του ΚΕ.Π.Α..

4. Αιτήσεις για υγειονομική κρίση αναπηρίας που υποβάλλονται μέχρι την 15η.9.2022 εξετάζονται με τις διατάξεις που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Μετά από την 15η.9.2022, όσοι έχουν εκκρεμείς αιτήσεις για υγειονομική κρίση αναπηρίας δύνανται, με αίτημά τους που υποβάλλεται μέσω της Εθνικής Πύλης Αναπηρίας, να ζητήσουν την εξέταση της αίτησής τους με την ψηφιακή διαδικασία υγειονομικής κρίσης αναπηρίας. Η παρ. 7 του άρθρου 103 εφαρμόζεται και για τις αιτήσεις που είναι εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

5. Από την 1η.11.2022 οι δικαιούχοι ψηφιακής κάρτας μπορούν να αξιοποιούν την Κάρτα Αναπηρίας για την ταυτοποίηση και την πιστοποίηση της αναπηρίας τους.».

## **Άρθρο 69**

### **Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης αναπηρίας όρασης σε συνταξιούχους που ασκούν επάγγελμα ή παρέχουν μισθωτή εργασία**

1. Πτυχιούχοι ανώτατης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα, που ασκούν την επιστήμη τους σύμφωνα με το πτυχίο τους, παρέχοντας μισθωτή ή μη μισθωτή εργασία, και έχουν παράλληλα την ιδιότητα του συνταξιούχου, λαμβάνουν το προνοιακό επίδομα που προβλέπεται για άτομα με αναπηρία όρασης στην υπό στοιχεία αρ. Π3α/Φ.18/Γ.Π.οικ. 63731/9.3.2008 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' 931) στο ύψος που καθορίζεται για τους επιστήμονες πανεπιστημιακού επιπέδου, οι οποίοι, σύμφωνα με το πτυχίο τους, ασκούν την επιστήμη τους.
2. Ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης αποδίδει, σε όσους πτυχιούχους της παρ. 1 λάμβαναν το προνοιακό επίδομα της παρ. 1, τη διαφορά μεταξύ του ποσού που έλαβαν και αυτού που δικαιούνται σύμφωνα με την παρ. 1, μετά από αίτησή τους. Η καταβολή καλύπτει διαφορές που αντιστοιχούν σε χρονικό διάστημα, το οποίο δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
3. Εκκρεμείς ενδικοφανείς διαδικασίες και δίκες με αντικείμενο το ύψος του προνοιακού επιδόματος της παρ. 1 καταργούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

## **Άρθρο 70**

### **Πιλοτικό πρόγραμμα για πρόσωπα στο φάσμα του αυτισμού**

1. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υλοποιεί πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Το πρόγραμμα συνίσταται ιδίως: α) στην υποστήριξη των ωφελουμένων κατά τη διαδικασία εύρεσης εργασίας, β) στην καθοδήγηση των υποψήφιων εργοδοτών κατά τη διαμόρφωση του εργασιακού περιβάλλοντος, γ) στην υποστήριξη των ωφελουμένων, του εργοδότη και του εργασιακού περιβάλλοντος κατά το διάστημα απασχόλησης των ωφελουμένων και δ) στην κάλυψη μισθολογικού και μη μισθολογικού εργοδοτικού κόστους, συμπεριλαμβανομένων των εύλογων προσαρμογών στις υποδομές.
2. Η υποστήριξη και καθοδήγηση της παρ. 1 παρέχεται από ειδικά εκπαιδευμένους διαμεσολαβητές. Η εκπαίδευση και καθοδήγηση των διαμεσολαβητών υλοποιείται από αμειβόμενη διεπιστημονική ομάδα έργου. Η διαμεσολάβηση παρέχεται είτε απευθείας από αυτοαπασχολούμενο διαμεσολαβητή είτε από διαμεσολαβητή που απασχολείται σε ειδικώς πιστοποιημένο φορέα του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας του άρθρου [5 του ν. 2646/1998](#) (Α' 236) ή σε Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας του άρθρου [9 του ν. 4109/2013](#) (Α' 16).
3. Ωφελούμενοι του προγράμματος της παρ. 1 είναι άτομα με διαταραχές αυτιστικού φάσματος, τα οποία έχουν καταχωρισθεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου [105 του ν. 4961/2022](#) (Α' 146).
4. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα της παρ. 1 δεν αποστερεί τον ωφελούμενο από τη λήψη αναπηρικών προνοιακών παροχών σε χρήμα που χορηγεί ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.



5. Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 προέρχονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το ανώτατο ποσό της δαπάνης, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του προγράμματος, ανέρχεται σε εννέα εκατομμύρια τετρακόσιες δώδεκα χιλιάδες (9.412.000,00) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Φορέας υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 ορίζεται η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας και προτεραιοποίησης των ωφελουμένων, η διαδικασία υποβολής αιτήσεων, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των διαμεσολαβητών και των φορέων στους οποίους υπάγονται, οι άξονες εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών, ορίζονται τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας έργου της παρ. 2 και η αμοιβή τους, το ύψος και η διαδικασία απόδοσης των αμοιβών των ειδικά εκπαιδευμένων διαμεσολαβητών, το εύρος κάλυψης του εργοδοτικού κόστους και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

## **Άρθρο 71**

### **Δαπάνες προγραμμάτων Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.**

Η υπ' αρ. 10945/2.8.2022 με ΑΔΑ Ψ5Θ6465ΖΩ5-ΛΩΦ Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης ΑΕ (Ε.Ε.Τ.Α.Α.), που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της υπ' αρ. 770194/1.8.2022 (Β' 4094) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Επικρατείας, παράγει τα έννομα αποτελέσματά της από τον χρόνο έκδοσής της, εφόσον πραγματοποιηθεί η έκδοση της Συλλογικής Απόφασης έργου σε βάρος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) μέχρι την 31η.3.2023. Το παρόν εφαρμόζεται και για τις προσκλήσεις που έχει εκδώσει και τις συμβάσεις στις οποίες έχει συμβληθεί η Ε.Ε.Τ.Α.Α. μέχρι την έκδοση της σχετικής Συλλογικής Απόφασης έργου σε βάρος του ΠΔΕ, οι οποίες προβλέπουν χρηματοδότηση της προκαλούμενης δαπάνης από πόρους της δράσης της υπουργικής απόφασης του προηγούμενου εδαφίου.

## **Άρθρο 72**

### **Αποσπάσεις προσωπικού του καταργηθέντος Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης - Τροποποίηση περ. α) παρ. 5 άρθρου [32 ν. 4921/2022](#)**

Το τέταρτο εδάφιο της περ. α) της παρ. 5 του άρθρου [32 του ν. 4921/2022](#) (Α' 75), περί της διαδοχής του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού και της ανάθεσης καθηκόντων διαχειριστικής αρχής του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους στον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τροποποιείται, ώστε να περιλαμβάνεται και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης στους φορείς, στους οποίους επιτρέπεται η απόσπαση, κατά παρέκκλιση [του ν. 4440/2016](#), προσωπικού του καταργηθέντος Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού, και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. α) Το προσωπικό που υπηρετεί σε οργανικές και προσωποπαγείς θέσεις του καταργούμενου νομικού προσώπου, καθώς και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής που υπηρετούν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος σε αυτό, μεταφέρονται αυτοδικαίως στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με τη θέση που

κατέχουν, με την ίδια σχέση εργασίας, στον κλάδο ή ειδικότητα της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας. Με απόφαση του Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας το μεταφερόμενο προσωπικό τοποθετείται στις μονάδες του Υπουργείου Εργασίας. Με την ίδια απόφαση στο προσωπικό αυτό μπορούν να ανατεθούν προσωρινά καθήκοντα σχετιζόμενα με εκκρεμότητες του καταργούμενου νομικού προσώπου, όπως η διοικητική υποστήριξη στη διαδικασία και η εκπροσώπηση στις δίκες που αφορούν την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών από ευρωπαϊκά προγράμματα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων το μεταφερόμενο προσωπικό, μετά την τοποθέτησή του, μπορεί να διατίθεται σε οποιαδήποτε άλλη Υπηρεσία του Υπουργείου και, ιδίως, στη Μονάδα Εμπειρογνομημόνων του άρθρου [80 του ν. 4826/2021](#) (Α' 160) και τη Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης ή να αποσπάται κατά παρέκκλιση [του ν. 4440/2016](#) (Α' 224) στον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) και στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.), βάσει των προσόντων και των καθηκόντων που ασκούσε, καθώς και των αναγκών των παραπάνω μονάδων ή φορέων.».

### **Άρθρο 73**

#### **Περιορισμοί στις μετατάξεις, αποσπάσεις και μετακινήσεις από φορείς του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου [36 ν. 4778/2021](#) και άρθρου [19 ν. 4659/2020](#)**

1. Στην παρ. 1 του άρθρου [36 του ν. 4778/2021](#) (Α' 26), περί μετάταξης και απόσπασης υπαλλήλων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), επέρχονται οι ακόλουθες αλλαγές: α) το χρονικό διάστημα κατά το οποίο απαγορεύονται οι μετατάξεις, αποσπάσεις ή μετακινήσεις υπαλλήλων του e-Ε.Φ.Κ.Α. παρατείνεται μέχρι την 31η.12.2023 και γ) προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, απαγορεύεται η μετάταξη ή απόσπαση ή οποιαδήποτε άλλη μετακίνηση, ανεξαρτήτως διαδικασίας ή φορέα υποδοχής, υπαλλήλων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) μέχρι την 31η.12.2023. Η παραπάνω απαγόρευση δεν ισχύει για μετατάξεις, αποσπάσεις ή μετακινήσεις μέχρι δέκα (10) υπαλλήλων του e-Ε.Φ.Κ.Α. προς το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών δύναται να παρατείνεται περαιτέρω το χρονικό διάστημα του πρώτου εδαφίου.».

2. Στο άρθρο [19 του ν. 4659/2020](#) (Α' 21), περί μετάταξης ή απόσπασης υπαλλήλων των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και λοιπών Προνοιακών φορέων, επέρχονται οι ακόλουθες αλλαγές: α) το χρονικό διάστημα κατά το οποίο απαιτείται, κατά το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο, η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντος Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την έκδοση απόφασης μετάταξης ή απόσπασης υπαλλήλων των φορέων που αναφέρονται σε αυτό παρατείνεται μέχρι την 31η.12.2023, β) προστίθεται τρίτο εδάφιο, και το άρθρο 19 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 19

Μετάταξη ή απόσπαση υπαλλήλων των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και λοιπών Προνοιακών φορέων

Για την έκδοση απόφασης μετάταξης ή απόσπασης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου [7 του ν. 4440/2016](#) (Α' 224) υπαλλήλων των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας του άρθρου [9 του ν. 4109/2013](#), απαιτείται, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου

2023, η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντος Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Η προϋπόθεση του πρώτου εδαφίου ισχύει, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023, και για το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών [του π.δ. 265/1979](#) (Α' 74), το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών [του α.ν. 726/1937](#) (Α' 228), το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης του άρθρου [6 του ν. 3106/2003](#) (Α' 30), το Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Παπάφειο Θεσσαλονίκης της παρ. 1.Ι. του άρθρου [127 του ν. 4199/2013](#) (Α' 216), το Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Ευρυτανίας της παρ. 5 του άρθρου [18 του ν. 4302/2014](#) (Α' 225) και τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) [του ν. 4520/2018](#) (Α' 30). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών δύναται να παρατείνεται περαιτέρω το χρονικό διάστημα του πρώτου και δεύτερου εδαφίου.».

## **Άρθρο 74**

### **Εθνικός Συντονιστής για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Ανηλίκων**

1. Με απόφαση του Πρωθυπουργού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ανατίθενται για ορισμένο χρονικό διάστημα καθήκοντα Εθνικού Συντονιστή για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης ανηλίκων. Καθήκοντα Εθνικού Συντονιστή ανατίθενται σε πρόσωπο εγνωσμένου κύρους ή ιδιαίτερης εμπειρίας σε δράσεις αντιμετώπισης της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης ανηλίκων.
2. Ο Εθνικός Συντονιστής της παρ. 1:
  - α) Παρακολουθεί την υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση ή των σχετικών κυβερνητικών πολιτικών και εισηγείται την επικαιροποίησή τους, σε συνεργασία με την αρμόδια για την παρακολούθηση της υλοποίησης των κυβερνητικών πολιτικών Γενική Γραμματεία Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης.
  - β) Συνεργάζεται με αντίστοιχα ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα.
  - γ) Συντάσσει εξαμηνιαία έκθεση, όπου καταγράφεται η πορεία υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης και των σχετικών κυβερνητικών πολιτικών και διατυπώνονται προτάσεις βελτίωσης. Η έκθεση της παρούσας αναρτάται στην ιστοσελίδα της Προεδρίας της Κυβέρνησης.
3. Για την άσκηση των καθηκόντων του παρόντος ο Εθνικός Συντονιστής δεν λαμβάνει μισθό, αποζημίωση ή άλλη οικονομική απολαβή εκτός των οδοιπορικών του.
4. Ο Εθνικός Συντονιστής υποστηρίζεται διοικητικά και οικονομικά κατά την άσκηση των καθηκόντων του από την Προεδρία της Κυβέρνησης.

## **Άρθρο 75**

### **Προσοντολόγιο των υποψήφιων εκπαιδευτικών παλαιού κλάδου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης 18 - Τροποποίηση περ. ιη) παρ. 8 άρθρου [14 ν. 1566/1985](#)**

Η περ. ιη) της παρ. 8 του άρθρου [14 του ν. 1566/1985](#) (Α' 167) επικαιροποιείται ως προς το προσοντολόγιο των υποψήφιων εκπαιδευτικών του παλαιού κλάδου ΠΕ18, όπως ενοποιήθηκε στους κλάδους/ειδικότητες της περ. Α της παρ. 2 του άρθρου [29 του ν. 4521/2018](#) (Α' 38) σύμφωνα με την παρ. 1 του ίδιου άρθρου, και διαμορφώνεται ως εξής:

«ιη) Κλάδος ΠΕ18 πτυχιούχων τμημάτων ΑΕΙ ή ΤΕΙ: πτυχίο ΑΕΙ ή ΤΕΙ ή ΚΑΤΕΕ της ημεδαπής για τις ειδικότητες που ορίζονται με απόφαση της παρ. 12 ή ισότιμο αντίστοιχης ειδικότητας της αλλοδαπής.».

## **Άρθρο 76**

### **Παράταση ατομικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου για την καθαριότητα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**

Ατομικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται για την καθαριότητα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών δύνανται να παρατείνονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ιδρύματος από την ημερομηνία λήξης τους έως την ολοκλήρωση των διαγωνιστικών διαδικασιών ανάθεσης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας που βρίσκονται σε εξέλιξη και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν δύναται να υπερβαίνει την 31η Μαρτίου 2023, απαγορευμένης σε κάθε περίπτωση της μετατροπής των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις αορίστου χρόνου.

## **Άρθρο 77**

### **Ρυθμίσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση - Εξουσιοδοτική διάταξη - Προσθήκη παρ. 6α στο άρθρο [13Α του ν. 4186/2013](#)**

Στο άρθρο [13Α του ν. 4186/2013](#) (Α' 193) προστίθεται παρ. 6α ως εξής:

«6 α. Στις περιπτώσεις ίδρυσης ή συγχώνευσης σχολών, τμημάτων ή εισαγωγικών κατευθύνσεων μπορούν να ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων ειδικές προθεσμίες για τον καθορισμό: α) του συντελεστή της Ε.Β.Ε. της σχολής, τμήματος ή εισαγωγικής κατεύθυνσης, β) του συντελεστή Ε.Β.Ε. ειδικών μαθημάτων και πρακτικών δοκιμασιών, εφόσον απαιτείται, ανά σχολή, τμήμα ή εισαγωγική κατεύθυνση, γ) των συντελεστών βαρύτητας μαθημάτων, ειδικών μαθημάτων και πρακτικών δοκιμασιών, δ) της κατάταξης της σχολής ή του τμήματος στα επιστημονικά πεδία ή τομείς και ε) του αριθμού εισακτέων στη σχολή, στο τμήμα ή την εισαγωγική κατεύθυνση.».

## **Άρθρο 78**

### **Ρυθμίσεις για τα στελέχη της εκπαίδευσης Μεταβατικές διατάξεις - Προσθήκη παρ. 5Α και τροποποίηση παρ. 12 στο άρθρο [232 του ν. 4823/2021](#)**

1. Στο άρθρο [232 του ν. 4823/2021](#) (Α' 136), περί μεταβατικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 5Α, ως εξής:

«5Α. Οι δόκιμοι εκπαιδευτικοί και τα μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού, που διορίστηκαν τα έτη 2019 έως και 2021 στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή στα Κ.Ε.Δ.Α.Σ.Υ. και, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων, έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δύο (2) έτη δοκιμαστικής υπηρεσίας, ακόμα και αν δεν υλοποιήθηκε η διαδικασία αξιολόγησής τους του Κεφαλαίου Γ' του Μέρους Γ', η οποία απαιτείται για τη μονιμοποίησή τους σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου [62 του ν. 4589/2019](#) (Α' 13) και τις παρ. 7 του άρθρου 66 και 3 του άρθρου 78 του παρόντος, μπορούν να είναι υποψήφιοι και να συμμετέχουν στη διαδικασία επιλογής για θέσεις στελεχών της εκπαίδευσης και να τοποθετούνται σε αυτές, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις συμμετοχής τους στη σχετική διαδικασία και επιλεγούν.».

2. Στην παρ. 12 του άρθρου [232 του ν. 4823/2021](#), περί μεταβατικών διατάξεων για την πλήρωση των θέσεων διευθυντών, προϊσταμένων και υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και Εργαστηριακών Κέντρων, αποσαφηνίζεται η αναφορά στους αναπληρωτές της περ. β), η σωρευτική αναφορά των περιπτώσεων της παρ. 2 του άρθρου 30 του ως άνω νόμου, στην περ. γ) και στα υφιστάμενα εδάφια τέταρτο και όγδοο, τρέπεται σε διαζευκτική, μετά την περ. γ) προστίθενται οκτώ νέα εδάφια, και η παρ. 12 διαμορφώνεται ως εξής:

«12. Οι θέσεις διευθυντών, προϊσταμένων και υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και Εργαστηριακών Κέντρων (Ε.Κ.), υπευθύνων τομέων των Ε.Κ. κατά την παρ. 4 του παρόντος πληρούνται με επιλογή σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, το Τοπικό Συμβούλιο Επιλογής της παρ. 9 του άρθρου 37 αποτελείται από τα εξής μέλη:

α) Τον Διευθυντή Εκπαίδευσης, με τον νόμιμο αναπληρωτή του, ως Πρόεδρο,

β) έναν (1) Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, κατά περίπτωση, ο οποίος υπάγεται στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης ή του οποίου η αρμοδιότητα εκτείνεται και σε αυτή, με τον αναπληρωτή του, ως Αντιπρόεδρο,

γ) τρεις (3) εκπαιδευτικούς, οι οποίοι: γα) υπηρετούν με οργανική θέση στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και γβ) έχουν: i) ο πρώτος τουλάχιστον εικοσαετή και οι υπόλοιποι τουλάχιστον δεκαπενταετή εκπαιδευτική υπηρεσία στην οικεία βαθμίδα εκπαίδευσης, καθώς και υπηρεσία σε θέση στελέχους της εκπαίδευσης των περ. α) έως γ) ή στ) έως κ) της παρ. 2 του άρθρου 30 ή ii) τουλάχιστον εικοσαετή και δεκαπενταετή εκπαιδευτική υπηρεσία αντίστοιχα, αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι που πληρούν την προϋπόθεση της υπηρεσίας σε θέση στελέχους της εκπαίδευσης του στοιχείου i).

Αν ο Διευθυντής Εκπαίδευσης της περ. α) ασκεί καθήκοντα Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ή κωλύεται ή ελλείπει, πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Επιλογής ορίζεται ο Προϊστάμενος του Τμήματος Εκπαιδευτικών Θεμάτων που τον αναπληρώνει, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της περ. γ) του άρθρου 46. Αναπληρωματικό μέλος του προέδρου ορίζεται από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εκπαιδευτικός που υπηρετεί με οργανική θέση στις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης που υπάγονται στην οικεία Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης και έχει τουλάχιστον εικοσιπενταετή εκπαιδευτική υπηρεσία στην οικεία βαθμίδα εκπαίδευσης και υπηρεσία σε θέση στελέχους της εκπαίδευσης των περ. α) έως γ) ή στ) έως κ) της παρ. 2 του άρθρου 30. Κριτήρια επιλογής για τον αναπληρωτή του προέδρου συνιστούν η ιεραρχική θέση του υποψηφίου, καθώς και τα χρόνια υπηρεσίας, ως στέλεχος εκπαίδευσης κατά τα ανωτέρω. Εάν δεν υπάρχουν υποψήφιοι που πληρούν την προϋπόθεση της υπηρεσίας σε θέση στελέχους της εκπαίδευσης, ως μέλος επιλέγεται από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εκπαιδευτικός με τουλάχιστον τριακονταετή εκπαιδευτική υπηρεσία και διοικητική εμπειρία. Αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι με διοικητική εμπειρία, επιλέγεται ο υποψήφιος με τη μεγαλύτερη εκπαιδευτική υπηρεσία. Αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον από υποψηφίους, ως αναπληρωματικό μέλος του προέδρου ορίζεται εκπαιδευτικός με τουλάχιστον εικοσιπενταετή εκπαιδευτική υπηρεσία που υπηρετεί με οργανική θέση σε Διεύθυνση Εκπαίδευσης της οικείας Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Αν ελλείπει ή απουσιάζει ή κωλύεται και ο ανωτέρω νόμιμος αναπληρωτής του Διευθυντή Εκπαίδευσης, ορίζεται ως μέλος της περ. α), τακτικό και αναπληρωματικό, εκπαιδευτικός με τα

ανωτέρω προσόντα, κατά την ανωτέρω διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή καθήκοντα προέδρου ασκεί ο αντιπρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Επιλογής.

Το μέλος της περ. β) επιλέγεται, με τον αναπληρωτή του, από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος με βάση τα ακαδημαϊκά του προσόντα. Αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον από υποψηφίους του προηγούμενου εδαφίου, ως μέλος της περ. β), με τον αναπληρωτή του, ορίζεται από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εκπαιδευτικός που υπηρετεί με οργανική θέση στις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης που υπάγονται στην οικεία Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης και έχει τουλάχιστον εικοσιπενταετή εκπαιδευτική υπηρεσία στην οικεία βαθμίδα εκπαίδευσης, καθώς και υπηρεσία σε θέση στελέχους της εκπαίδευσης των περ. α) έως γ) ή στ) έως κ) της παρ. 2 του άρθρου 30, με κριτήρια επιλογής την ιεραρχική θέση και τα χρόνια της υπηρεσίας σε θέση στελέχους εκπαίδευσης κατά τα παραπάνω. Εάν δεν υπάρχουν υποψήφιοι που πληρούν την προϋπόθεση της υπηρεσίας σε θέση στελέχους της εκπαίδευσης του προηγούμενου εδαφίου, ως μέλος επιλέγεται από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εκπαιδευτικός με τουλάχιστον τριακονταετή εκπαιδευτική υπηρεσία και διοικητική εμπειρία, και αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι με διοικητική εμπειρία, ο υποψήφιος με τη μεγαλύτερη εκπαιδευτική υπηρεσία. Αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον από υποψηφίους, ως μέλος της περ. β) ορίζεται εκπαιδευτικός με τουλάχιστον εικοσιπενταετή εκπαιδευτική υπηρεσία που υπηρετεί με οργανική θέση σε Διεύθυνση Εκπαίδευσης της οικείας Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.

Τα μέλη της περ. γ) επιλέγονται με τους αναπληρωτές τους από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Για την εφαρμογή του στοιχείου i) της υποπερ. γβ) της περ. γ) κριτήρια επιλογής συνιστούν η ιεραρχική θέση και τα χρόνια της υπηρεσίας σε θέση στελέχους εκπαίδευσης των περ. α) έως γ) ή στ) έως κ) της παρ. 2 του άρθρου 30. Για την εφαρμογή του στοιχείου ii) της ίδιας υποπερίπτωσης προτιμώνται όσοι έχουν διοικητική εμπειρία ή, αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι με διοικητική εμπειρία, προτιμώνται υποψήφιοι με τη μεγαλύτερη εκπαιδευτική υπηρεσία. Αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον από υποψηφίους, τα μέλη της περ. γ) ορίζονται από τους εκπαιδευτικούς με τουλάχιστον εικοσαετή και δεκαπενταετή εκπαιδευτική υπηρεσία αντίστοιχα που υπηρετούν με οργανική θέση στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η παρ. 9 του άρθρου 37.».

## **Άρθρο 79**

### **Μίσθωση εγκαταστάσεων Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας για τη στέγαση Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας**

Η μίσθωση χώρων, εγκαταστάσεων και υποδομών του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας (Σ.Ε.Φ.) από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) για τη στέγαση και λειτουργία Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) διενεργείται κατά παρέκκλιση των διατάξεων [του π.δ. 715/1979](#) (Α' 212), με σύμβαση που καταρτίζεται κατόπιν απόφασης των αρμόδιων οργάνων τους, διάρκειας έως είκοσι πέντε (25) έτη, και σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στη σύμβαση αυτή. Στο πλαίσιο της σύμβασης αυτής δύναται να συμφωνείται η ανάληψη από τον μισθωτή των δαπανών που είναι απαραίτητες για τη διαμόρφωση των μισθούμενων χώρων, ώστε να μπορεί να στεγασθεί και να λειτουργήσει εντός αυτών ΚΕ.Π.Α., και ο συμψηφισμός τους με ισόποσα μισθώματα. Ο συμψηφισμός μπορεί να γίνεται με το σύνολο ή με μέρος του

μισθώματος που οφείλεται κάθε μήνα μέχρι να καλυφθεί το σύνολο των συμφηφιζομένων δαπανών.

## **Άρθρο 80**

### **Προσωρινή απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών στην αγροτική οικονομία - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου δέκατου έκτου [v. 4783/2021](#)**

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου δέκατου έκτου [του v. 4783/2021](#) (Α' 38), η προθεσμία υποβολής αίτησης για μετάκληση πολίτη τρίτης χώρας για προσωρινή απασχόληση στην αγροτική οικονομία παρατείνεται έως την 30ή Ιουνίου 2023, προστίθενται δύο τελευταία εδάφια, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει πολίτη τρίτης χώρας, που απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου [5 του v. 4251/2014](#) (Α' 80), μπορεί να υποβάλει, μέχρι την 30ή Ιουνίου 2023, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του, με βάση τις θέσεις απασχόλησης, όπως καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου [11 του v. 4251/2014](#), προκειμένου να τον μετακαλέσει για απασχόληση στην εποχιακή αγροτική οικονομία. Η αίτηση, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης [του v. 1599/1986](#) (Α' 75) και στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία (επώνυμο, όνομα, επώνυμο και όνομα πατέρα, επώνυμο και όνομα μητέρας, χώρα και ημερομηνία γέννησης, ιθαγένεια, αριθμός διαβατηρίου, ημερομηνία έκδοσης και λήξης, χώρα έκδοσης, Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) που τους έχουν χορηγηθεί κατά το παρελθόν στην Ελλάδα) του προς απασχόληση πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος πρέπει να μην έχει συμπληρώσει το εξηκοστό (60ό) έτος της ηλικίας, καθώς και ο αριθμός φορολογικού μητρώου του εργοδότη υποβάλλονται σε ηλεκτρονική πλατφόρμα μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ). Για τις αιτήσεις εργοδοτών που υποβάλλονται έως την 31η Δεκεμβρίου 2022 ο ανώτατος αριθμός θέσεων απασχόλησης καθορίζεται από την αντιστοιχία καλλιεργήσιμης έκτασης ανά εργαζόμενο σχετικά με τις καλλιέργειες: α) ελαιώνες, ελιές βρώσιμες, ένας (1) εργαζόμενος σε έκταση δεκαπέντε (15) στρεμμάτων, β) ελαιώνες, ελιές ελαιοποίησης, ένας (1) εργαζόμενος σε έκταση είκοσι (20) στρεμμάτων, χωρίς αριθμητικό περιορισμό ανά περιφερειακή ενότητα. Μετά την 1η Ιανουαρίου 2023, εφαρμόζεται η αντιστοιχία καλλιεργήσιμης έκτασης ανά εργαζόμενο του άρθρου [11 του v. 4251/2014](#) και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων αποφάσεων.»

## **Άρθρο 81**

### **Παράταση της ειδικής διαχείρισης της ΛΑΡΚΟ Γ.Μ.Μ.Α.Ε. για την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου [21 v. 4664/2020](#)**

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου [21 του v. 4664/2020](#) (Α' 32) τροποποιείται ως προς τον χρόνο λήξης της ειδικής διαχείρισης και διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Σε περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταβίβασης τουλάχιστον του εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του συνόλου του ενεργητικού της εταιρίας (ως λογιστική αξία) εντός είκοσι οκτώ (28) μηνών από το πέρας της διαιτητικής διαδικασίας επίλυσης των διαφορών της παρ. 7 του παρόντος, τότε η ειδική

διαχείριση θεωρείται ότι έχει λήξει και ο ειδικός διαχειριστής υποχρεούται να υποβάλει αίτηση πτώχευσης της επιχείρησης. Σε περίπτωση κήρυξης του φορέα της επιχείρησης σε πτώχευση, εάν εκκρεμεί η διάθεση μέρους ή όλου του προϊόντος ρευστοποίησης στους πιστωτές, αυτή διενεργείται από τον σύνδικο της πτώχευσης, ο οποίος αναλαμβάνει την ευθύνη διανομής του στους δικαιούχους πιστωτές, σύμφωνα με τον πίνακα κατάταξης που έχει συνταχθεί, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος και η διανομή αυτή δεν υπόκειται σε πτωχευτική ανάκληση.».

2. Η ισχύς της παρ. 1 αρχίζει από την 7η.10.2022.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄**

### **ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

#### **Άρθρο 82**

##### **Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζονται τρόποι κοινοποίησης στους υπόχρεους των πράξεων βεβαίωσης, των ατομικών ειδοποιήσεων οφειλών και κάθε άλλου εγγράφου σχετικού με τις οφειλές ασφαλισμένων προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) πέραν αυτών που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.
2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται η διαδικασία εσωτερικής κατανομής μεταξύ των ασφαλιστικών φορέων και καταβολής του ποσού της παρ. 5 του άρθρου 6 σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.
3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η περαιτέρω χρονική επέκταση των κινήτρων της παρ. 1 του άρθρου 9 και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του προγράμματος του άρθρου 9.
4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζεται η διαδικασία ένταξης στο πρόγραμμα επιδότησης του άρθρου 9, το ειδικό έντυπο αίτησης υπεύθυνης δήλωσης της επιχείρησης εργοδότη για ένταξη στο πρόγραμμα επιδότησης του άρθρου 9 και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα σε σχέση με το έντυπο αυτό.
5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύναται να καθορίζονται ειδικότερα θέματα και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 10. Με την ίδια απόφαση δύναται να επεκταθεί η εφαρμογή των παρ. 1 και 2 του άρθρου 10 και για περιόδους απασχόλησης από 1ης.1.2019 έως και τις 31.12.2022 και να καθορίζονται ειδικότερα θέματα για την αναδρομική υποβολή των οικείων Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την επέκταση της εφαρμογής του άρθρου 10.
6. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύναται να καθορίζονται ειδικότερα θέματα και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 16 και, ιδίως, η διαδικασία διαπίστωσης, δήλωσης και καταβολής των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών.
7. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύναται να καθορίζονται ειδικότερα θέματα και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 17.



8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών δύνανται να καθορίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και ο χρόνος καταβολής των εισφορών των ρητινεργατών από τον κρατικό προϋπολογισμό, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 17.

9. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.), καθορίζεται η διαδικασία και εξειδικεύονται οι επιμέρους όροι, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 42.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών ρυθμίζονται ειδικότερα και λεπτομερειακά θέματα για την εφαρμογή του άρθρου 48 και, ιδίως, εξειδικεύονται η χωρική οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 48, οι όροι και οι προϋποθέσεις ένταξης των επιχειρήσεων στο μέτρο της αναστολής, οι όροι, οι προϋποθέσεις χορήγησης, το ύψος και η διαδικασία καταβολής της αποζημίωσης ειδικού σκοπού. Με την ίδια ή όμοια απόφαση δύνανται να ρυθμίζονται ειδικότεροι όροι ένταξης των επιχειρήσεων στο μέτρο της αναστολής των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων τους, να παρατείνεται η χρονική ισχύς του άρθρου 48 και να προβλέπεται η εφαρμογή του για έτερα χρονικά διαστήματα.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύνανται να καθορίζονται οι όροι και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια ειδικώς για την εφαρμογή του άρθρου 48 μέσω του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που τηρείται για τον σκοπό αυτόν στη Γενική Διεύθυνση Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία της Γενικής Γραμματείας Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

12. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ορίζεται η διαδικασία διαπίστωσης της ύπαρξης δόλου που πρέπει να συντρέχει εκ μέρους των δικαιούχων που έλαβαν αχρεώστητες παροχές, ώστε αυτές να αναζητηθούν σύμφωνα με το άρθρο 49.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού εξειδικεύονται το περιεχόμενο και οι όροι χωρικής και χρονικής υλοποίησης του πιλοτικού Προγράμματος Πρώιμης Παρέμβασης των άρθρων 51 και 52 και καθορίζονται, για τις ανάγκες της πιλοτικής εφαρμογής:

α) η διαδικασία και οι φορείς και οι ειδικοί επιστήμονες που είναι αρμόδιοι για την αξιολόγηση και διαπίστωση της αναπηρίας, της αναπτυξιακής καθυστέρησης ή διαταραχής ή της αυξημένης πιθανότητας εμφάνισης αυτών,

β) η διαδικασία υποβολής αιτήσεων και επιλογής των υποψήφιων δικαιούχων, ο αριθμός τους, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλογής τους, καθώς και συντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων αυτών,

γ) οι όροι και οι προϋποθέσεις εγγραφής στο Μητρώο Παρόχων Υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης, καθώς και η διαδικασία εκπαίδευσης αυτών,

δ) το περιεχόμενο των παρεχόμενων υπηρεσιών,

ε) οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής Υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης,

στ) ο μηχανισμός και οι διαδικασίες χρηματοδότησης των επιμέρους παρεχόμενων υπηρεσιών,

ζ) η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την πληρωμή των υπηρεσιών,

η) αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες για την εκτέλεση του προγράμματος,

- θ) ο έλεγχος και η εποπτεία των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- ι) οι προδιαγραφές λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος,
- ια) τα κριτήρια αξιολόγησης της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος,
- ιβ) οι διαλειτουργικότητες του Μητρώου Παρόχων Υπηρεσιών Πρώιμης Παρέμβασης με τα υφιστάμενα μητρώα νομικών προσώπων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, και
- ιγ) κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για την υλοποίησή της.
14. Ειδικά για την εφαρμογή του πιλοτικού Προγράμματος Πρώιμης Παρέμβασης του άρθρου 51 σε παιδιά ηλικίας από τεσσάρων (4) έως έξι (6) ετών, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Παιδείας και Θρησκευμάτων ορίζονται:
- α) τα ειδικότερα κριτήρια εισαγωγής των συμμετεχόντων και ωφελούμενων στο πρόγραμμα,
- β) οι προϋποθέσεις συνεργασίας των εμπλεκόμενων υποστηρικτικών δομών,
- γ) ο αριθμός των μελών, οι ιδιότητες και οι ειδικότερες αρμοδιότητες των οργάνων κοινής παρακολούθησης,
- δ) οι αρμοδιότητες των οργάνων και των μελών των υπηρεσιών διεπιστημονικής συνεργασίας, ανά ειδικότητα,
- ε) οι μέθοδοι, ο χρόνος και ο τρόπος διασύνδεσης των μέσων, εργαλείων και εξοπλισμού που αξιοποιούνται στο πλαίσιο του πιλοτικού Προγράμματος,
- στ) οι ελάχιστες αναγκαίες εκθέσεις και η διαδικασία παρακολούθησης των στόχων πλάνου δράσης ανά κατηγορία δικαιούχων και
- ζ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τον συντονισμό και τη συμβατότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών πρώιμης παρέμβασης.
15. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ρυθμίζονται ειδικότερα και λεπτομερειακά θέματα εφαρμογής του άρθρου 53, περί του προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας, και, ιδίως,
- α) τα κριτήρια επιλεξιμότητας και προτεραιοποίησης των ωφελούμενων και των χώρων παρέμβασης,
- β) η διαδικασία υποβολής αιτήσεων,
- γ) οι επιλέξιμες παρεμβάσεις, οι οποίες μπορούν να εκτείνονται και επί ιδιωτικών χώρων κοινής χρήσης των κτιρίων που αφορά η παρέμβαση, καθώς και επί δημόσιων ή κοινόχρηστων χώρων που περιβάλλουν τα κτίρια αυτά,
- δ) το ανώτατο ποσό επιχορήγησης ανά άτομο και ανά παρέμβαση,
- ε) η διαδικασία καταβολής των επιχορηγήσεων, και
- στ) η διαδικασία, τα όργανα και τα μέσα ελέγχου της υλοποίησης των παρεμβάσεων.
16. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού ορίζεται το ύψος της χρηματοδότησης της παρ. 3 του άρθρου 57, η διαδικασία απόδοσής της και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

## **Άρθρο 83**

## **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Στο άρθρο 27 του παρόντος υπάγονται και οι συνταξιούχοι με ψυχική ή νοητική αναπηρία, για τους οποίους πιστοποιείται, με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τον [v. 2716/1999](#) (Α' 96), η οποία εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ότι η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση, η οποία αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα του χρόνου ασφάλισης που επιθυμούν να αξιοποιήσουν, ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης.
2. Στο άρθρο 43 του παρόντος υπάγονται και οι δικαιούχοι που κάνουν χρήση της ειδικής άδειας προστασίας της μητρότητας της παρ. 1 του άρθρου [142 του v. 3655/2008](#) (Α' 58) κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και για όσο χρόνο απομένει μέχρι τη συμπλήρωση των εννέα (9) μηνών.
3. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος συνεχίζεται μέχρι τη λήξη της. Για το χρονικό αυτό διάστημα, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται Διοικητής του Μ.Τ.Π.Υ. και ασκεί τις αρμοδιότητες του άρθρου [4 του π.δ. 422/1981](#) (Α' 114), περί του Διοικητή του Μ.Τ.Π.Υ., όπως αυτό διαμορφώνεται με τον παρόντα νόμο. Εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος διορίζονται ένα μέλος της περ. β) και το μέλος της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου [7 του π.δ. 422/1981](#), περί του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Π.Υ., όπως αυτό διαμορφώνεται με τον παρόντα νόμο.

## **Άρθρο 84**

### **Καταργούμενες διατάξεις**

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:
  - α) Η ειδική εισφορά της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου [38 του v. 3986/2011](#) (Α' 152), περί δημοσιονομικών ρυθμίσεων,
  - β) η υπ' αρ. 143027/565/18.12.1984 κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών (Β' 885), περί της ανασύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.),
  - γ) η παρ. Ι της υπ' αρ. 135591/9.6.1967 κοινής απόφασης των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών (Β' 391), περί της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Π.Υ.,
  - δ) οι παρ. 1 έως 4 του άρθρου 14 του από 12.2.1923 νομοθετικού διατάγματος (Α' 53), περί συμπλήρωσης και τροποποίησης των διατάξεων περί του Μ.Τ.Π.Υ. και
  - ε) οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 34 του καταστατικού του Μ.Τ.Π.Υ. που εγκρίθηκε με το από 9.8.1919 βασιλικό διάταγμα (Α' 177).

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ'**

### **ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

## **Άρθρο 85**

### **Έναρξη ισχύος**

1. Ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις του.

2. Ειδικότερα:

α) Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 10 ισχύουν για περιόδους απασχόλησης από την 1η.1.2023.

β) Το άρθρο 45 ισχύει από τη 19η.6.2021, ημερομηνία έναρξης ισχύος [του ν. 4808/2021](#) (Α' 101).

**ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ --> βλ. Pdf αρχείο**

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2022

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2022